

Vladimir Nabokov och (hur han nästan förstörde) mitt äktenskap

Till Petra

Dramatis personae.....	4
International Atomic Energy Agency (IAEA) och Lara Crofts byst, leksaker för vuxna.	5
Dramatis personae #1 – Ivar Aastrup (f.d. Strömmer).....	9
Dramatis personae #2 – Vladimir Nabokov.....	16
Ivars första skrivövning – Kaffe och lögn.....	24
Dramatis personae #3 – Jekaterina Gaitano (jungfrunamn Konstantinova).....	34
Dramatis personae #4 – Henrik Lindström.....	48
Zembla = jord, och Nabokov avskydde Freud.....	56
Dramatis personae #5 – Stina Pilstrand (jungfrunamn Storm).....	57
Ivars andra skrivövning – Den konservativa avantgardisten.....	63
Dramatis personae #6 – Dag Lind.....	67
Dramatis personae #7 – Petra Verkaik.....	71
Dramatis personae #8 – Leif Pilstrand.....	76
Isländska sagor och hyperlänkar.....	92
Ivars novell – Chinese Business och ett recept för Mukbang.....	93
Dramatis personae #9 – Vera Nabokova (jungfrunamn Slonim).....	112
Dramatis personae #10 – Anna-Lena Lind (jungfrunamn Eriksson).....	117
Dramatis personae #11 – Kim Gaitano.....	123

And blood-black nothingness began to spin
A system of cells interlinked within
Cells interlinked within cells interlinked
Within one stem. And dreadfully distinct
Against the dark, a tall white fountain played.

– John Shade, i sin dikt Pale Fire (Vladimir Nabokov)

The last king of Zembla — partly under the influence of his uncle Conmal, the great translator of Shakespeare (see notes to lines 39-40 and 962), had become, despite frequent migraines, passionately addicted to the study of literature. At forty, not long before the collapse of his throne, he had attained such a degree of scholarship that he dared accede to his venerable uncle's raucous dying request: “Teach, Karlik!” Of course, it would have been unseemly for a monarch to appear in the robes of learning at a university lectern and present to rosy youths *Finnegans Wake* as a monstrous extension of Angus MacDiarmid's “incoherent transactions” and of Southey's *Lingo-Grande* (‘Dear Stumparuniper,’ etc.) or discuss the Zemblan variants, collected in 1798 by Hodinski, of the *Kongsskugg-sio* (The Royal Mirror), an anonymous masterpiece of the twelfth century. Therefore he lectured under an assumed name and in a heavy make-up, with wig and false whiskers. All brown-bearded, apple-cheeked, blue-eyed Zemblan look alike, and I who have not shaved now for a year, resemble my disguised king (see also note to line 894),

– Charles Kinbote, självutnämnd redaktör i sina kommentarer till dikten
Pale Fire (Vladimir Nabokov)

Dramatis personae

[Definition: En lista över de medverkande i ett drama, ofta bara återgivet med ett ord, exempelvis “Städerskan”, “Jungfrun”, “Hjälten” etc.]

I början av denna texts tillkommande till världen var tanken att hålla denna lista kort, men styckena om de subjekt som befolkar denna historia blev längre och längre, varför deras beskrivningar fick ta allt större plats i brödtexten istället. Här nedan kommer därför en kort sammanställning över de mest framträdande agenterna som befolkar texten (författarens anmärkning):

- Anna-Lena Lind (jungfrunamn Eriksson) – Lektor i litteraturvetenskap, trött på sitt äktenskap
- Dag Lind – Anna-Lenas make, besatt av streaming
- Ivar Aastrup (f.d. Strömmer) – Anna-Lenas yngre kollega och återkommande älskare
- Petra Verkaik – MILF, en av de mest fotograferade kvinnorna i Playboys historia
- Leif Pilstrand – Finansman, Stinas mecenat och välgörare, konstnär
- Stina Pilstrand (jungfrunamn Storm) – Anna-Lenas kollega, utrustad med feministiskt patos
- Kim Gaitano – Barndomsvän till Ivar, ekonomiutbildad och jobbar inom finans
- Jekaterina Gaitano (jungfrunamn Konstantinova) – Utbytesstudent på institutionen, ung skönhet
- Henrik Lindström – Anna-Lenas före detta sambo, som utsatt henne för ett stort svek
- Vladimir Nabokov – Författare som avskydde Freud
- Vera Nabokova (jungfrunamn Slonim) – Fru, redaktör och musa till Vladimir

I

International Atomic Energy Agency (IAEA) och Lara Crofts byst, leksaker för vuxna

På radion sa de att ett av de vanligaste sätten att mörka ätstörningar var att påstå att man var vegan. Det gav ett i vårt samhälle trovärdigt och icke ifrågasättbart alibi för att peta i maten, men för den bakfulla Ivar som var på väg in till litteraturvetenskapliga institutionen där han verkade syntes uttalandet som en uppföljning på det samtal han haft igår till ljudet av ölbägares svingande. Han hade umgåtts med kompisar som till skillnad från honom hade valt en kommersiell väg. Istället för att läsa litteraturvetenskap hade de i den krets han bevisat igår studerat för att bli ekonomer och/eller ingenjörer. Parallellt med att han fördjupade sig i akademiska frågeställningar rörande litteratur, och sedermera doktorerade med en frågeställning om opålitliga berättare, hade denna del av vänskapskretsen gjort karriär på banker, mjukvarubolag och andra vattenhål som hölls, och pryglades, hårt under näringslivets piska. Och rörande kommentaren angående veganers sanningsenlighet så tedde sig det som en uppföljning på den diskussion som försiggått gällande lögnen som ett smörjmedel för vårt samhälle.

Allt är gråzoner.

En företagsledare som stolt skriker om hur något ska utvecklas, prognoser som inte slår in. Är de lögnar? Om man har en prognos och tror på den, respektive inte tror på den men styrelsen står bakom den? Det är en kaka och ett diagram som går att vända på både upp och ner, och Ivar kunde ibland avundas de insikter om de tekniska detaljer som hans vänner i den här sfären strösslade kring sig. Hans närmaste i den kretsen; Kim, en sprallig man med italienskt påbrå – fråga inte om namnet – som om dagarna sysselsatte sig med företagstransaktioner hade efter ett antal öl med självsäkerhet hävt ur sig att “Det är galenskap att i en aktieportfölj vikta banker och fastighetsbolag. De två typerna av tillgångar är nämligen bara olika sidor av samma mynt, nämligen skulder. Får ena sidan problem så drabbar det den andra sidan. En högst tveksam riskdiversifiering.”

Ivar hade bara nickat, han förstod inte mycket av det här uttalandet, men sett till övriga närvarandes reaktioner verkade det som en vedertagen sanning. Det tycktes Ivar att de lägereldshistorier han allt som oftast lämnade dessa möten med hade något som liknade en snarast uråldrig mytisk struktur där rollerna är uppdelade enligt ett mönster värdigt ett grekiskt gudaepos;

- Personalchefen – en kvinna i fyrtioårsåldern – spelar damen i nöd
- Finanschefen – en vit man i kostym – spelar hovets lismande narr
- Teknikchefen – en man av indiskt eller östeuropeiskt ursprung – spelar rådgivaren

- Investeraren – en vit man i 60-årsåldern – spelar den vän som i slutet av dramat visar sig ha suttit på dubbla stolar hela tiden, *et tu Brute*, och sticker kniven i ryggen på protagonisten...

... Och ja, på tal om protagonisten så är det möjligen denna färgklick som i karaktärsväg står ut som en färgklick gentemot övriga karaktärernas vilja att se ut och föra sig på precis det sätt som det förväntas av dem, för att genom tillhörigheten till denna klunga av uttryckslösa kopior finna tyngd i det budskap de förväntas framföra. Och likt den logik som gör att mekaniken på ett spelkort som inom ramen för brädspelets ramar fungerat likt en trojansk häst har visat sig vara enklare att greppa när illustrationen det försetts med avbildar just en trojansk häst, istället för exempelvis en stor sköldpadda, söker dessa aktörer auktoritet. Protagonisten, entreprenören, ja – hjälten! – däremot frossar ofta i sina egenheter och motsägelser; den bisexuelle rörmokaren som dansar balett och kommer på att man ska cykla, socionomstudenten intresserad av klassisk musik som, av ödets tillfälligheter, kommer på ett sätt att revolutionera en logistikkedja i oljeindustrin.

Men många är också de som går ut handelshögskolor och följer ett slags Danteallegori på den inslagna vägen mot ekonomiskt välstånd genom att först tillbringa några år i saltgruvorna hos några av de stora finansbolagen (Helvetet) i London eller New York för att sedan hoppa över till något eget (Skärselden) för att slutligen, efter många års slit åka till Schweiz för skatteplanering (Himmelriket).

Dessa mönster hade Ivar sett i och med exponeringen mot dessa människor, och deras tankar hade också följt honom in i det akademiska. Materialiserat genom flera exempel som han drog för sina elever.

Intertextualitet är ett litteraturvetenskapligt koncept som går ut på att vilken text en läsare än läser så är denna text sammankopplad med alla andra texter som läsaren ifråga har i sitt huvud. Det här möjliggör för en skicklig författare att dra nytta av det kollektiva berättelsekit som existerar i det samhälle han eller hon verkar i, för att snabba på berättandet utan att hänge sig åt detaljer som i sin kontext redan är allmänt kända. Ivar brukade säga att “Vad som är allmänt känt är olika för var tid, men generellt kan sägas att det är svårt, ja nästintill omöjligt, att ta sig igenom den västerländska litteraturkanonen med behållning utan att vara bevandrad i Bibeln och dess historier. Bibeln sprängkraft är så stor att många av andra betydande verk är att anse som fotnoter till Bibeln. Det kanske tydligaste exemplet på detta är Dantes Den gudomliga komedin som ju inte är mycket annat än en kommentar till Den heliga skrift, med allt vad det bär med sig. En rolig detalj gällande Dante är förövrigt att var gång

han rör sig neråt mot helvetet så svänger han mot vänster, eller på italienska *Sinistra*, emedan han när han vandrar mot sin frälsning i skärselden så svänger han åt höger och går uppåt.” Så långt allt lugnt, men så kom då tiden för umgänget med de under näringslivets piska att göra sig påmint när Ivar fortsatte “Intertextualitet kan också, som ni förstår vara beroende av den kontext i vilken man verkar. När vi här på litteraturvetenskapliga institutionen talar om isländska sagor så vet vi alla vad som menas; karga, hårda sagor utan miljöbeskrivningar. Men för en finansanalytiker har den isländska sagan en helt annan betydelse, har jag fått lära mig av de som verkar i den världen. För dem handlar det om hur Island, en liten obetydlig ö ute i nordhavet eller var det nu ligger, under en väldigt kort tid byggde upp en stor förmögenhet genom att låta sitt finansväsende växa medelst liberal risktagning ivrigt påeldad av de internationella finansmarknadernas kapitalflöden. Tydligen anges 2 till 3% av BNP som en måttstock för en sund storlek för finanssektorn, men den isländska diton uppgick till mycket mer än så och var också det draglok som möjliggjorde att antalet sportbilar mångfaldigades på den lilla ön. Allt gick bra tills finanskrisen 2008, då flertalet av deras banker hastigt gick omkull till följd av den amerikanska subprimekrisen som fick fastighetssektorn att smälla. Men, och här kommer den dramaturgiska vändningen i den här sagan, Island valde att inte stötta sina banker lika aggressivt som man gjorde på många andra håll, utan lät dem istället att gå i konkurs. Och detta anses av många bedömare ha möjliggjort den isländska ekonomins snabba återhämtning efter finanskrisen 2008.”

Ett, till synes, relaterat ämne till intertextualitet är hypertextualitet. Ett koncept som går ut på att explicit i texter hänvisa till och sammankoppla en text med en annan. Den italienskättade Kim och hans entourage hade skänkt nya fruktbara perspektiv även till detta koncept. Så parallellt med den klassiska kommentar som han själv som förstaårsstudent hade skolats med; “Västerländsk filosofi är inte mycket mer än en samling fotnoter till Platon” brukade Ivar poängtera hypertextualitetens resa från den akademiska miljön med dess referenser till hur den inspirerat de moderna sökmotorerna i hur de skulle katalogisera internet genom att premiera de hemsidor som hade mest länkar “...hyperlänkar kallades de i internets början, och det är fortfarande deras formella namn. Och för att knyta ihop säcken så kan jag även berätta att när den ryska sökmotorn Yandex började sin utveckling så experimenterade man med Bibeln som urkund för att koppla referenser och utforska de här koncepten av datakatalogisering.”

Dramatis personae #1 – Ivar Aastrup (f.d. Strømmer)

Ivar var en person som satte avtryck redan från början då han, och det här hände för länge sedan, satte sina fötter på litteraturinstitutionen. Hans gängliga uppenbarelse och förkärlek för “litteraturen som lek”, ett uttryck han uttalade prydd med ett gäckande leende som förde hans lärare på den tiden, Anna-Lenas tankar till laxens lek.

Ivar visade redan från början av sina studier på en ambition att göra något speciellt inom den lilla, av många ansedda som betydelselösa, bubbla som universitets humaniorakorridorer utgör. Han inledde en affär med Anna-Lena då hon fortfarande var i den maktposition som en lärare anses ha i relation till en elev; ålderskillnaden dem emellan, samt det hysch hysch som av institutionspolitiska skäl omgärdade relationen omöjliggjorde dock för den att bli något mer än, just det, lek.

Anna-Lena kunde ibland, när hon tänkte tillbaka på den relationen, tänka att den situation som skapats; att han skulle vidare för att doktorera, hennes karriärintresse av att hålla relationen under radarn etcetera, summa summarum var bekväm för Ivar.

Ursäkterna för att inte låta leken bli till allvar var många.

Efter avslutade studier på kandidat- och masternivå blev Ivar antagen att doktorera i Danmark där han bedrivit en studie i opålitliga berättare. Hans ingång till litteraturen var annorlunda än Anna-Lenas.

Maskulin.

Läsning omgärdad av anteckningar och digitala kalkylark med interna celllänknings för att hålla koll på när någon karaktär yppat sig på ett visst vis eller anspelat på en esoterisk (ibland påhittad) urkund.

Ivars hemkomst till sin alma mater (läsarservice: heminstitution) för att göra sin tvååriga postdok är en central del av det drama som kommer att utspela sig på de följande sidorna. I vårt samhälle idag så firas ofta det rotlösa. Idealet tycks ofta vara att se sitt ansikte inte i en spegel men istället där i ramarna finna en vit duk på vilken man har möjlighet att måla vad som än faller en in och dagens nyck önskar för uttryck.

Men hemmet och den miljö man kommer ifrån är viktig, och därför ska vi i anslutning till denna dos latin (visst låter *alma mater* intellektuellt och bildat) nu berätta hur Anna-Lenas tillvaro i det som i en ideal värld skulle föreställa hemmets trygga vrå såg ut för henne...

...Helvetesskrik.

Anna-Lena hade länge varit van med att leva i en samvaro präglad av demonernas tjutande och skrik från den där delen av lägenheten hon delade med sin nuvarande partner: Dag. Demonernas hemvist var i den värld som kunde ha blivit till om den gotiske författaren H.P. Lovecraft, med sina historier om de gamla demonernas våld och grepp om vår värld som främst pryddes av det stora tentakelmonstret Cthulhu, och den schweiziske konstnären H.R. Giger – känd framförallt (eller enbart?) för att ha designat Alien i filmen med samma namn – skaffat sig ett kärleksbarn. Anna-Lenas nuvarande sambo Dag hade blivit förvånad när han fört Cthulhu på tal och visat henne tentakelmonstret – och responsen var en igenkännande nickning. Han trodde att hon kanske blivit visad den av hennes antikapitalistiskt genomsyrade, tio år äldre kollega Stina. Det hade passat in perfekt i Stinas karaktär att visa upp en nidbild av Cthulhu, prydd med Goldman Sachs-loggan, för att illustrera de kapitalistiska illuminatitentakler som ackumulerade all världens välstånd och näring. Anna-Lena hade dock inte tagit det där på snacket på allvar, utan bara skakat på huvudet, speciellt då Stina jobbat upp sig och det hon sa om Cthulhu och Goldman Sachs välldes över i att världen var något slags stor judekonspiration.

Anna-Lena briljerade med sin litterära bildning när hon proklamerade för Dag att det faktum att H.P. Lovecrafts fiktiva mytologi inte är ansedd som komplett av många uppfattas som en förutsättning för att den ska fungera. Mötena med de demoner eller gamla varelser som karaktärerna i hans historier stöter på ger inte de svar som behövs för att greppa de sanningar som de står inför. Människorna drivs till vansinne, om det inte bara förklaras med att de “valv bakom valv” blottar en verklighet av sådan art att de inte går att förstå för oss människor. Likt en svampodlings mycelnätverk av kontakter, viskningar och utbyten bakom det greppbaras textur, som när världen väl öppnats på glänt till den, är värre än vad den värsta foliehatt kan föreställa sig om den stora konspirationens halsbrytande vindlingar – gamla gudar som lystrar till utsuddade namn. Hon sa också att hon förstod att Gigers alienmonster med sina freudianska anspelningar – det okända kryper fram ur skuggan och befruktar sitt offer som sedan dör vid födseln när fostret äter sig ur magen – vilket sätt att anspela på de

risker som den för människor komplicerade födelseprocessen, och därmed risktagandet vid skapandet av liv som vår art ju utsätter sig för.

Under sin utläggning roades Anna-Lena av såväl tautologin “fiktiv mytologi” som den Tranströmeranspelning som flög över huvudet på Dag. Denne frågade enbart om “Det var sådant här man lärde ut på litteraturinstitutionen?”

En fråga som Anna-Lena besvarade jakande, och i någon mening var det sant. Men hon hade lärt sig om H.P. Lovecrafts författarskap inte inom ramen för en kurs, utan på grund av att hon umgåtts med Ivar. En närstående till Anna-Lena som Dag aldrig hade, och heller aldrig skulle, komma att höra talas om.

Demonernas värld där Dag tillbringade en ansevärd del av sin vakna tid var en där berättarmediet inbjöd till historien genom miljön i sig självt, men framförallt i de föremål som fanns utspridda och kunde plockas upp och de ackompanjerade beskrivningarna av dessa.

Så berättades sagan.

Dramat och intrigen spelades upp medelst dessa stumpar av text.

Anna-Lena visste detta inte bara på grund av att hennes sambo innehade djup kunskap om denna värld och dess dramaturgiska teknik, utan också – eller kanske framförallt – därför att han, oombedd, dessutom tagit sig tid att berätta om detta för henne.

Som litteraturvetare, hemmahörande på en humanistisk institution, hade detta grepp på ett högst teoretiskt plan intresserat henne. Sagokonsten, som för tillfället dominerades av den berömda dramaturgiska kurvan, hade sett många olika tekniska innovationer från de första grottmålningarna och den där berömda skuggvärlden som uppstått vid lägerelden till de stora rapsodierna och de rimmande inslagen för att lättare bära dem med sig till dess att vår art mäktat med att placera dem på pränt i vår arts kollektiva prostetiska minne.

Iterationer.

Små förbättringar.

De tekniska begränsningarna kan synas i exempelvis det kinesiska skriftsystemet, eller våra vikingars runskrift för den delen, och dess totala avsaknad av runda former. En anpassning till att rista framst görs med raka linjer. Mellanslaget var också ett stort steg framåt i berättarkonsten, likt styckeindelningen och Gutenbergs tryckpress. En rysk utbytesstudent vid institutionen, en Jekaterina, hade också vid något tillfälle gjort ett uttalande om att det kyrilliska alfabetet var bättre för att skriva på ryska än vad det latinska var för de flesta språken; att det var skraddarsytt för just det språket och att man därför slapp alla konstiga

stavningar som befolkade exempelvis den tryckta upplagan av polskan (eller svenskans olika sje-ljud). Detta var ett uttalande som enligt de källor som Anna-Lena konsulterat inte enbart verkade spunnet ur något slags postsovetisk föreställning om *Russia First*, utan verkade verifierbart i någon mening. Hennes akademiska kollega Ivar hade studerat lite ryska och sagt att han drabbats av just den insikten angående det ryska utformningen av skriftspråket men la dessutom till att det, enligt hans lekmannamässiga åsikt, bästa skriftspråket torde vara arabiskans *abjad*, som skrivs utan vokaler så att *London* blir LNDN: "Det kinesiska systemet verkar alldeles för klumpigt och kräva för mycket inläring för att det ska kunna vinna stöd för att vara det effektivaste systemet, även om jag har förstått det som att det går snabbare för kineser att läsa än för oss västerlänningar med våra fonetiska alfabet. Men jag kan såklart ha fel. På ett mer abstrakt plan; kanske skulle vokalerna i till exempel ett namn kunna bäras som ett signum införordnande alla systrar och bröder med samma uppsättning till samma roll i till exempel ett harem, ett skrå eller samhällsskick. Så att alla Sara och Agda har samma roll, till exempel sjuksystrar, bokförare eller ammor, märkta av sina namns vokaler", konkluderade Ivar denna teoretiska utläggning.

Intresset för demonvärlden hos Anna-Lena var abstrakt.

Högst teoretisk, faktiskt.

Ett försök till att visa intresse för något som inte alls talade till henne genom att placera sitt fönster ut mot världen så att det vätte mot hennes sambos spelplan. För även om hon kunde resonera såhär teoretiskt och på så sätt göra ett försök att omfamna det som upptog all hennes sambos tid så var det snarare passionen och känslorna som fått henne att dras till och viga sitt liv åt berättarkonsten i akademisk miljö, än det ingenjörsmässiga hackandet och pusslandet för att berätta samma gamla isländska saga eller jungianska myt igen, bara på ett mer komplicerat, snirkligt och – enligt hennes tycke och smak – i slutändan mindre roligt sätt.

Jekaterinas sätt och utseende kunde inte tolkas som annat än ett aktivt förvaltande och förstärkande av den sexuella dimorfism som agerar attraktion mellan en arts två (vi räknar konservativt här, okej? – författarens anmärkning) olika kön. Jekaterinas former var urgröpta ur det råmaterial som stavas ingen feminism och en diet på svält; men trots denna diet på kaffe och en och annan bit rödbeta hade de kurvorna värda att bevara, just bevarats. Och de gömdes heller inte undan i en tjock kofta eller dylikt för att bespara sig det motsatta könets blickar. Tvärtom kompenserade hon sitt måttliga näringsintag med den åtråns energi som följde henne vart än hennes nätta fötter ledde henne.

Vid de där sociala tillställningarna, som luncherna på institutionen ändå fick lov att kallas, hade Anna-Lenas kollega Stina alltid snäst åt Jekaterinas påståenden. De var motpoler i det

mesta; det konservativa mot det liberala, öst mot väst – de kunde, av en elak själ, sägas förenas i adjektivet “kurvig”.

“Jag drar mig till minnes den politiska teorin om att för mycket av kommunism, respektive för mycket anarkism är detsamma då båda ideologierna dragna till sin spets slutar i samma dysfunktionella samhälle med påföljande slakt och förtryck oaktat att de båda ideologiernas anhängare avskydde varandras uppsåt och moraliska kompass”, skulle Ivar dra sig till minnes vid något av de tillfällen då han lägrade Anna-Lena.

Anna-Lenas förhållande till det motsatta könet, och sin sexualitet, hade alltid varit... inte helt okomplicerad. Ett långt förhållande hade hon ägnat åt en man som hette Henrik: en programmerare med norskt påbrå, brunt hår och blåa ögon.

På deras första träff hade hon uttryckligen sagt att hon ville ha barn, och han hade svarat att det kanske kunde gå för sig. “Då finns det hopp alltså”, hade hon sagt och sippat mer på vinet. Henrik hade varit en akademiskt mycket högtflygande person; han hade varit några år äldre (hon var 33 och han var 35 när de träffades på en salsakurs) och hade utbildat sig på både Handels och KTH parallellt med varandra. Socialt var han dock inte lika begåvad som han var akademiskt. Han jobbade med något IT-relaterat, och gnällde alltid över att hans ekonomexamen inte kom till sin fulla rätt eftersom att alla partners/överordnade han blev satt att jobba med par i lastade över de tunga digitala frågorna på honom, medan de själva skötte de, även i vår tid, analoga relationerna själva.

Anna-Lena stod ut på sin institution genom just sin ålder; hon hade varit ung när hon hade doktorerat. Litteraturen hade alltid kommit lätt till henne, text hade flödat in på ett sätt som – ja konstypiskt nog älskade hon texten medan en siffra kunde få henne att närmast skrika – inte gick att beskriva med något annat ord än “magiskt”.

En dag hade de diskuterat antagningsmetoder till högskolan; en debatt hade länge rasat om huruvida högskoleprovet var så bra som enda ursällningsmetod så som det var i Sverige, “eleverna som kommer in på högskoleprovet presterar i regel sämre” hade Handelshögskolans rektor fastslagit i en debattartikel och detta hade fått Anna-Lena att vid lördagsfrukosten höja sitt ansikte ur tidningen (det här var på tiden då man fortfarande prenumererade på fysiska, tryckta tidningar) hon bläddrade i och utbrista: “Gjorde du högskoleprovet, Henrik?”

Henrik tittade på henne “Ja, tre gånger.”

Anna-Lena sörplade sitt kaffe “Och hur gick det då?”

“1,8 , 2,0 och 2,0”

Anna-Lena tittade på honom, så förvånande var det ju inte... Men ändå... "Har du fått 2,0? Högsta möjliga... Och ändå så skrev du inte in det i CV:t när vi sökte jobb på det där högprestigestället Cerebral Camp?"

"Det är inte relevant", slog Henrik fast.

Anna-Lena motsatte sig detta, "Det säger ju någonting om din generella kapacitet?" De båda satt tysta en liten stund till dess att Anna-Lena ställde en annan, i hennes mening högst relevant, fråga: "Varför har du skrivit det tre gånger? Och två gånger med fullpott?"

"Jag vill ha ett relevant, uppdaterat resultat om jag vill gå en kvällskurs."

Det var mycket med Henrik som var glänsande i kvantitativa termer men brast i den kvalitativa analysen. Men det var förstås enklare att se såhär i efterhand, även om Anna-Lena tyckte att hon på något sätt blivit förd bakom ljuset och också på något sätt kände sig besviken och ledsen när hon tänkte tillbaka på alla de (fertila) åren hon bränt på honom.

När relationen med Henrik tog slut, på hennes initiativ (han hade för övrigt knappt något initiativ) var hon 38.

Näst på tur var Dag – en man som kommer att ha en stor roll att spela i den pardans med fler än två deltagare som kommer att utspela sig på de sidor som kommer att följa, och som dessutom kvällen till ära hade införskaffat sig ett flak joltcola. En symbol för ungdom i snäva kretsar där höjden av nöje ansågs vara att stirra på en skärm, hade Anna-Lena förstått. Det smakade blaskigt, burken pryddes av en "intressant" logotyp föreställande en blixtner som fick hela konceptet/produkten att andas svettigt tonårsrum. Och så fanns förstås den uppenbara frågan på påståendet att en 33 cl:s burk innehåller lika mycket koffein som en kopp kaffe, och som så att säga var det som man drog på stora trumman om när läskeblasken skulle inmundigas i ymniga mängder; varför drack man inte bara kaffe?

Dag var jämnårig med henne.

Inga barn.

Ingenjör, han också.

Anna-Lena hade en kluvenhet inför de genusrelaterade frågorna i privatlivet. I hennes dagliga värv på den litteraturhistoriska institutionen på Stockholms universitet stötte hon på de genusrelaterade frågeställningarna vart än hon vände sin blick; dels från skolledningen och dels från alla elever.

"Revolutionen är bara en generation bort", eller hur var det någon smart sa?

Anna-Lena kände sig dock som en hycklare nu när hon närmade sig 50 med stormsteg när hon läste upp den genusretorik som förväntades av henne i en läpparnas bekännelse. Hon såg sig själv som intellektuell kvinna och hennes plats på universitetet var i sin tur en naturlig följd av – ja hon var längst fram i ledet – av den kamp som kunde sägas ha börjat med suffragetterna när de medelst civil olydnad tog kampen för kvinnlig rösträtt i Storbritannien. Det hade funnits en tid då Anna-Lena frossat i det intellektuella landskap hon var med och skapade; ståendes längst framme vid tavlan med ett evigt mässande för studenterna om Gilgamesheposet, Brott och Straff och all den vägledning som fanns att hämta i litteraturen gällande moraliska och samhällseliga frågor i en klassiska litteratur hon undervisade om samt – och här kunde hon inte annat än känna vämjelse när hon tänkte på att de två orden en gång i tiden betytt så mycket för henne – *litteraturens kraft*. För hon kunde inte vid den ålder hon nu uppnått se bevis i den verkliga världen, utanför institutionens väggar, på att det hon faktiskt sysslat med, ja vikt sitt liv åt, kunde sägas ha haft så mycket effekt på... ja, någonting alls? Och detta hade i sin tur fått henne att vända blicken inåt, där inne hade en gång i tiden en oförstörd flicka som blev rörd av litteratur suttit, men nu var flickan åldrande och en mycket mer relevant fråga var ifall hon var nöjd med hur hon förvaltat den tid som varit henne given. Hennes partner Dag uttryckte det som att målet med livet var att “maximera integralen av ens psykiska hälsas tillståndsgraf”, och när hon frågat honom om vad det betydde för en som inte var ingenjör hade han svarat “att maximera lycka”.

Dag hade varit en god match, trots att han inte var så intellektuell; hans största skönlitterära upplevelse var Philip K. Dicks *Do Androids Dream of Electric Sheep?* som han, så snart han fick möjlighet till det, berättade för alla var så mycket bättre och totalt annorlunda än filmatiseringen *Blade Runner*, som – och här lade han alltid an en diplomatisk ton – visserligen hade många egna kvalitéer men helt missade aspekten med djur (huvudpersonen i boken drömmer om att äga ett riktigt djur, något som är högst ovanligt i den dystopiska värld som historien utspelar sig i, och har därför ett mekaniskt får på sin balkong för att imponera på grannarna och så att säga *Keep up with the Johnsons*) samt helt missar de närmast freudianska aspekterna i avgörandet av vem som är en robot och vem som är människa medelst det så kallade *Voight-kampff-testet* – ett slags frågebatteri eller versreciterande.

Trots det hade de köpt en trea tillsammans bara ett halvår efter det att de träffats; en lägenhet bestående av ett sovrum vars väggar pryddes av posters från Moderna museet, ett vardagsrum komplett med soffa, soffbord, TV och några bokhyllor med Anna-Lenas mest älskade volymer. Köket var likt resten av lägenheten (förutom hobbyrummet, men vi kommer

snart dit, håll er till tåls kära läsare) inredd i en nordisk, vit och spartansk stil där ett antal blommor huserade efter säsongens nycker.

Från lägenhetens ytterdörr sträckte sig en korridor, i mental mening en landtunga, ut sig längs vilken väggarna var prydda med abstrakta tryck av geometrisk – och färgglad – karaktär. En udda detalj med lägenheten var att hobbyrummet låg till höger från nyss nämnda landtunga, om den bestegs från ytterdörrens inbjudande tamburavsnitt. Dörren ledde till ett litet trappavsnitt som medelst en sväng någonstans mellan 270 och 360 grader ledde neråt i något som kunde beskrivas som en källarkonstruktion – om än ovan marken. En liten udda detalj som hade något med berggrunden ovanpå kullen kåken var byggd på – riktigt vad kunde inte Anna-Lena uppbåda intresse nog för att minnas, men framförallt är de ingenjörsmässiga detaljerna rörande lägenheten i stort inte av stor vikt för den historia som ligger framför oss på dessa sidor.

Dramatis personae #2 – Vladimir Nabokov

Synestesi är ett begrepp som innebär att till exempel siffror och bokstäver förknippas med andra sinnesuttryck; exempelvis kan bokstaven a alltid vara röd, emedan bokstaven k alltid är grå. Vladimir, som ju var synestet, upptäckte att somliga av det latinska och kyrilliska alfabetets bokstäver i de fall då bokstäverna sammanfaller hade olika färg – trots att exempelvis många av vokalerna tydligen är likadana i båda skriftsystemen.

Vladimir Nabokov föddes 1899 i dåvarande Ryssland i en välbeställd familj som på grund av sin rikedom blev utfösta ur Ryssland i anslutning till revolutionen 1917. På många av bilderna som finns bevarade av honom är han lite rund och pluffsig, detta efter att ha varit hos en läkare och blivit diagnostiserad med lungcancer, varpå han omedelbart slutade röka – och ersatte cigaretterna med chokladpraliner.

Han utbildade sig vid Cambridge och hade sedan en akademisk karriär, till stor del vid amerikanska universitet, framför sig. Han dog i Schweiz, men återvände aldrig till det Ryssland han så ömsint skildrade i sina verk. Kanske var det en kompromiss, att han fick återvända till åtminstone den europeiska tektoniska plattan. Men det är inte dessa detaljer som hans levnadsöde är mest känt för. Inte heller är det hans akademiska karriär och navigerande i miljöer där latinska uttryck och förkortningar som “et al.” skall in i texter och referenser när det är fler än tre författare – för att bara hastigt nämna en av de specifika

detaljer som präglar den miljön som, likt näringslivet, präglas av sina politiska strider och speciella pikanta detaljer..

Nej, hans berömmelse och arv kommer från det faktum att hans kreativa skapande vittnar om ett geni. Och det är enkelt att säga så om honom nu, för det enda skrytet som någonsin går att ta på allvar är när en individ berättar om en annans egenskaper och framgångar, och därför är det också tryggt att ha sina idoler i förvaring hinsides. Med döden kommer en kraftig begränsning i fråga om möjligheten att faktiskt visa upp sig i kött och blod, med brister och skavanker – och därmed med ens förstöra den bild vi fått av honom eller henne i dess trygga, regisserade intryck som möjliggjorts av den perfektion som lämnats i frånvarons skugga.

Hans mest kända verk är Lolita.

Ofta ihopblandad med filmatiseringen av Stanley Kubrick som dels tog sig an källmaterialet med en mer humoristisk ton men också höjde åldern på nymfetten Lolita (Nabokov introducerade konceptet nymfett, och trodde nog att det skulle slå an hårdare än bara namnet Lolita, som ju likt namnet Adolf på grund av associationerna som väcks efter det dramatiska 40-talet inte känns sådär jätteaktuellt, kanske) från 12 till 16 år. Det är en historia om våld, skildrad ur förövarens perspektiv, och det vet alla som läst boken. Speciellt delen om hur Humbert Humbert oroas av att Lolita ju liksom vi alla åldras och hur lösningen på detta är att han ska göra henne med barn så att han tids nog får en ny nymfett att förgripa sig på är... ja, hujedamej.

Efter Lolita tog Nabokov i från tårna och skrev Pale Fire, en roman som strukturmässigt är uppdelad i tre delar. Först ett förord där den fiktive redaktören Charles Kinbote berättar om sin kollegas, den fiktive poeten John Shades, skapandeprocess och hur han skrev sina dikter på kort.

Förövrigt slående likt hur Nabokov själv arbetade.

Sedan dikten Pale Fire (se John Shade-citatet som står efter innehållsförteckningen) och sedan; Charles Kinbotes kommentarer som skickar en runt och runt genom ett evigt korsreferande till såväl dikten i sig självt som andra kommentarer (se Charles Kinbote-citatet som står efter innehållsförteckningen).

En ständig lek med perspektiv.

Ett angrepp där litteraturens form krossas och förväntningar ställs på ända.

Ej pålitliga berättare, som ofta ljuger av ingen annan anledning än att det är deras modus operandi, och att göra historien bättre.

Men det som i strikt mekanisk mening bringat honom störst respekt inom den litterära världen; den detalj som inte går att bortse från oavsett vad man tycker om de rykten som omgett honom genom åren eller dömer ut det som av vissa räknar som hans magnum opus; *Pale Fire*, som “oläsligt dravel”.

En detalj att suga på.

En av Vladimirs praliner.

För den kommer att sväljas senare och då utlösa en händelsekedja av betydelse för historien i stort.

Gamle Vladimir hade många passioner, bland annat intresserade han sig för schackproblem och han var en initierad lepidopterist – det vill säga någon som intresserar sig för och samlar på fjärilar. Och om jag får gissa skulle jag tro att han såg transformationsprocessen ägg-till-larv-till-puppa-till-fjäril som ett uttryck av skapande; kanske är tiden som varelsen tillbringar som larv och puppa; ofta gråa och fula, nödvändiga för att sedan sätta allt på det kort som är den vackra fjärilens skrud.

Och de fjärilar som tillbringar sin lilla tid som fjärilar enbart laddade med den energi som de tillskansat sig som puppor – exempelvis den *större träffjärilen* – utan möjlighet att uppta mer näring och med denna tidsbegränsningens piska vinande över ryggen söker sin enda, korta möjlighet att hitta rätt för att para sig och lägga ägg innan den dör... kanske kan man se dessa varelser och dess behov av att utnyttja sitt begränsade tidsmönster med den mani som konstnärer och entreprenörer närmar sig sitt självförverkligande när de väl får chansen, men ursäkta, nu rör sig pennan allt längre från ämnet...

Nabokovs fru Vera var också synestet, liksom deras enda barn Dimitrij. Den senares färgsättning av vissa bokstäver och siffror var en kombination av de färger som modern och fadern förknippade med de informationsbärande tecknena ifråga;

Vladimir Nabokov

Vera Nabokova

Dmitri Nabokov

Rött e

+

Blått e

=

Lila e

Som om skaparen själv agerade konstnär och blandade färgerna på paletten innan han kladdade på livets duk.

Nabokovs favoritfärg var förövrigt den nyans av lila som på svenska refereras till som "malvafärgad".

Anna-Lenas nuvarande man Dag var, likt hennes före detta Henrik, en siffermänniska, men han bar på en hemlighet, ja någonting skamligt, som Anna-Lena helst ville bortse från. Och det var när hon satt ensam i vardagsrummet (allt som oftast efter några glas, om man ska vara helt ärlig), fysiskt skild bara några centimeter från det hobbyrum i vilken Dag tillbringade i stort sett all sin lediga tid, som hon kunde ifrågasätta om det verkligen var den traditionella fördelningen av hushållssysslorna som var det stora problemet i deras förhållande; för allt som allt så var det inte, ur Anna-Lenas perspektiv, det faktum att hon lagade maten och han fixade bilen som gjorde att hon var missnöjd med deras förhållande; nej.

De som hon höll ansvariga för den stegrande alieneringen från sin man var japaner och jobbade på ett företag som hette From Software; och de i sin tur, hade utvecklat...

... Dark Souls.

Det var fredag igen och hon hörde skiten från andra sidan rummet. Skrik och slag om vartannat, varvat med något slags försök till gotisk stämningsmusik och Dags skrik på engelska om massor av konstiga föremål. Svaren fick hon aldrig höra, eftersom att han bar headset, och detta gjorde hans syssla än mer patetisk i hennes ögon.

I ett försök att närma sig sin partner hade Anna-Lena frågat om hon inte kunde få spela lite själv.

Dags ansikte antog formen av ett frågetecken. "Har du spelat något annat?"

I ett försök att verka världsvan hade hon svarat "Jag spelade Super Mario och Tetris när jag var liten."

Dag vägde kontrollen i handen. "Det här är lite speciellt."

Anna-Lena gick fram till honom, lirkade kontrollen hur hans hand. "Så speciellt kan det inte vara."

Knappt hade hon påbörjat navigerandet i menyerna när Dag ryckte kontrollen ur händerna på henne. "Du kan få testa. Men det är lite, speciellt, du får inte göra det på min karaktär."

Sagt och gjort.

Anna-Lena modellerade en kämpe för sig på skärmen, som faktiskt såg ut lite som hon själv, och tryckte så igång spelet. Hela tiden med Dags kommenterade om gömda helande och förstärkande drycker (så kalla de potions) och vilka attribut som var viktiga vid vilken tidpunkt i spelet började hon så sin hjältes (den digitala Anna-Lenas) resa nerkastad i vad som bara kunde vara något slags fängelschåla.

Dag kunde inte hålla sig från att instruera. "Ta upp grejerna där, från den kistan."

Anna-Lena spände den analoga rörelsestickan framåt i en häftig rörelse. "Jag kan själv."

I bergskorridoren hon nu rörde sig framåt längs hade det dykt upp något slags karaktär; ett skelett såg det ut som. Universitetsläraren Anna-Lena förde hjältinnan Anna-Lena framåt, mot skelettet i hopp om att få uppleva dialog; en av hennes studenter hon handlett inför kandidatexamen hade skrivit sin uppsats om just dialogen i något spel, och även om Anna-Lena knappast hade blivit imponerad av de textutdrag från spelets dialoger hon sett i uppsatsen så valde hon att se mellan fingrarna och godkänna arbetet genom att hylla *nytänkandet* i att göra en komparativ studie mellan Ayn Rands Atlas Shrugged och spelet Bioshock. Dessutom var det ju bara en kandidatuppsats, vad tjänade det till att bråka, det blev ju vare sig mer pengar till institutionen eller en fortsättning i livet för studenten av det?

Nu var hjältinnan Anna-Lena framme vid skelettet och hon utbrast "Hur pratar jag nu?"

Dag sa snabbt "Du slår med A"

Anna-Lena skiftade blicken från skärmen till kontrolldonet i hennes händer. "Vilken knapp är A?"

Från skärmen hördes slag och skrik.

Anna-Lena tryckte på allt hon kunde.

Ett bedövande "Aaaaah", hördes i surroundsystemet och texten "YOU DIED" målades upp i blodröda versaler över skärmen.

Det var första och enda gången hon hade testat att spela, hon var sällsynt icke inspirerad att testa igen; hela sessionen hade mest av allt påmint henne om när hon som tonåring skulle övningsköra med sin far och han skrikit "växla!", "bromsa!" om vartannat precis då hon började exekvera *just det* han skrek om.

För att dock närma sig sin partner valde hon att läsa på om det, för inlevelsens skull klunkade hon joltcola, och det hon fann var en historia om ett land där man för att hålla världen igång var tvungen att offra en hjälte på bål med jämna mellanrum och kampen om detta. Det var inte mycket annat än en gotisk historia, som vilken annan, om än berättad på det mest obskyra sätt. I spelet kunde man plocka upp massor av föremål, och det var via

beskrivningen av dessa som merparten av den historia som fanns att utvinna ur denna kulturella upplevelse gömde sig.

Dag hade kommenterat detta fynd av henne med mer eller mindre likgiltighet "Det finns säkert någon bra historia där gömd under och det är svårt att ta del av den. Det är ett väldigt indirekt berättande där man måste vara vaksam på allt som händer, men det är inte det som är den stora behållningen för mig. Svårighetsgraden är det typ svåraste som finns att spela överhuvudtaget. Det är därför de inför varje del gör reklam med posters där det inte står något annat än 'YOU DIED'. Och inför varje ny del är alla vi fans oroliga för att de ska ha skruvat ner svårighetsgraden, men det gör de aldrig. Och vill man ha det svårare så kan man spela det med andra kontroller. En sydkorean, tror jag det var, klarade spelet med en dansmatta, som kontrolleras av enbart steg ner mot golvet, istället för en vanlig speldosa."

Anna reflekterade över det Dag just sagt och det hon själv funnit om det krångliga, snirkliga berättargreppet som applicerats i spelserien om hon förstått saken rätt. Det här med indirekta, skruvade, sätt att berätta en historia på var inte någonting som hon var överdrivet förtjust i. Man kunde använda sig anakroniska grepp eller vad man nu ville men en bra historia handlade ändå alltid till syvende och sist om en karaktärs resa och hur denna får karaktären ifråga att växa. Men det är ju också olika för olika konstformer och då en tavla visar en ögonblicksbild så är ofta förändringen – det i sin essens ickestatiska – i sig självt meningen som står i zenit i romankonsten;

En människa gör ett val baserat på de provningar hon utstått och de erfarenheter hon tillskansat sig under berättelsens gång.

En förändrandeprocess, en förvandling eller transformation – larven kläcks och äter upp sig varpå kokongen med sitt tillslutna mörker hägrar med följden att den vackra fjärilen bryter sig loss och bländar omgivningen med sin nyvunna skönhet.

Sanningen, kanske en familjehemlighet, kommer ikapp huvudpersonen och får ett händelseförlopp, en relation, ett sammanhang (eller varför inte alla tre samtidigt) att framstå i en ny dager.

Brottslingen inser, likt Raskolnikov i *Brott och straff* att han måste sona sitt brott inte så mycket för samhällets skull utan för att känna skulden lätta så att denne kan sluta besöka sin brottsplats, likt en osalig ande som hemsöker en adress som inte låter den vila – Anna-Lena låg åt tanken på hur hennes kollega Ivar förmodligen hade lagt till någon konstig postmodern twist på det; men vad händer om spökena tar fel adress och hemsöker fel hem? Det var sådana berättelser han gillade; där upp var ner men hela berättelsen berättades i en konkav

spiegel på precis rätt avstånd för att förstå synen för den till, möjligtvis historiens slutpunkt eller klimax ovetande, publiken.

Vad hade Ivar tyckt om Dark Souls?

Om Dag bara varit beroende av alkohol, droger, ja till och med sex hade Anna-Lena kunnat ta upp det med sina väninnor.

Empatin hade sköljt över henne och hon hade kunnat vältra sig i de betryggande orden som skulle komma från vart och ett håll. Ett "Hur kan han?", eller ett "Stackars henne, hon som tagit så väl hand om honom och så faller han för de kemiska lustarna!", men sanningen är att hon inte kände att hon kunde ta upp det här med någon. För vad skulle folk säga, annat än att det var hon som valt fel man. Man och man, ett barn? Och hur kunde de någonsin ha haft något att tala om? Hon som var så intellektuell och vältalig, var allt det hon visade upp (Goethe och Homeros) bara en fernissa av bakom vilken det gömde sig Paradise Hotel och Schlagerfestivalen?

Kanske skulle folk misstänka henne för att spela på travet? Nej, nu var hon barnslig kände hon och tog ytterligare en klunk av vinet. Dessutom hade hon fått med sig något från jobbet som, om Dag visste hur det egentligen låg till, kanske skulle kunna ha nog med sprängkraft att skapa något slags känslomässig relation.

Hon hade haft en affär för längesedan med Ivar, det var när han fortfarande studerade litteraturvetenskap på Masternivå, och hon hade till en början inte varit intresserad av en sådan småpojke som han. Men han hade sett henne, och när hon skulle välja ut amanuens föll hennes val av de sökande på just honom. Det gick dessutom utmärkt att motivera sett till hur han presterade, han hade många intressanta tankar om den moderna litteratur hon själv till stor del valt bort för att fokusera på den vagga som allt knyter an till. Men framförallt var han pålitlig, en reko grabb som kom i tid och hade gjort hemläxan. Och detta var givetvis goda kvaliteter att ha i huset för de tillfällen då det fanns behov av att slänga mantimmar på att rätta ett prov eller liknande.

Tiderna förändras sannerligen tänkte hon när hon stirrade ner på texterna som Ivar gett henne; likt många som såväl sprang som sprungit i de här akademiska korridorerna närde Ivar egna författarambitioner och det var något slags frö till dem hon nu satt här med i soffan. Som amanuens hade ju Ivar tragglat igenom textmassor hon gett honom, men nu efter det att han först fullgjort sina doktorandstudier i Danmark och sedan återkommit till Stockholms universitet för en postdoktjänst, förövrigt en något snöplig karriärutveckling viskade elaka tungor eftersom att en postdok helst skall förläggas på ett för akademikern ifråga nytt lärosäte

och helst utomlands (och ska vi vara helt ärliga så hade dessa tungor i stort rätt), var rollerna ombytta.

Eller så satt hon helt enkelt och läste amatörlitteratur, eller undergroundlitteratur om man nu ville verka mer punkig och rebellisk. Anna-Lena valde att inte reflektera mer över denna utveckling utan tog en klunk av vinet.

Henrik, hennes andra, mer seriösa ex, hade skrivit till henne på en av de sociala medier hon fanns tillgänglig på.

Hon klickade bort notifikationen.

Henrik hade slösat nog av hennes tid för många livstider framåt.

Ivar hade berättat för henne, nu när han kommit tillbaka i hennes bubbla, att han la mer och mer tid på att skriva själv. Han hade inga större ambitioner än, han hade inte påbörjat sin stora roman, och han sa själv att han efter att ha ägnat så mycket tid åt att umgås med litteraturens mästare kände en stor press: "Det sägs att Quentin Tarantino jobbade i en hyrvideobutik och bara såg film hela dagarna och sedan när han sett all film som fanns i butiken bestämde han sig för att han kunde det här med film och påbörjade sin karriär. Det är givetvis den korta, bra versionen. Vad var det Hitchcock sa? 'Drama is life with the dull bits cut out', men jag kan inte säga att mina litteraturstudier har skänkt mig en Vergilius att guida mig, då högräddande nog i rollen som Dante, längs den kreativitetens infernovandring som så många kreativa själar har vittnat om. Längre hade det jag sett skrämt upp mig för mycket för att ens våga doppa tån i det kreativa arbetet – istället stod jag som den värsta katolska präst med fingret riktat mot andras tillkortakommanden och synder, själv ren som den vitaste snö av den anledningen att jag levde så skyddat att jag likväl kunnat vara död."

Ivar hade börjat med att skriva en lång, riktigt dålig roman som han vare sig avslutat eller visat upp för någon och sedan, efter ett antal andra misslyckade större projekt, gått över till novellformen för att öva; likt en musikanter övar på etyder innan denne ger sig på en hel symfoni.

Och det var en av dessa av Ivars skrivövningar (han själv kallade dem etudier) som Anna-Lena nu satte sig ner för att läsa.

Ivars första skrivövning – Kaffe och lögn

Man ska alltid ses på kaffe och lögn, det är en sanning. Lögnen är så oändligt mycket intressantare än sanningen just därför att det i en god, väl utförd lögn, finns kreativa begränsningar. Den måste vara intressant och trovärdig, och här är det som bekant lätt att vandra på slak lina eftersom att lögnen tenderar att stå ut som en fet jävla färgklick i den grådaskiga miljö vi kallar livet.

Som liten fick jag den instruktionen av en morbror: "Testa att ljuga mer, det är bra för hälsan med svart tunga."

Den omedelbara motfrågan lød då. "Och vad händer om jag åker fast?"

Och svaret från nestorn lät inte vänta på sig. "Då ljuger du mer."

Så jag ljög.

Först om oskyldiga saker så som min hälsa, en klasskamrats kläders beskaffenhet... En kväll, jag måste ha varit elva, så var jag hemma hos min släkting och på teven rullade en film där en ond kvinna med sin perfekta kropp inlindad i latex slogs mot något slags actionhjärte. Det var lite otäckt och coolt – hemma hade jag aldrig fått se en lika våldsamt film.

Min morbrors dåvarande partner gick förbi skärmen precis vid en intensiv actionsekvens och konstaterade då latexmördaren hoppat över några tak/genom några dörrar/sprängt upp några skyskrapor med trött röst att "Hon ser ut att bära obekväma kläder för sin uppgift."

På detta svarade min släkting att "Hon väl var som kvinnor var mest; vacker och lömsk." Den exakta ordväxlingen efter detta uttalande kan jag inte minnas men det som utspelade sig efter den kommentaren var betydligt mer intressant än den dåliga filmen. Som för de flesta småpojkar så var just Actiongenren lockande med sina biljakter och skruvade teman men de ord som kastades runt och dörrar som slängdes... Kanske var det i och med den ordväxlingen jag lärde mig att det klassiska dramat kan vara minst lika fartfyllt som pangpang att bevittna.

När jag frågade min morbror vid frukosten morgonen därpå varför hans partner dragit så svarade han att "Hon likt de flesta kvinnor inte tål sanningen."

Min mun var full av Oboy. "Vad menar du med det?"

“Du kommer förstå det här senare, men det är faktiskt inte alltid en dålig sak att kvinnor inte är så smarta”, slog morbrodern fast.

Och lögnen då; ja, han sa att jag skulle se det som ett hantverk. Att det skulle hjälpa mig i livet. Och då frågar ju den lärde enligt devisen att man ska be en skräddare om hjälp att sy och en läkare i spörsmål som har med hälsan att göra: “Vad gör din morbror?”

Svaret på det är lite oklart; han levde ett flådigt liv med bilar, klockor och kvinnor ända till dess att ekobrottsmyndigheten knackade på dörren. Men han har fortfarande pengar undanstoppade någonstans...

Säger han.

Anna-Lena tyckte att det fanns en del aspekter i novellen (eller kanske texten var en bättre benämning på stycket, längden i sig skulle hon definitivt ta upp med honom) som definitivt gick att lyfta. Hon visste att Ivar älskade konceptet med så kallade opålitliga berättare och i det avseendet lyckades ju hans text tveklöst, tyckte hon. Texten öppnar starkt med att berättarjaget slår fast att man bör ses på “kaffe och lögn”, där lögnen får anses ha tagit kakans plats. Och efter det att första meningen naglat fast detta som en sanning ägnas resten av det första stycket åt att utveckla hur lögnen agerar för att göra livet mer intressant genom att nå dit man inte kommer med enbart sanningen.

Sedan introduceras morbrodern som i resten av texten agerar som något slags Karlsson på taket-figur åt den huvudperson som väl får tjäna som Lillebror i fråga om styrkeförhållande dem två emellan.

Utvecklingen mellan morbrodern och hans partner tjänar som illustrativt exempel; han slår ju själv fast inför berättarjaget att hon stack just därför att hon inte “inte tål sanningen”. Detta kryddades sedan med lite smått provocerande (men för texten ack så kontinentalgivande känsla) manschauvinism för att följas upp av avslutningen där morbrodern sägs ha byggt en karriär på lögnen och införskaffat pengar och att detta till slut straffar sig. Och det som skall lindra fallet; att han har pengar undanstoppade, det kan ju läsaren verkligen inte ta för givet att det stämmer eftersom att det ju – vilket det sista stycket gör en stor sak av genom att placera de två orden “Säger han.” ensamma – det är morbrodern som gör påståendet, och han uppmuntrar ju lögnen, ja, har till och med närts fet och trind av den i monetär mening!

Anna-Lena tog ytterligare en klunk av rödvinet. Ivar hade alltid varit intresserad av det lite udda, och hon hade haft svårt att relatera till det. Alla historieberättare och teman var inte skapta lika enligt henne, en åsikt hon hade vett att inte yppa i egenskap av akademiker. Hon visste att hon var en bakåtsträvare i hjärtat. Det fanns bara så många historier att berätta tycktes det; oavsett om man bytte ut Gud mot en AI, ett troll mot en utomjording eller förlade ett grekiskt familjedrama i rymden med rymdskepp istället för droskor och ljussabl...

Dag.

Han kom som ett yrväder ut ur hobbyrummet och lyckades utan aktiv ansträngning med bedriften att rubba de cirklar som Anna-Lenas intellekt berett i sitt sinnes sand där hon satt i soffan.

Dömande betraktade hon den "man" hon valt som livspartner.

Tog en klunk av rödvinet och viskade "Trollet kommer ut ur grottan", Anna-Lena förstod att Stina blivit bitter av det svek hennes man presenterat för henne, att han betett sig grisigt var det ju ingen som kunde ifrågasätta – inte han själv heller, om Anna-Lena förstått saken rätt. Däremot så kunde hon avundas Stinas upplevelser med honom; han hade varit välutbildad, kanske inte jätteintellektuell men... alfa, i brist på bättre ord – rödvinet gjorde att vokabulären från de hemsidor och tidningar om relationer hon konsumerat den senaste tiden bubblade upp till ytan över de akademiskt kälkborgerliga hämningarna. Stinas Leif var som av en annan ras än de män hon själv träffat; av yrkets tvång innesluten i en kostym med fokus på självförverkligande medelst pengar och karriär.

En gång för länge sedan hade Anna-Lena och hennes dåvarande Henrik besökt Leif och Stina i den stora våningen på Birkastan. Det hade varit kristallkronor och fina målningar och kvällens inramning nära taknockens avgränsning mot himmelen hade lätt kunnat misstas för kälkborgerlig, om det inte var för att ordet man sökte var överklass. Leif var, till skillnad från Stina, född in i det och förde sig med det självförtroende och den självklarhet som faller en viss typ av människor naturligt. De satt vid bordet, paret Pilstrand (Leif och Stina) tillsammans med Anna-Lena och Henrik som ännu inte delade namn, och Stina tyckte att hon kunde stirra in i framtiden när hon såg omgivningen, och då särdeles barnen omkring sig. Stina hade berättat för henne att dottern i de unga tonåren hade svårt för att acceptera Leifs föräldrar – om detta var hon inte ensam, de var knepiga, hårda människor – men att farfars deltagande i Manhattanprojektet, och tillika källan till deras rikedom, påverkade generationer av amerikaner som bott i närheten av provsprängningarna än i dag – en källa för skam hos tonårsdottern. "När detta kommer på tal så säger dock bara Leif att 'man ska vara lojal mot sin sort'", hade Stina anförtrott Anna-Lena "Han skakar av sig det".

Barnens lek och skrik, samma som irriterade Leif och Stina, fick dock Anna-Lena att hålla benen uppe i vädret när Henrik kommit i henne senare på kvällen.

Hon ville hålla ett barn vid sin barm.

Att Stinas och Leifs yngsta befann sig någonstans på spektrumet, med de svårigheter som det medförde för föräldrarna, var inte heller något som avskräckte Anna-Lena. Hon såg deras vuxna liv och drömde sig bort dit.

En kontrast till tidsfördriv som TV-spel och Joltcola.

Modus vivendi.

Dag fortsatte vidare, målmedvetet som vore ett stycke kött i sikte för det rovdjur (med alla de enligt den politiskt högljudda kollegan Stina negativt associerade attributen) han var. Hon fick fatt i honom invid (närmast inuti!) kylskåpet där han plockade ut en av sina 33 centiliters joltcolaburkar. Han vände sig om mot henne, att kylan fortfarande svepte ut ur den öppna dörren gjorde honom ingenting. Hon kunde inte bestämma sig för om kombinationen av varumärket på burken och Dags gråsprängda hår utgjorde ett slags nördarnas ungdomsuppror – vilket var det sätt hon var säker på att han själv valde att uppfatta det – eller en total nutida ofrivillig gubbighet, det lutade dock mot det senare alternativet.

Anna-Lena puttade undan Dag och stängde kylskåpsdörren med ett schvung “Vi måste prata.”

Dag stirrade ner på colan, sörplade i sig lite vätska som lagt sig ovanpå locket efter Anna-Lenas fysiska manöver. “Nästa stream börjar om”, han tittade på sin smartwatch, “27 sekunder.”

Anna-Lena höllde i sig lite mer vin. “Okej.”

Symboler i berättelser var någonting som Anna-Lena, och för övrigt resten av den litterära världen, ägnade mycket tid åt. Hennes kollega Stina hade greppat den taktpinnen en omtalad gång på institutionen, då hon insnöad på det här med feministisk diskurs höll ett brandtal angående symbolismen i *Rödluvan* och dess egentliga mening. Att därute i världen väntade sexuellt hungriga och ivriga män på “oss kvinnor” (hon hade sedermera av rektorn blivit uppläxad för att hon enbart talat/vänt sig till de “icke-CISmän” eller “vaginabärare” som satt i salen) och att vi om och om igen var tvungna att se på detta som sakernas naturliga tillstånd. Att den sexuella aptiten för kvinnors kroppar var så gammal och så genomträngande att till och med våra gamla barnsagor behandlade dess teman och dessutom, här hade hon blivit högröd och förbannad, visade att vår civilisation sedan länge sett ett behov av att varna barn för detta. “Barn i meningen ej köns mogna individer, och som vi alla vet skrivs sällan lagar eller införs förbud innan brottet har begåtts!”

Vid den här tidpunkten i föreläsningen hade en ung man iförd jeans och hoodie ställt sig upp och medelst sin arms vevande tagit initiativ till det meningsutbyte som skvallrade om att det skulle bli en lång termin “Har vi inte paus nu? Lektionerna går ju från kvart över till hel, följt av den berömda akademiska kvarten?”

Varpå Stina replikerat “Den akademiska kvarten är inställd. Folk kommer inte tillbaka efter den.”

Det Anna-Lena haft med Ivar där för länge sedan hade på ett sätt varit mer passionerat än hon någonsin upplevt, på ett annat sätt hade det varit som att dela säng med ett barn. Det fanns dock ingen framtid i deras relation, sådan är naturens dom när det gäller förhållandet mellan äldre kvinnor och yngre män. Hur mycket genusteori som än inkluderas i prestigefyllda lärosätens läroplaner så finns det ett högsta pris för konjak; biologin sätter sina gränser med ett bäst före datum som möter kvinnors fertila organ längs livets och åldrandets motorväg.

Frankrikes president Macron träffade sin fru när hon undervisade honom i högstadiet, där han dessutom var klasskamrat till en av hennes döttrar, otroligt hur det går till på kontinenten. När Macron och Brigitte åt middag med Trump¹ och Melania under ett amerikanskt statsbesök drog ödet upp årsringarna enligt den symmetri som vid bordet gjorde gällande att åldersskillnaden invärtes de båda paren var lika stor men förhållandet plus och minus ombytt gällande könstillhörigheten på äldre/yngre maka/make.

Ivars byte av efternamn från Strömmer till Aastrup hade gjort att Anna-Lena först inte förstått att det var han som kom tillbaka när hon sett institutionens nya medarbetare bland rullarna. Hans doktorsavhandling handlade om opålitliga berättare, det vill säga huvudpersoner eller berättarjag som ljuger eller på andra sätt inte går att lita på, och det var typiskt honom att intressera sig för ett sådant narrativt grepp och symbolism. Och gällande det sista så kunde Anna-Lena bara anta att namnbytet också innebar att han under sin tid borta från heminstitutionen funnit sig en maka och att de i nutida anda valt att han tog hennes namn. Detta beteende gjorde enligt Anna-Lena sannolikheten stor att maken ifråga var akademiker.

Själv hade hon bytt sitt Eriksson till Lind av tradition.

¹ Av relevans för denna text skall också här nämnas att Trump i sociala medier vädrat sin inställning till konst: “Deals are my art form. Other people paint beautifully or write poetry. I like making deals, preferably big deals. That’s how I get my kicks.”

En önskan om att få allt det där själen trängde?

Utan reflektion.

Dags och Anna-Lenas samtal inför nattågets avgång rörde sig trevande. Som förväntat antagligen, men hon var nöjd med att det hade kommit framåt och hon ville gärna se bortom de heliga kor hon förväntades försvara och de frågor hon förväntades ställa.

I ett försök att komma med en fräsch infallsvinkel till det hela ställde hon frågan "Vilken kulturell upplevelse har betytt mest för dig?"

Dag svarade med ens: "Det beror på vad man menar med kultur, men jag måste nog ändå säga Myst och Riven, det var spel på 90-talet som gjorde att CD-skivan fick genomslag. Men spelen då var liksom annorlunda. Det gick ju inte att göra så att de gick så snabbt, när man ser gamla spel på originalhårdvara som då ansågs vara tekniska underverk som typ Doom så ser det ju mer ut som diabilder på rad än något annat, med dagens mått."

Anna-Lena ville inte att ännu en kväll skulle spillas på teknikaliteter. Denna syn på världen, att ingenjören och dess hantverk var det enda som räknades, hon hade i början tänkt på den som att det väl var bra att de var olika. Men nu, tio år senare, så kunde hon inte förlika sig med denna matrisverklighet och att det ständigt var tekniken som var i centrum och för att hitta en mellanväg mellan de två sargar bakom vilka de satt ställde hon så Dag frågan "De där spelen, du har pratat om dem tidigare, de måste ha haft något slags dialog?"

Han tystnade, tänkte efter, och svarade "Det var faktiskt lite likt Dark Souls. Det fanns en historia, men den var inbäddad och gömd i miljöerna framförallt, även om det fanns en del dialog, eller karaktärers monologer i alla fall". Här förlorade sig Dag i ett långt resonemang om alla de (ja, tekniska) skäl och hårdvarubegränsningar till att man valt att lägga upp det såhär som jag skall bespara er läsare från, men till slut så summerade han i alla fall sitt resonemang: "I de spelen var faktiskt själv berättelsen belöningen, det var på ett sätt mer själsligt än som nu då det hela handlar enbart om det spelmässiga, om action."

Anna-Lena tystnade. En ingång till tidigare begravda chakran i Dags själ kunde ha blottats, om så bara för en sekund. Hon flyttade sig närmare honom. "Du, en sak som jag funderat på. Du läste ju ryska i det militära. Jag själv, jag hade sett det som en dröm att kunna läsa till exempel Dostojevskij eller Anna Karenina på originalspråk, men du intresserade dig aldrig för det?"

Dag greppade handen hon sträckt ut och placerat på hans bröst. “Nej, det var så abstrakt, vi lärde oss bara militära termer nästan. Till exempel lärde vi oss ordet för ‘att utfodra’ men inte ordet för ‘att äta’.”

Anna-Lena lade sig än närmare “Men det går säkert att bygga på det där? Du säger ju själv att när någon petar på det så är det ju som att det vaknar till liv igen lite grann...” och så tog hon mod till sig. “Jag vill inte att du nödvändigtvis ska börja läsa rysk, tung skönlitteratur, men det vore roligt om vi kunde hitta tillbaka till varandra och finna ett själsligt sammanhang och utrymme där vi båda kan vistas. Nu sitter vi ju i varsitt rum, och vi pratar ju inte med varandra. Men jag vill att det här ska funka.”

Dag klappade Anna-Lena om rumpan och sa, till hennes förvåning: “Jag ska tänka på det.”

Följande dag stressade Anna-Lena in på institutionen, höll ett föredrag om den klassiska litteraturen som hon hållit hundra gånger – förstaårseleverna var på ett sätt behjärtansvärda, men det var å andra sidan tråkigt att dra de gamla klassikerna om och om igen, även om det var något man brann för.

Livet skavde.

Det var inte såhär det hade varit tänkt att det skulle bli. Hon tänkte över de försök hon faktiskt gjort att förbättra situationen, och öppnade för henne – en textmänniska – ett kalkylblad på datorn för att försöka bilda sig en uppfattning om deras relation och vad hon såg som potentiella problem och lösningar:

• Brist på intimitet • Barnslighet • Inget intellektuellt samtal	• Historia • Trygghet • ...
--	---

Anna-Lena lät skrivtecknet pulserande vila på den sista punkten, för vad var egentligen den tredje bra saken? Fanns den ens? Och vad gick att göra?

Anna-Lena kom från en religiös miljö och hade egentligen inte levt ut sin sexualitet speciellt mycket, det var inte som idag. Ett minne hon hade var när hon, några år innan hennes mor dog, satt och tittade på en stereotyp småsnuskig fransk film som visades på TV. I den aktuella scenen (på TV:n, inte i rummet) så visades det upp hur en kvinna besökte

glädjekvarteren i vad som förmodligen var Paris; när horan (i filmen skrädde det inte med orden, putain!) öppnade dörren och såg en annan kvinna stå på tröskeln så löd hennes första fråga till protagonisten "Vill du och din man dela på mig? En trekant?" Detta besvarade protagonisten i sin tur med att förklara att hon ville att hon skulle förföra hennes man för att hon skulle få bevis för att han var med andra kvinnor.

Och med detta satte så scenen i denna berättelses verkliga rum igång.

Först; en anspänning i rummet.

Anna-Lenas mor tog mod till sig: "Vad är en trekant?"

Anna-Lena stirrade rakt fram. Den hårt hållna kristna uppväxten gjorde sig påmind; väckelsemöten där folk talade i tungor, hur hon passerat graffiti på vägen hem från sin lågstadieskola där det med stora bokstäver stod "kuk", och hon inte vetat vad det betydde men samtidigt förstått att det inte skulle leda till något positivt att fråga hemma.

Anna-Lena svalde. "Du får fundera på det en stund... Vad folk kan få för sig." Hon var faktiskt duktig på att spela piano, Anna-Lena, inte så mycket på grund av ett stort brinnande intresse för det musikaliska som på grund av att pianospel, till skillnad från bio och film, inte var ett *syndigt nöje*. Med åren hade dock, som brukligt, dogmerna luckrats upp; hennes föräldrar höll inte lika hårt i trons piska, senaste julen hade de faktiskt inte läst högt om folkräkningen i Jerusalem av någon anledning som ingen ville fråga om. Men att förstå ordet "trekant", dit hade de inte kommit än.

Under den tid som Anna-Lena funderat över allt detta, sitt ursprung och var hon kom ifrån, hade också modern samlat ny kraft: "Jag förstår fortfarande inte."

Anna-Lena röt till. "Då får du fundera ännu mer."

Ad notam: kvällen var betydligt mer underhållande i perfekt än hon upplevt den i presens.

Kanske hade en yngre kvinna varit något som kunnat bringa liv och energi, verka viriliserande (kunde man säga så?) på Dag vars sexualitet verkade ligga i träda. Kanske hade en tredje part kunnat bringa med sig den näring som skulle få jorden att återigen blomstra?

Likt hon nu satt och sökte på internet och läste på om hur det hade kunnat hjälpa människor på olika sätt med deras relationer att ta in en tredje part i sängen så hade hon där och då, full av skam, letat på nätet efter olika bevis på, ja, vad? Det hon i alla fall hade fått var olika infallsvinklar på otrohet och hon mindes speciellt en psykolog som uttalat sig och sagt att när människor träffar de som deras respektive varit otrogen med så blir de ofta överraskade angående den tredje partens brist på fysisk attraktion och att däri låg nyckeln. Det var, som så ofta i livet, tillfälligheter som gjorde att människor sökte en annan partner; att man inte kände

sig sedd hemma var ett mycket troligare scenario än att ens partner stötte på den där urläckra tjejen som det rent fysiskt bara inte gick att säga nej till.

Ett stort avsteg i sin sexualitet, och en stor markering för sig själv såväl gentemot sin familj, sig själv och mot sitt förhållande hade Anna-Lena också gjort när hon för några år sedan beblandat sig och haft en affär med en yngre man på institutionen. Hon såg honom, Ivar med sitt blonda hår, blå ögon och sina långa smårangliga kropp, ibland när han satt och skrattade i lunchrummet med sina kollegor inriktade på modern litteratur.

Om det låg en sanning i uttrycket världen var liten så var Ivar en av de starkast lysande stjärnorna riktad mot detta faktum i den mikrokosms himlavalv som utgjorde Anna-Lenas värld. Han hade varit kompis med Henrik när det begav sig och stod för en av de läxor hon fått av livet angående att allt inte är så som det ser ut och att perspektiv i sin tur; ja människors modus operandi och kombinationen av denna tillsammans med patos, drivkrafter och ambitioner inte alltid var lika tydligt uttalad som man lätt misstänkte.

Konstigt.

Varje gång som Anna-Lenas ex Henrik och Ivar hade umgåtts hade Henrik kommit hem och pratat konstiga saker. Som att Ivar agerade katalysator för nervbanor som annars låg passiva, eller i åtminstone recessiva i den mening att de krävde en dominant parning (något som Ivar verkade kunna tillhandahålla i överflöd) för att på riktigt uttryckas.

Henrik och Ivar hade liksom funnit varandra, inte på något konstigt sätt; nej istället var det i just den samhörighet konstigheten skapade som deras band skapats – och det får man ju ändå säga var fullt normalt?

Ivar hade förstört deras (det vill säga Anna-Lenas och Henriks) relation. Och de där tankarna om att hon sökt på nätet efter vad otrohet innebar och att hon jämställt de två grabbarnas relation med ett hot mot sin och Henriks kärleksrelation, var ju befängt. Det skulle hon komma att förstå först i efterhand när Ivar (av alla människor?!) genom bara några meningar skänkt hennes linser en ny perspektivinställning.

Henrik och Ivar lärde känna varandra genom Anna-Lena, faktiskt. Det var på något slags öppet hus, och Ivar som redan från början varit mycket ambitiös och haft siktet inställt på en akademisk karriär hade hjälpt till att anordna några temadagar på den litteraturvetenskapliga institutionen.

Konkurrensen mellan universitetets olika delar var hård, sanningen att säga så var det inte ens en konkurrenssituation man befann sig i. Litteraturvetenskap studerade man främst för att man skulle bli svensklärare eller därför att man inte visste vad man skulle göra och hade

något slags intresse för litteratur, och här hade Ivar lyckats väl med att karva ut en väg för sig själv genom att helt enkelt betrakta sina studier som en karriär från dag ett, likt många av de som slet på landets handelshögskolor. Henrik hade någonstans läst en managementteori som gjorde gällande att det krävdes två av tre av nedan listade kvaliteter för att ha en framgångsrik karriär:

- Vara trevlig
- Hålla deadlines
- Göra ett bra jobb

Ivar skötte sig enligt denna devis (uppfyllde faktiskt till och med alla tre kvaliteter vilket då enligt teorin lovade honom inte bara en framgångsrik utan en *strålande* karriär) och hade i egenskap av amanuens gjort sig än mer behjälplig genom att helt enkelt axla en del av det ansvar som ingen ville ta. Logistikansvar över kaffevagnar är låg status i ett klimat som premierar det abstrakta tänkandet över allt annat, men detta var ett ansvar som en ung karriärhugad man sugen på de få kaksmulor som potentiellt fanns att plocka från det akademiska porslinet var beredd att axla.

Från det att Ivar och Henrik träffades för första gången syntes det uppstå en speciell koppling, och snart inrättades den ordning som kom att gälla för de återstående åren av Henriks och Anna-Lenas relation; åtminstone en gång i veckan - oftast på onsdagar - träffades Henrik och Ivar för att lyfta skrot.

Anna-Lena var aldrig speciellt positivt inställd till Ivar om än hon såg den fysiska transformation som han medverkade till (och hon i direkt mening fick utdelning av, hon gillade Henriks mer muskulösa kropp). Men Henriks sociala krets var likt för många medelålders män vingklippt/beskuren och hon kunde se en fördel i att få ut honom, bort från de instängda kontorslandskapen och ut i något slags social interaktion, även om detta skapade en situation påminnande om – vågar man drista sig till att använda ordet – triangeldrama på hennes arbetsplats.

Ivar och hon såg varandra i korridorerna.

Nickningar.

En samförståndets tystnad.

De försök att fiska fram information om vad för data som utbyts dem emellan vid hantelstängerna hon gjort – och då med ökande intensitet mot de sista mer desperata åren av hennes och Henriks relation – gav inga vettiga resultat.

Eller...

De verkade inte tala om något vettigt; de talade om modeller för att uppskatta antalet stjärnor i galaxen... En onsdagskväll efter gymmet var Henriks fantasi fångad av tanken på hur USB-minnen vägde mer när de var fulla än när de var tomma på grund av hur ettor respektive nollor rent fysiskt representeras på minnena. Detta, var det elektronernas placering, gjorde tydligen att om man uppskattningsvis tog alla USB-minnen på hela planeten och vägde dem samtidigt när de alla var i det ena tillståndet eller det andra (det vill säga fulla eller tomma på information) så skulle skillnaden i teorin vara uppskattningsba..

“FAN” med stora bokstäver, så gick Anna-Lenas inre monolog vid dessa tillfällen.

Anna-Lena pekade först mot Henriks kön och sedan mot sin mage, “Jag vill att du ska placera en baby här.”

Dramatis personae #3 – Jekaterina Gaitano (jungfrunamn Konstantinova)

Jekaterina stod med sin naturliga skönhet och sin, vid det tillfälle då aktuell dramaturgi skall komma att utspela sig, ännu bevarade ungdom – något som alla i omgivningen märkte gäckade och väckte avund hos Stina.

Hon kom från Ryssland, det där stora mystiska landet i öster och möjligtvis också en inspiration för det i *Pale Fire* figurerande påhittade landet Zembla (båda länderna föll offer, om vi nu tillåter oss att välja politisk sida, för en vänsterrevolution).

Hennes närvaro på institutionen hade inte gått obemärkt förbi, och lystna blickar följde henne i korridorerna. Den roll som rysk *femme fatale* hon tilldelats av ödet låg för henne, med alla dess komplikationer och vindlingar. Och även om vi skall lämna merparten av dessa utanför det nyanser av hennes existens som denna text skall komma att utnyttja för att accelerera sin riktning framåt så kan vi strössa med den iakttagelse Jekaterina skulle komma att göra senare, då hon gick på arbetsintervjuer i Sverige: “Om det är en man som intervjuar så får jag alltid jobbet. Om det är en kvinna som sitter på andra sidan bordet kan jag egentligen vända i dörren direkt, det blir aldrig något.”

Stina avskydde Jekaterina.

Hade alltid gjort.

Sedan första blicken.

Ovannämnda sociala implikationer, användes som ursäkt då Ivar bjöd med Anna-Lena och Jekaterina att träffa sin kompis Kim. Anna-Lena hade hört mycket om Kim, och var således beredd på kostymnissen hon mötte. Jekaterina däremot, som inte visste vad som väntade henne, mötte hans uppenbarelse med en glimrande blick där han gick in i den lokala puben, inredd så som man tänker sig klassiskt brittisk – med tillhörande gröna säten.

Ivar satte ner sin öl på bardisken. La sin hand lite för nära Anna-Lenas “Visste du att när fotokonsten kom till så sågs det som en ren konstform just därför att man bara fångade ljus, att det var naturens konst utan någon mänsklig inverkan. Att det gick att fånga saker så som de var blev ju också ett slag mot den avbildande klassiska konsten i den meningen att exempelvis porträttmålning blev överflödigt eftersom ett fotografi gjorde jobbet bättre. Det här tvingade konstnärer att söka nya vägar och slog i nästa generation in på den moderna, abstrakta konstens väg. Den som alla totalitära stater hatar eftersom det visserligen går att kritisera alla tankar men att det är svårt att veta hur man ska tycka om vad om man inte vet vad denna tanke faktiskt innebär.”

“Och vad skulle de säga om filter och photoshop?”

“De totalitära staterna?”

“Nej, de som hävdade att fotografiet är den mest naturliga konstformen.”

Kim översatte till engelska för Jekaterina, och hon svarade obrytt “#NoFilter”, hon korsade sina lång- och pekfingrar till ett hashtagtecken. Barnsligt skratt.

Kim la sin arm om Jekaterinas midja “Fråga Stalin vad han skulle tyckt om photoshop... De där klassiska fotografierna där partikamrater försvunnit...”

“Man ska aldrig låta en lögn stå i vägen för en god historia, och de där människorna stod väl i vägen för den historia som Stalin spann för det sovjetiska folket. Alla i Sung-familjen och liknande har säkert gjort detsamma. Även om de förmodligen inte tänkt över det i termer om den dramatiska kurvan eller hjältearketyper så löd ändå slutsatsen att den historia som de stod inför att berätta krävde en del seriösa redigeringar och att man “*kill your darlings*”, i detta fall ordagrant”, Ivar la sin arm om Anna-Lena. De dansade alla fyra; paret Anna-Lena och Ivar (väl medvetna om sin brist på framtid) leddes av paret Kim och Jekaterina. Om kärlek är att likna vid ett pars händers vackert klingande pianospel, var detta då ett klinkande försök till fyrhandspiano?

“Han ska alltid dra in sina dramaturgiska modeller i allt, som om någon bryr sig”, skrattade Kim.

Ivar höjde rösten (med mjukt anslag, skall erkännas). "Du ser det inte, men när man väl börjat analysera på det här viset.."

Kim avbröt Ivar och fortsatte hans utsaga enligt det välbekanta mönstret: "...Även i din värld kan man säga att det är samma saga som upprepar sig, med samma rollbesättning; den manliga, vita VD:n som gått Business School, HR-chefen som är en kvinna i 50-årsåldern, den juniora analytikern som ser sin chans att visa vad den går för (man, såklart). Oavsett om det är historien om ett imperiums uppgång och fall, med dess diktatorer och lissmande charlataner i svans, eller ett företags utveckling tills det sätts på börsen så spelar alla samma roller. Mina efterforskningar kring detta är också att VD:ar ser ut som varandra och pratar samma tråkiga saker; om 'räntehöjningar' och 'laggeffekter på ökande råvarupriser' och allt vad det är, just för att de ska framstå som trovärdiga i den roll som de betalas för att spela. Och vad en historia berättar är kanske ofta inte lika viktigt som hur den berättas, alla sånger har som bekant redan sjungits."

Anna-Lena tog ett steg framåt, förande Ivar med sig och placerandes sällskapet i en cirkel "Det märks att någon förstått vad vi talar om på institutionen."

Ivar nickade. "Det som är populärt nuförtiden, och kanske alltid varit, är misären. Men se bara där på den där polacken som frågade Lego om att bli sponsrad med legobitar inför sin konstutställning. Och Lego ställde gladeligen upp. Och så byggde han koncentrationsläger av Lego, och proklamerade stolt att Lego sponsrat hans konstnärskap. Det handlar mer om hur historien berättas, snarare än vilken sång man sjunger."

Kim log. "Ingen bryr sig om det där. Inte i våra korridorer, då är det bara pengar som räknas."

Ivar svarade "Men jag bryr mig. Faktiskt försökte jag köpa böcker om aktiehandel för att lära mig om världen du vistas i, med alla dess abrovinker och olika kutymer. Jag gick runt, runt i butiken men kunde inte hitta någon relevant litteratur. Till slut fick jag fråga en i personalen som svarade att 'Vi har de där böckerna bakom kassan, för de blir stulna så ofta.'"

Anna-Lena kände alkoholen lätta tungans band. "En som borde veta något om det där är Stinas man, han är något slags finanshaj. En bigshot."

Ivar tog en klunk av ölen och satte ner det uppdruckna glaset på ett bord "Det är därför hon har råd att gå runt och skrota på vår institution?"

"Jag sa kanske för mycket", sa Anna-Lena.

Konversationen deras tog slut där på grund av den hypnotiska effekt som uppstod då Kim och Jekaterina kysste varandra. De bokstavligen åt upp varandra. Hundra procent ointresserade av allt vad dramaturgi, lögner och ja, allt förutom varandra – och vem kunde klandra dem?

Anna-Lena kände hur Ivars tunga var inne i hennes mun.

Hon lät det hända.

Behövde det.

Paus i världen/livet..

Och angående Jekaterina och Kim, så blev de ihop och de bor ihop än idag – hon stannade i Sverige. Men det visste ni ju redan, med tanke på de iakttagelser om hennes arbetsintervjuer som ni redan tagit del av – ni kunde bara inte vara säkra på hur detta skulle gå till, även om ni säkert anade...

Anna-Lena och Ivar rumlade, som så många gånger tidigare, in från pubkvällen till den tidsmaskin tillbaka till Anna-Lenas studietid som Ivars studentrum utgjorde. Han hade en etta med ett pentry (att kalla det lilla utrymmet där han kokade ägg för kök hade varit generöst tilltaget, alternativt så som man uttrycker sig på mäklarsvenska), och ovanför hans säng fanns en poster med en bild på en naken kvinna med gigantiska bröst och en tryckt signatur – Petra Verkaik – på jämte en poster med ett flygande tefat på och texten “I Want to Believe”.

Efter första gången de frustat färdigt ställde så Anna-Lena frågan “Tror du på UFO:n?”

“Såg du aldrig Arkiv X?”, hade Ivar sagt som om det ingick i något slags litterär kanon.

Anna-Lena flyttade upp sig i sängen. “Jag minns att det var stort på 90-talet, men jag har aldrig sett det. Och det var väl innan din tid? Var det inte läskigt?”

Ivar hade här funnit sitt perfekta tillfälle, att inte bara själv bli sedd, utan att också få hålla hov om sina kunskaper om Fox Mulders äventyr för en publik som inte hade något val. Klockan var ju, uttryckt i ord och inte siffror: [efter det att bussen slutat gå]. Han skred till verket och berättade om hur det hela hade börjat med UFO:n men att det senare skred över till olika mer eller mindre mysteriska teman som allt som oftast verkade godtyckligt valda. I början hade serien ändå försökt stoltsera med något slags röd tråd och verkshöjd, och här poängterade han för Anna-Lena att författaren William Gibson som en gång i tiden myntade uttrycket Cyberspace faktiskt hade skrivit ett av de tidigare avsnitten, men att det snart hade blivit uppenbart för alla som tittade att det inte fanns någon större plan. För det första hade

serien blivit uppdelat i två typer av avsnitt; fristående avsnitt som behandlade veckans monster utan någon påverkan på den sammanhängande tråden genom hela historien som berättades i den andra typen av avsnitt.

Ivar avslutade sin föreläsning efter många om och men med att säga att "Det förvisso inte kanske var serien i sig, eller berättelsen den berättade som var det centrala när man diskuterade Arkiv X utan att Arkiv X som kulturfenomen och referens i övrig media i sig hade vuxit sig till något större än vad det någonsin egentligen varit. På slutet gjorde ju det kommersiella sitt också, att det gick från att handla om att Fox Mulder skulle hitta sin syster till att bli ett relationsdrama mellan Fox och Scully. Hela familjen Mulder skulle vara involverad i det där som om det var någon jävla Buddenbrookssåpa; på familjens landställe fanns det enda vapen som gick att använda för att döda utomjordingar med gömt inuti en jordglob. Och sedan i de senare säsongerna ville huvudrollskaraktärens skådespelare David Duchovny testa lyckan i Hollywood, så han ville inte spela Fox Mulder längre. Lösningen som improviserades fram blev att de satte två juniora agenter på att jaga efter Fox Mulder av rent logistiska castingskäl..."

Anna-Lena hade aldrig brytt sig så mycket om populärkultur, det var ett smutsigt begrepp i hennes kretsar där man generellt såg just tidens tand som en tongivande sållande faktor för de verk som skulle komma att konsumeras. Var det något hon inte hade lust med var det just att lyssna på mer om någon sketen TV-serie från 90-talet, så hon gjorde det kvinnor gjort i alla tider för att få tyst på Ivar: sög av honom.

Det fungerade.

Och medan hon hörde honom stöna och förde sina läppar och sin tunga över alla hans köns olika delar tänkte hon på den där historien, myten, eller vandringssägen (beroende på hur man nu valde att se det) om när kvinnorna på varsin sida ett stridande land med framgång hade gått ihop och nekat sina män sina kroppar så länge det krävdes för att få till en fred – och snart var alla vapen undanlagda.

Efter detta debacle, hade hon dock återvänt tillbaka till sin egen sänghalm, vis om att allt inte nödvändigtvis var bättre någon annanstans – även om det i mörka stunder kunde tyckas så.

Ivar och Anna-Lena hade aldrig riktigt pratat ut om sin relation. Hon hade bestämt sig för att använda sin ålder som hävd och helt sonika kommit in till hans arbetsrum någon dag efter Arkiv X-incidenten och sagt "Det är slut mellan oss nu, men vi är kollegor. Och vi ska sköta det här snyggt."

Och Ivar hade tittat upp från sin skärm och nickat "Ah, bra."

Så skiljdes de åt då.

Innan han åkte till Danmark på sin postdok.

Och definitivt innan han kom tillbaka till sin alma mater.

Sin trygga ro fann Anna-Lena i sin kollega Stina som jobbat länge på institutionen och det var också med henne, ackompanjerad av den ljudfond som de andra kollegorna på klassisk litteratur kacklande gav upphov till, som hon denna dag inmundigat sin lunch. Hon lurade in Stina i ett mötesrum med det svenska ord som har samma magiska dragningskraft på såväl byggarbetare som akademiker: fika.

Anna-Lena räckte bullen från kafeterian till Stina. "Det är typ helt kört mellan mig och Dag. Han är helt försvunnen i sina TV-spel."

Anna-Lena misstänkte, nej visste, att Stina färgade över det gråa håret vid pannan men hade aldrig vågat konfrontera henne om detta då detta värnande om sitt yttre eventuellt kunde tänkas gå emot hennes politiska ideal. Dessutom ville hon inte påminna om ålderskillnaden dem emellan, Stina var ju en femton år äldre än Anna-Lena och tyckte sig därför förtjäna en mentorliknande roll. Stina rättade till tidigare nämnda lugg och svarade med munnen full av bulle. "Kan vi inte bara enas om att män är djur?"

Anna-Lena sörplade sitt kaffe. "Amöbor?"

Stina, som gjort en politisk grej av sin kropp genom att vara fysiskt motbjudande (ful och fet) på ett sätt som bar Anna-Lena emot, kompletterade nu den visuella upplevelse hennes övervikt bjöd på genom att smaska på bullen. "Avelsdjur. Det är så jag valt att se min man. De är ju lite lika våra män. Båda är lagda åt det tekniska hållet och vi är båda humanister. De har valt att kasta bort sin talang på det världsliga medan du och jag förvaltar det själsliga, och det gör vi väl", Stina drog upp lite snor i näsan som för att markera att det själsliga var så vackert att hon helt kunde stå över den gråce som somliga kvinnor (och vissa metrosexuella män) offrar så mycket för att erbjuda världen.

Ordstävet *som du frågar får du svar*, gjorde sig nu påmint hos Anna-Lena, men hon var samtidigt för långt ner i kaninhålet för att backa. "Tror du att det varit möjligt för oss att på något sätt få in dem på något annat spår?"

Stinas ögon lyste, ja, Ivars Arkiv X-utläggning gjorde sig påmind då Stina bredde ut sitt manshat. Och även om Anna-Lena i teorin (det vill säga högt proklamerade sin övertygelse om det när det krävdes för karriären) att utseendenormerna som samhället dyvlade på kvinnor

inte var mer än en social konstruktion formad av vår nutid och för dryga timmen sedan suttit och sökt på, och funderat på samkönat umgänge av det mer intima slaget, var det aldrig för henne ett alternativ att avbryta Stina på samma sätt som hon avbrutit Ivar.

Det hade varit motbjudande.

Usch.

Stinas tjugominutersmonolog rörde sig från arbetarrörelsen till Ayn Rand (som tydligen sålt ut sig till kapitalismen, inte minst genom att flytta från Sovjetunionen, och därmed också till patriarkatet), berörde hur finanskrisen 2008 aldrig hade ägt rum om Lehman Brothers hade hetat Lehman Brothers och avslutade med att stolt proklamera "Valerie Solanas gjorde helt rätt i att skjuta Andy Warhol. Det svinet skulle fan ha. Society for Cutting Up Men är som en bibel för mig och du, har du en till bulle?"

Anna-Lena grävde fram den sista bullen. Det hade som vanligt varit 2-för-3-"kampanj" (inom citationstecken) och detta hade Stina stenkoll på eftersom att detta ständiga erbjudande varit högst bidragande till hennes stolta lekamen. Anna-Lena höll i bullen så att hon fick Stinas fulla uppmärksamhet. "Jag önskar att min man Dag var mer spirituell, att han läste mer. Det hade varit roligt att möta sin partner i det."

Stina slet till sig bullen "Du borde anordna en feministisk bokklubb åt honom och hans vänner. Då skulle de läsa SCUM-manifestet! Då får de jävlarna!"

Och så kommer vi för första gången in på den bokcirkel som kommer att spela en stor roll för de händelser som skall komma att utspela sig på följande sidor. Den gamla vandringssägen om den pretentiösa bokklubben, som väl likt många sedelärande historier inte påverkas vare sig positivt eller negativt av huruvida den verkligen ägt rum för berörd individs kompis kompis eller morbrors brylling lyder som följer:

Bokklubben skall bringa bildning till ett sällskap som (allt som oftast) inte läser speciellt mycket. Samtliga individer har dock, varför man också befinner sig i det (oftast högutbildade) sammanhanget man verkar i, relativt höga tankar på sin intellektuella kapacitet. Detta brukar urarta i att det ska läsas klassiker som man på ett eller annat sätt har missat; trots att detta i mångt och mycket är att jämföra med att spontant ge sig ut på ett maraton istället för att börja med kortare rundor runt i hemkvarteret.

Så börjar också denna historia med att person X väljer första boken. Passande nog faller valet på Kafkas Processen och K:s mödor är lika hemska som de är berikande då man helt plötsligt förstår, och därmed också kan föra sig med, uttrycket *kafkaotisk* i diverse sammanhang.

Individ X säger att "Det här gick ju bra."

Varpå näste man till rakning; individ Y, väljer nästa verk i hopp om att nå önskvärd effekt. Han väljer och vrider på olika verk, vad kan vara intressant för alla i gruppen, vad kan ge samma allmänbildande effekt som Kafka? Och kanske skulle det vara roligt med något muntrare ändå? Så låt oss då säga att Y väljer ut Bulgakovs mästerverk *Mästaren och Margarita*. Y har då valt en Sovjetsatir av det slag som Kafkas *Processen* på ett sätt kan sägas vara (vad annat gjorde de sovjetiska kvinnorna än köade när det begav sig? Först för bröd, sedan för smör och sedan för skor... Och stämplarna sen då?!) men valt att korsa detta med något som närmast kan kallas en Harry Potterliknande humoristisk tolkning av samma samhällsfenomen som från det att Woland vid Patriarkdammarna i centrala Moskva proklamerar att en halshugning kommer att ske eftersom Anja spillt ut solrosoljan...

Även detta äventyr går bra, även om många av de aspekter och den satir som kanske riktar sig främst mot det sovjetiska samhället i vilken boken skrevs och riktade sig mot/till, må gå förlorade i översättningen och förflyttningen av kulturell kontext...

Nu står individ Z på tur att välja verk och pressen är stor; att leverera nu är inte lätt. Ribban är redan satt högt – och det må så vara, att detta inte sker direkt nu utan några rundor senare – men vid något tillfälle tas det ödesmättade steget. För att inte visa sig sämre måste man välja något än mer krävande, något mer creddigt med bättre referensramar (jämfördes inte den förra boken med Harry Potter, som ju är en barnbok???) och därför tillbringas nu en del tid på nätet för att hitta något tyngre, något bättre... Och valet faller på *Ulysses* av James Joyce.

Ivrigt beställs tre exemplar hem.

Många äro kallade, få äro valda att dräpa besten...

1,5 kilo landar i tamburen.

Boken öppnas (kanske har våra tre hjältar(!!!), tre kamrater(!!!)) smekt sina egon genom att nickande över ett glas vin i samförstånd upprepa "det man kan läsa på originalspråk, ska man givetvis läsa på originalspråk."

Kanske hinner man komma någon sida framåt, kanske hinner man komma till referensen till *Slaget vid Hastings* – förmodligen sitter en Backendingenjör någonstans på godtycklig sökmotoroperatörs kontor och skrattar åt när han ser raden av sökningar som skickas ut när ännu en stackars sate sätter igång med James Joyces prosa och sedan efter ett första kapitel sprängande huvudvärk lägger ner boken.

Och här dör X, Y och Z:s bokklubb.

Det är så som denna vals brukar föra arrangemanget ner i det mörka, tysta ställe som är döden.

Anna-Lenas berättelser om de översättningsbragder som det innebär att översätta mer komplexa litterära verk, som exempelvis *Sagan om ringen* eller tidigare nämnda Ulysses, fångade Dag oväntat hårt. Metaperspektivet, berättelsen om översättningen blev som sagan om sagan i sig, stal hans uppmärksamhet under middagen.

Bäst tyckte han om historien om Åke Ohlmarks, den (ö)kända översättaren som efter att ha översatt bland annat koranen till svenska sågs som värdig att åta sig den första översättningen av *Sagan om ringen* till just svenska. Av någon anledning, Anna-Lena var säker på att hon någonstans hört den men glömt bort den (glöm inte att detta för henne var att anse som ett modernt verk), var svenska ett av de första språken att få en egen översättning av *Sagan om ringen*. Att Tolkien, som ju själv var professor i fornnordiska språk, dessutom behärskade svenska i viss mån gjorde ju i sin tur att pressen inte direkt var låg. Åke Ohlmarks skulle komma att bli känd som en excentriker under sin livstid (vi kommer till det snart) och började egentligen med översättningar efter det att han blev utkastad från de akademiska sammanhang han så älskade efter det att han tillbringat mycket tid i Tyskland under Hitlerregimen.

Tolkien vart missnöjd med översättningen av *Sagan om ringen* som Åke Ohlmarks presterade, mycket på grund av det faktum att Ohlmarks efter sitt eget tycke förbättrade boken med olika utläggningar och dylikt som han tyckte saknades. Tolkien som författat *Sagan om ringen* med de isländska sagornas karga och mycket sakliga (läs: utan beskrivningar) fokus tyckte att detta var fel och gav därför också ut en "Translator's companion" för att undvika liknande valhända hanteringar av hans verk i framtiden. Det hela ställdes dock på sin spets inför lanseringen av Tolkiens postumt utgivna bok *Silmarillion*. Ohlmarks blev uttryckligen förbjuden av Christophers Tolkien (Tolkiens son som redigerade och sammanställde boken till en åtminstone delvis läsbar textmassa) att översätta den till svenska. Somliga källor gör gällande att detta eskalerade till att Ohlmarks bröt sig in i Christophers hem, och togs på bar gärning med näsan i manuskriptet.

Att Tolkien den äldre var petig med översättningarna av sitt verk var inget konstigt sett till hur mycket tid han ägnat åt att själv konstruera de konstgjorda språk som invånarna i Midgård talar. Vid en punkt i historien om ringens brödraskap ställs gruppen inför den låsta porten som leder ner i Morias gruvor ovan vilken en inskription som lyder "Speak, friend and enter" finns skriven med alvискans snirkliga tecken. Och då trollkarlen Gandalf den grå erinrar sig, och mest för sig själv låter undslippa några stavelser, att vän på alviska heter

“mellon” öppnas så portarna till detta dvärgarnas gruvrike – och samtidigt vaknar ett tentakelmonster i sjön bredvid till liv.

Ett tentakelmonster som likt Cthulhu reser sig ur vattnet.

Oavsett vad så skulle Ohlmarks mot senare delen av sitt liv inleda en smutskastningskampanj mot Tolkienfamiljen och de sagor som så många älskade. I sin titel *Tolkien och den svarta magin* gör han gällande att Tolkiensällskapen har direkt koppling till den italienska maffian och att böckerna har mycket ond påverkan på de läsare och vilsna ungdomar som tyr sig till verken som Midgård. På framsidan syns en bild på J.R.R. Tolkien och bakom honom en liten tecknad svart djävul...

Sinnessjukt.

Anna-Lena försökte i sin tur själv att själv förlika sig vid tanken på att hon var tvungen att ge för att få tillbaka och försökte också närma sig de “verk” som hon hört Dag lista upp, och hon blev förvånad av vad hon såg. Videorna på internet visade landskap som böljade fram där det för en oinvigt ibland tedde sig som att jättemycket hände på samma gång, emedan det ibland inte hände någonting – men, fick hon av en inspelningens vägledares röst veta, det var då som det faktiskt hände mest av allt.

Mediet verkade i stort berätta historierna som förmedlades indirekt; via detaljer i miljöerna som man var tvungen att vara uppmärksam på eller återkommande mönster. Att Dag föredrog och/eller visade intresse för historien om översättningen av Tolkien, snarare än själva *Sagan om ringen* i sig självt verkade inte så konstigt med tanke på detta, indirekta berättande medelst exponering som hon såg. Det hela påminde henne, ju mer av det hon såg, om en arkeologisk utgrävning där själva historien var den sanna belöningen för att ta sig igenom de utmaningar man såg; det var lösningen på pusslet, men vägen dit och processen var nog för de allra flesta som bara sprang igenom och var nöjda med att nå eftertexterna.

Men vem var hon att ha några som helst åsikter om detta? Ingenting var väl så instängt, eller ett så slutet system, som en humanistisk institution. Där de tekniska institutionerna hade ett aktivt utbyte och levde hand i hand med industrin med kommersiella anslag för doktorandplatser inom halvledarteknik, bara för att nämna något, eller landets handelshögskolor ofta var mer än hälften finansierade av företagsdonationer så hade humanioran alltid, så vitt Anna-Lena visste, haft det svårare att hävda sig. Det var också ett roligt sammanträffande, som hon aldrig skulle vågat ta upp med Stina på grund av den blodtryckschock det hade kunnat ge upphov till, att man trots alla de resurser man i västvärldens demokratier lade på att få kvinnor att söka sig till de tekniska läroverken så var

förhållandet mellan demokrati, kvinnlig frigörelse och kvinnligt intresse för humaniora mycket starka. Oavsett vilka stimulanspaket som sjösattes verkade det som att när människor själva fick välja (för det sviktande intresset för teknologi och matematik korrelerade också, om än svagare hos manliga studenter och valfrihet) tyckte sig preferensen för humaniora vara något av en naturlag.

Universiteten själva hade också gjort bort sig i sin strävan efter inkludering och progressivitet; häromsistens i kurskatalogen hade det dykt upp en grundkurs i akademiska studier där man enligt den kursbeskrivning hon laddat ned med mjugg blick “gick igenom begrepp och företeelser som kan vara viktiga att känna till när man ska påbörja högre studier”. Vad hade Ohlmarks tyckt om den här företeelsen?

Humanioran, i den mening att det handlade om studier av något av människor konstruerat, gav henne dock något slags överseende och/eller förståelse för den här typen av kulturyttring (i bred bemärkelse) som hennes sambo valt att dedikera stora delar av sitt liv till. Hon kunde förstå tjusningen, i alla fall med hjälp av ett teoretiskt angreppssätt, som det gav honom att utforska de här sagopalatsen konstruerade av inget annat än mänsklig fantasi och uppfinningsrikedom; en fantasins bragd som kunde ta sig uttryck med hjälp av teknikens frustande motorkraft.

Hon stod i lejonets kula; hobbyrummet med dess uppriggade mikrofon, kontrollidon, kameror och datorer. På väggen hängde en affisch på vilken något slags demon tronade över den logotyp med tillhörande text placerad i förgrunden – som ett staket mellan dess blodtörstiga tänder och onda uppsåt och den konsument som, i detta fall, i en ikoniserande handling valt att placera den på väggen.

Och Anna-Lena, var hon då ikonoklast när hon nu gick fram mot den och rev ner den från väggen? Förfarandet skapade en intressekonflikt hos Dag som å ena sidan höll på med något spelrelaterat och nu när “mamma” kom in och förstörde den lilla komfort i världen han skapat åt sig själv, detta hörn av trygghet... Och Anna-Lena förstod att hon återigen gått i fällan, att hon tagit sig an ett barn och inte en man och allt framstod tydligt när hon inne i rummet sparkade ner datorutrustningen; krossade några fula – men hiskeligt dyra – avbildningar/actionfigurer av något slags datorspeleskaraktärer med Dags skrik i bakgrunden.

Anna-Lena mindes att hobbyrummet en gång, när de sent om sider äntligen införskaffade lägenheten, inte var tänkt att vara den *mancave* som barnet Dag stoltserade om inför vem som än ville höra utan att det var tänkt att bli ett barnrum.

För ett riktigt fysiskt barn av kött och blod.

I hennes sinnesbild, för att hon var kvinna troligen, en flicka.

Men hon såg nu hur det – det där med att man har en viss typ och så vidare; återigen hade hon blivit mamma åt ett vuxenbarn av den värsta typen – en ingenjör tillika mansbebis.

Anna-Lena tyckte själv att hon kunde ha tytt tecknena, eller i alla fall ha valt att ta dem till sig snabbare i vissa lägen. Hennes relation med Henrik hade varit ett resultat av hennes fantasifoster. Det var hon som kysat med sina ögon länge och väl mot en punkt för att se någonting, ett någonting som kanske aldrig någonsin funnits där från första början.

Deras första träff, då när han sagt att han “kanske” ville ha barn, hade fört henne in på spåret att det här var bra nog. Man kan inte få allt och hon förstod, någonstans långt inne, att det fanns andra alternativ på dejtingmarknaden som var mer intressanta för merparten av män. Inte för att hon hade sett allt för illa ut, hon stod långt ifrån Stina i den meningen att hon tyckte sig förtjäna slaktarhändernas uppmärksamhet på dejtingens köttmarknad – i kontrast till att slängas i avfallspåsen. Men här handlade det inte om att tillfredsställa enbart köttets lusta, nej, det handlade om att “agera smart och beräknande i en fråga där merparten agerar på känsla”, som hon uttryckt det till sin dåvarande student (och sedermera kollega och sexuell partner, som ni redan vet) Ivar.

Han hade skrattat åt hennes uttalande om ett känslolokalt och beräknande hantering av kärleken och fnyst “Det låter mer som att du beskriver aktiemarknaden än dating.” Oavsett så hade Anna-Lena försökt sätta sig in i Henriks leverne. Han kände sig sedan länge utnyttjad/åsidosatt av sin familj, och i mitten av detta drama befann sig den lägenhet där han bott sedan han flyttat ut från föräldrahemmet. Den tillhörde till hälften honom och till hälften hans bror efter det att deras farmor skrivit över den en generation senare för att undvika en möjlig skattesmäll gånger två genom att skipa ett generationsskifte för skatteverket.

Henriks farmor var vad som i folkmun idag, då de titlar som folk slänger kring och på sig ofta tycks ha som syfte att vara något att sträva efter: ett löfte om normer att leva upp till för att ges inträde i ett sammanhang snarare än en diagnos, en “hoarder”. När Anna-Lena hjälpte honom att städa ur dödsboet hittade de såväl gammelgammelmormors folkskolebetyg (de var bra, skall erkännas) som urtvättade konservburkar staplade på varandra.

Det var sant att Henrik levte i ett slags korridorsystem där han vandrat fram och tillbaka mellan de olika rummen i de katakomber han grävt fram.

Lägenheten belägen på Karlavägen bar med sig en juridisk börda som Henrik menade på att han inte kunde hantera; han hade bara läst handelsrättslig översiktskurs inom ramen för sina ekonomistudier på universitetet.

Henrik placerade ytterligare några nummer av 60-talsveckotidningar i pappkassen avsedd för pappersåtervinning och stönade "De ytterligare ansträngningar jag gjort för att förstå den rättsliga situationen och de effekter som de bär med sig verkar dock tyda på att jag inte har rätt att slänga bort de här grejerna. De tillhör inte mig, själva lägenheten tillhör mig, men lösöret däremot. Och min mamma har sagt att vi väl kan städa upp där 'sedan', och nu har hon sagt 'sedan' i säkert tjugo år. Jag blev dumpad i den här lägenheten, eftersom den stod på mig och min bror och jag var äldst så presenterades det först som en fantastisk möjlighet för mig; att få bo på Östermalm i en lägenhet när jag studerade. Utifrån sett låter det ju fantastiskt."

Anna-Lena sköt in "Men det var som att sälja sin själ till djävulen, antar jag?" Härpå följde en utläggning om hur hans familj vägrat städa upp lägenheten och ta ansvar för de saker (lösöret!) som de rättmätigen hade rätt till och därmed också, och detta var Henriks oomkullrunneliga åsikt, bar ett ansvar för. Att lägenheten fortfarande var ett dödsbo hade gjort den omöjlig att sälja. Dessutom hade hans bror flyttat för att studera i Lund vilket i sin tur hade lämnat honom ensam med ansvaret för lägenheten – han hade dessutom tvingats betala såväl bostadsrättsföreningens avgift som de kommunala avgifterna när han jobbat utomlands i några år. Att hyra ut den, var med tanke på dess tillstånd i form av ett dödsbo, inget alternativ att ens överväga.

Anna-Lena hjälpte dock till, hon var den stöttande partnern i den mån hon kunde, först med utstädandet av dödsboet; sedan med försäljningen och sist men inte minst följde hon med Henrik på en mängd visningar.

Besöken i de olika hemmen, lika personliga som en operationssal efter det att de medelst de boendes ägodelar ackompanjerades av hämtkaffe och runtvandring i kvarteret och vid dessa tillfällen när de satt på en bänk och Henrik gjorde kalkyler på räntescenarion (han hade byggt något slags excelsnurra i vilken han fyllde i siffror relevanta för det aktuella objektet för att få utfall på de kommande årens kostnader sett till hur ekonomin skulle utveckla sig på makronivå). Hans uttalanden om dessa monetära utfall (på ett sätt var tankar på krediter både så konkreta och abstrakta på en och samma gång, tyckte Anna-Lena), bemöttes allt som oftast av hennes tankar om hur man kunde flytta på en vägg, placera möbler eller dylikt. De talade inte om samma sak. Deras dialog kunde ha tjänat till att illustrera det orealistiska med så kallad *blixtlåsdiallog* där människor ställer frågor och svarar precis så där artig och prydligt

som man ofta skulle vilja. En vanlig fallgrop för aspirerande författare som ser ut som följer och i och med sin prydighet misslyckas med att fånga den kaotiska människans natur:

Henrik: Vad tror du om räntan? Tror du att en höjning på 5 procentenheter verkligen är ett realitistiskt scenario de kommande åren?

Anna-Lena: Jag vet inte, men de säger det på TV. Det kanske stämmer. Vad skulle det få för effekt?

Henrik: Om jag räknar med en löneutveckling som följer snittet jag haft de senaste åren samt....

Zzzznark....

Nej; istället var det ständiga avbrytandet av varandras föredragna samtalsämnen; de finansiella aspekterna jämte de ombonande om vart annat som, hur mycket det än gick i stäv med det budskap Anna-Lena själv proklamerade till sina studenter om könsrollernas upplösning och en framtida (om man fick tro Stina; nutida) jämlik (om man fick tro Stina; androgyna) samhällsmiljö, något som fick henne att för första gången på mycket länge känna sig *kvinnlig*.

När så sedan flyttlasset gick till den, av symboliska skäl kunde man tro, nybyggda lägenheten så såg Anna-Lena till att komma med. Det liksom slumpade sig så att hon hyrde ut sin lägenhet för att också bo i Henriks lägenhet.

En kvinna förvandlar ett hus till ett hem, sägs det.

Och oavsett vad för starka åsikter Stina må hysa om detta påstående så var det precis vad Anna-Lena gjorde.

Hon fixade blommor.

Hjälpte till med inredningen.

Sålde ut sin värdighet totalt genom att låtsas att hon satt på en plats i hans liv som han med sina handlingar uppgivit att hon saknade tomträtt för att bebygga.

Ja, visst gör det ont när knoppar brister.

Och hur ont ett fall gör beror till stor del på hur högt ovanför marken den avsats varifrån man vacklar är belägen.

Dramatis personae #4 – Henrik Lindström

Det var en gång en ingenjör som sökte en jurists hjälp med anledning av en underleverantörs bristfälliga leverans till en av de större tillverkande industrikoncernerna i Sverige.

Att beskriva sitt juridiska spørsmål gick snabbt för klienten, meningen som ringade in problematiken löd "Halvdrevhjulväxelns centrifugalkraftsgenererande kullager uppvisar inte tillräckligt stor motståndskraft i rörelsens centr...".

Detta var dock inte till någon hjälp för juristen som utrustade sin klient med en spritpenna och placerade denne framför en whiteboard. Efter ca 90 minuters *kunskapsöverföring* från ingenjören till juristen förstod så juristen vad felet var och utbrast "Jag har tittat på vårt kontrakt och så som det är skrivet kommer ärendet att tas upp i ett skiljedomsförfarande. Där är det viktigt att du kan förklara det här för skiljenämnden för att vår argumentation ska hålla, jag har därför en läxa för dig tills vi ses nästa tisdag. Skriv en ny förklaring och testa den på din sambo (Anna-Lena), ditt barn om du har något och en kompis", här spände juristen ögonen i ingenjörens ögon och gjorde en konstpaus inför meningens avslutande "*som inte är ingenjör (Ivar)*".

Ingenjören hette Henrik.

Tidigt i Anna-Lenas och Henriks förhållande så gick de på en exklusiv japansk restaurang. Stearinjusen sken, och det tindrade i Anna-Lenas ögon då hon såg på Henrik. För att vara lycklig handlar ju mycket "om hur man tar det och inte hur man har det", och även om Henrik kanske inte var den absolut sexigaste eller äventyrligaste partnern hon kunde tänka sig så var han ändå en stabil pjäs att bygga en framtid med.

En löpare, i schacktermer uttryckt.

Den där kommentaren om "hur man tar det och inte hur man har det", hade Anna-Lena läst i en tidning om olika kvinnobestyr, i vilken en psykolog uttalat sig om att då hon började hålla i gruppterapisessioner för en sisådär 20-30 år sedan så talade man om allt förutom sex, men att detta hade förändrats. Nuförtiden vältrade folk sig om sina amorösa äventyr med efterföljande dopaminvällningar, men det man absolut inte talade om var hur

mycket man tjänade. Det tänkte Anna-Lena på när Henrik fick menyn presenterad för sig och sa "Jag behöver inte titta på den där, jag har hört att ni har stans bästa kobe, så servera oss den."

Servitören nickade. "Och att dricka?"

Henrik svarade "Ta in något passande vin. Rött gärna, om det funkar för dig", han tittade på Anna-Lena som nickade till svar.

Kyparen avlägsnade sig.

Och i hans frånvaro demonstrerade Henrik att han som vanligt gjort sin läxa "Kobe är det dyraste köttet som finns i världen och kommer från en speciellt typ av kor som kallas för tajima eller något sånt där. Och så är de ute på en speciell gård och lyssnar på klassisk musik och blir masserade med öl och så vidare, just för att deras kött ska bli så saftigt och bra som möjligt."

Anna-Lena iakttog det röda vinet som hölls upp i glaset. "Finns det ekonomi i det då?"

Henrik höjde sitt glas "Jadå, de bästa generna, det bästa köttet. En av världens bästa basketstjärnor genom tiderna, Kobe Bryant, var förövrigt döpt efter det här köttet, hans mamma var gravid och tänkte på vad hennes blivande son skulle heta när hon åt – just det – kobe. Det kanske är ett illustrativt exempel på att korna först har den bästa genetiken, och sedan de absolut bästa förberedelserna under sin uppväxt för att bli just bäst. Båda delarna krävs för att resultatet ska bli inte bara bra, utan det bästa, och kobevarumärket garanterar ju det. Det går alltid att sälja och det bästa är att man kan ta betalt så mycket som man vill. Den här middagen kostar skjortan, men tänk inte på det, det här är för oss!"

Och även om Anna-Lena skämdes över det, för psykologen i den där tidningen hade dragit till med att det mest värdefulla en människa kan skänka en annan är tid, så gladde hon sig åt att Henrik spenderade de här tusenlapparna på henne.

Men det skulle hon aldrig berätta för någon.

I alla fall inte så explicit.

De blev ihop den kvällen.

Det var inledningen på ett antal fruktlösa, bortkastade år.

Det var i och med kontakten med Ivar, den som hon alltid trott var Henriks främsta vapendragare, som hon fått veta sanningen. Som ett preludium till hur den del av Anna-Lenas liv vi i denna historia har valt att zooma in på hade faktiskt hon och Henrik gått i parterapi

den där sista tiden. Det var ändå en 5-6 år, räknat från den första kontakten dem emellan, som hon och Henrik umgåtts.

Minnena var många.

Det fanns en del bra ändå, tyckte Anna-Lena. Och som hennes far hade upprepat inför henne under uppväxtens punkiga rebellår: "Det är så enkelt att riva ner men så svårt att bygga upp." Det var ett uttryck som allt oftare ekat i hennes huvud sedan först punkaren blivit stor och sedan lagt allt mer räls från barndomens tillvaro och de miljöer då hon själv varit tvungen att faktiskt skapa något.

De hade, efter en dåvarande akademisk kollegas rekommendation, valt att vända sig till ett i branschen välrenommerat äldre par där båda två var utbildade psykologer. De hade ett mottagningsrum hemma, i den gröna trävillan. En separat ingång ledde in till ett avstängt utrymme berövat på personliga ikoner eller yttranden; ett trägolv och fyra stolar i ett rum från vilket fönster man såg ut över en gräsmatta.

Gertrud och Lennart var båda över de 80 komna och började med att säga att de för det första "inte behövde pengarna" (vilket i vilken bra berättelse som helst skulle innebära att det var just det de gjorde) och att de hjälpt många par tidigare, många med framgång. Deras klädsel (de såg ut som filmattiraljer från 70-talet + sköldpaddsmönstrade glasögon) ackompanjerade varandra på det sätt som den lätt gör hos par som genom den tid de tillbringat tillsammans uppnått ett osmotiskt tillstånd och Gertrud öppnade seansen efter ett antal hoppbringande utsägelser genom att be paret framför dem att berätta om sina problem.

Anna-Lena tog bladet från munnen. "Jag ser det som att vi inte har samma värderingar, eller, vi har kanske samma värderingar. Jag tycker jättemycket om Henrik och tycker att vi har mycket gemensamt och kompletterar varandra på ett bra sätt, men det är som att relationen inte utvecklas vidare: som att vi inte kommer vidare."

När den sista satsen uttalats stämde Gertrud och Lennart upp i ett samspelt hummande.

Gertrud tog till orda, ackompanjerad av Lennarts hum på väl valda ställen, som för att sätta vissa ord i kursiv. "Det är vanligt att de två *individerna* i paret känner att man är på olika platser och vill olika saker vid olika *faser*. Det är inget konstigt med *det*. Men vad rör sig era konflikter om, mer på *mikronivå*?"

Anna-Lena fick snabbt upp farten "Det handlar om att jag har en vilja att skapa familj, att gå vidare, flytta ihop på riktigt. Som vi bor nu så bor vi ju i Henriks lägenhet, men det var jag som fick tvinga mig in dit, om man ska vara rent krass. Och du Henrik, du talar om att du ska göra utbyte via företaget till Israel och liknande. Det är sådant man gjorde när man var 25 år

gammal, inte när man närmar sig de 40. Och så är det barnfrågan.” Anna-Lena körde sitt race och forcerade fram alla de konflikter hon kände bodde inne i det som var *dem*.

Gertrud nickade förstående.

Lennart kom med något enstaka “hum”.

Henrik satt först tyst och svarade sedan, när Anna-Lena jobbat upp pulsen ordentligt: “Det är inte konstigt att jag vill till Israel, de är absolut bäst på det fältet av digitalt säkerhetsarbete som jag sysslar med.”

Anna-Lena sköt in “Förstår du inte hur sjukt det är att du inte vill ha barn? Att du inte kan ge mig ett rakt svar på den frågan och att du dessutom inte lät mig flytta in i din lägenhet efter flytten jag hjälpte dig med. Att jag var tvungen att tvinga mig till en nyckel och sedan forcera mig in i ditt hem istället för att bli inbjuden. Och att din motivering till detta var att ‘du inte testat att leva ensam’, tidigare eftersom att din förra lägenhet i juridisk mening inte var din. Som du motiverar allt; du måste testa allt och ser inte att livet är ett lapptäcke av erfarenheter där var människa har somliga av dem, men ingen alla.”

Gertrud såg sin make i ögonen. Denne nickade i samförstånd då hans fru tog ton. “Vi har faktiskt jobbat med många olika par, under många olika tidsepoker och sett hur det gått bra för vissa och sämre för andra, men vi har till slut funnit ett koncept som fungerar för de flesta. Ja, för alla.”

Påtalandet av ett allmänt afrodisiakums existens skapade en tystnad i rummet, en andakt för en avtäckt graal, som till slut bröts av Lennarts “Hum.”

Ett halvår senare skulle Anna-Lena för första gången kyssa Ivar, det skedde efter kontorstid, hemma hos honom. Hon hade drivits dit först av möjligheten att ventilera vad som skett med Henrik, efter det att Ivar agerat visselblåsare; han hade ringt en dag och sagt att han ville prata med Anna-Lena.

Att han bar på, för henne, viktigt stoff.

Att de måste träffas.

Ivar satte sig på sängen vars täcke var klätt med ett bekant IKEA-mönster “Så, jag vet att du alltid tyckt att jag och Henrik har haft ett konstigt band, men det är viktigt att du inte säger något om det jag säger till dig nu. Inte bara att vi inte pratat. Du kan fatta dina beslut på det här, men inte yppa något om det till Henrik.”

Anna-Lena satte sig ner bredvid Ivar, tittade på hans rangliga kropp. De satt tillräckligt nära varandra för att hon skulle känna att han applicerat Eau de Cologne "Okej."

Ivar tog ett djupt andetag. "Så, Henrik har konstant under åren vi umgåtts berättat för mig att han känner en stor tveksamhet kring er relation. Att han vill utforska en framtid med andra tjejer och att han gällande det här med barn inte kan bestämma sig. Jag påtalat flera gånger för honom att han, med tanke på din ålder, slösar din tid och att han inte ska göra det. Att det är själviskt och oansvarigt. Jag har tänkt på det här länge, och jag har faktiskt inget annat alternativ än att säga det här till dig. Jag vill inte stå bredvid det här. Vi måste träffas nu så ska jag förklara allt i detalj."

Anna-Lena hade faktiskt inte svårt att koppla ihop det som hände henne här och nu; det grepp som, med framgång får man anta, ofta används i cinematografiska verk – den *holländska vinkelns* sneda fokus på objektet eller personen i fråga – för att visa att någonting är fel.

Den uteblev.

Hon hade förstått, för länge sedan, och snarare kunde hon känna sig förledd och dum. Åren som passerat... Tiden hon aldrig skulle få tillbaka.

Ivars arm kring hennes axlar.

De centrala pusselbitarna han lagt fram var enkla att sätta ihop.

"Jag förstår att det här kanske är mycket på en gång, men..", Ivar behövde inte säga något mer men Anna-Lena gjorde då valet att..

Köttet blev mjukt.

Några timmar senare.

Ivar vände sig om i den trånga sängen. "Och när han köpte lägenheten efter det att vi, du och jag, hjälpt honom att städa upp det där dödsboet. Jag frågade honom faktiskt, men ska inte Anna-Lena med? Men han verkade inte förstå? Vi umgicks ju mycket vid den tiden, och du och jag hade ju ingen kontakt. Men jag störde mig på att han konstant talade med mig om hur han upplevde att du tryckte förhållandet framåt och hur han var osäker."

Anna-Lena replikerade "Och vad tyckte han?"

"Det var mycket snack om att han var tvungen att göra så mycket saker. Han ser livet väldigt ingenjörsmässigt, som en räkneövning eller matrix där vissa typer av tal måste bockas av. Det där gick igenom i det mesta. Och i början när vi umgick var det inga större problem, men han pratade öppet med mig om att han absolut inte var redo för att ha barn och att du tjtade om det. Han pratade även om att han ville testa att dejta mer, 'för att han ville bli

bättre på det', jag sa till honom att jag som var ute på köttmarknaden inte kunde rekommendera det. Att det där suger och att jag tyckte han skulle vara glad att han träffat en tjej som du, men det eskalerade ganska snabbt tyvärr. Och mot slutet av det hela var jag arg på honom. Jag försökte förklara det för honom som för en ingenjör; att de tekniska aspekterna av en kvinnans fertila funktion gör det hela värre och att du redan bränt så mycket tid på honom och vilket ansvar det var att göra så.”

Ivar berättade om en kväll då de, Ivar och Henrik, i sedvanlig ordning åkt hem i Henriks bil efter gymmet, och Henrik stannat till utanför Ivars lägenhet.

Henrik vred om nyckeln åt höger och motorn stannade. “Jag ska på parterapi nu imorgon.”

Henrik såg sig omkring, natten lystes upp av lampor och i den stilla förortens fönster kunde man fånga ögonblicksbilder, som frimärken, från andras liv. “Och vad talar ni om? Att hon vill ha barn?”

Här överraskade Henrik Ivar genom att svara: “Nej, vi talar om hur vi kan få mer samsyn och mer...”

Ivar smekte Anna-Lenas arm. “Och då fick jag nog. Jag fattade att han var sjukt vilsen, och det är okej att vara vilsen i livet, men att han sedan drog med dig, Anna-Lena, i sin vilsenhet utan att ens berätta detta för dig utan istället hålla dig på halster för något som mest troligt aldrig skulle komma. Jag hatar *Peter Pan-generationen* som jag kallar det, som vägrar växa upp och se sin ålders begränsningar eller stänga några som helst dörrar för att komma framåt. Så jag sa till Henrik; ‘Du som är mjukvaruingenjör, du känner till Shareware, eller hur?’”

Och Henrik svarade först “Jag är inte mjukvaruingenjör i strikt mening”, men efter det att Ivar spänt blicken i honom kompletterade han det förra påståendet med “Men ja, det är klart jag minns Shareware.”

För den som inte minns Shareware, ett av alla dessa teknologiska/merkantiliska påhitt som rensats ut under civilisationens gång, så var det en distributionsteknik som gick ut på att man fick en del (eller hela klabbet, för den delen) av en mjukvara under en viss begränsad tid – säg en månad – och att man först därefter när man vinnlagt sig om att man var nöjd med produkten behövde betala för den. Bland annat var det genom Shareware som spelet Doom, med all dess kulturella påverkan, fick sin stora spridning under 90-talet. Detta var dock, som Henrik redan påtalat, ingenting som fallit i glömska hos honom.

Ivar trummade på knäet. “Okej, bra, då ska jag översätta det här till svenska på ett sätt som gör att du, i egenskap av ingenjör, förhoppningsvis kommer att förstå; *Trial Period is over*. Ni

har varit tillsammans i tillräckligt lång tid – flera år – för att du ska kunna bilda dig en uppfattning om du vill att det ska vara ni två eller inte. Du kan inte skjuta på det här beslutet mer. Och sedan den där parterapi grejen, jag vet att de fick er att köpa babyolja och brottas tillsammans på golvet och att det sades vara den ultimata lösningen på alla era problem. Men samtalen ni har nu, det är bara omskrivningar, för att ni ska kunna närma er varandra på något sätt.”

Henrik stirrade framåt. “Så du menar att du besitter kompetens som vår parterapeut inte har?”

Ivar kände sig trött. “Det handlar inte om det. Allt det här handlar om att du inte vill ha barn. Att du bränner hennes fertila år.”

Efter sin första natt tillsammans med Ivar vaknade Anna-Lena upp och såg.. Ja, det som omedelbart drog till sig hennes uppmärksamhet var Petra Verkaiks behag..

Hon vände sig om mot Ivar och pekade mot behagen på postern “Straight, lesbisk, bög...De har en tilldragande effekt. Det går inte att inte titta.”

Ivar gäspade. “Enligt fysiken så attraherar massa massa, är det inte så som gravitationen förklaras?”

De kysstes.

La sig närmare.

Anna-Lena ställde frågan “Vad kommer Henrik säga?”

Ivar smekte Anna-Lena över ryggen. “Jag känner mig rätt färdig med Henrik, ärligt talat. Jag har försökt förklara det här för honom så många gånger, och trots att jag appellerat till hans ingenjörsmässiga, tekniska gen, så går det inte in. Jag har fan visat honom diagram över kvinnans fertilitet.”

Anna-Lena svalde.

Ivar fortsatte. “Jag och Kim kallar honom, och sådana som honom, för vi har sett flera exempel på det här beteendet för ‘kanske-män’, just det här att de skjuter på besluten och frodas i det limbo som uppstår i relationen av att inget beslut tas. Det är lite som politiker jobbar, man tillsätter en utredning som sägs vara klar om två år, och till dess kan man inte ta något beslut alls. Och när utredningen väl är färdig så har frågan förhoppningsvis, ja troligtvis, tappat sin dignitet och vikt. Det rådande debattklimatet har skiftat fokus. Machiavelli hade varit stolt.”

Anna-Lena kysste Ivar återigen.

Hon reste sig upp.

Mötte Petras blick medan hon klädde på sig. Till höger om henne hängde Arkiv X-postern med det flygande tefatet. Hon kände sig träffad av dess påstående "I Want to Believe". Den framtid som hon målat upp för sig själv och innefattade henne och Henrik gifta i ett och samma boende med ett barn tillsammans. Det här var innan hennes kollega Stinas man Leif lagt alla korten på bordet, med den efterföljande politiseringen och viktuppgången hos Stina. Anna-Lena mindes middagsbjudningen de varit på i Birkastan och hur hon faktiskt själv trott att den inspirerat Henrik till att gå vidare i deras relation.

Att lögnen, uppenbarligen låg belägen i alla kanter och hörn av deras förhållande. Inte kunde väl hon ha varit tydligare än hon varit?

Och folk talar om otrohet som ett stort svek...

Anna-Lena rörde sig, påklädd, mot tamburen. Hon hörde Ivar från sängen. "Vart ska du?"

Hon drog på sig sina skor. "Jag har saker att ta tag i."

Hon stängde dörren.

Gick med rak rygg och stolta steg framåt.

På väg från Ivars studentlägenhet kontaktade hon sin bror och bad honom exkludera Henrik från deras familje chatt.

Hon bad om flytthjälp.

Det var slut med Henrik.

II

Zembla = jord, och Nabokov avskydde Freud

Dramatis personae #5 – Stina Pilstrand (jungfrunamn Storm)

Det påstående som Leo Tolstoj gör i början av *Anna Karenina* om att “Alla lyckliga familjer liknar varandra men varje olycklig familj är olycklig på sitt eget vis” var något som Stina tyckte sig ha fått anledning att relatera till många gånger.

Stina var, likt Anna-Lena, en kvinna som väntat och trånat vid telefonen inte som en älskarinna, utan än värre – i egenskap av äkta maka. För om Trump ansett att det som gällde var *America First*, hade Stinas äkta man alltid satt jobbet före allt annat. Och detta hade resulterat i koffertar fyllda med guld i bildlig mening (i praktiken manifesterade sig hennes makes framgång i bankkonton med många nollor och kommatecken på).

Likt Anna-Lena i hennes relation till Henrik hade också Stina intalat sig själv att hon var en viktig bit av Leifs liv. Men innerst inne, någonstans, hade hon alltid anat att det kanske inte riktigt var precis så som hon önskade. Oavsett så är alla relationer ett givande och ett tagande och Stina som satt sin egen karriär på pottan och satt sig på avbytarbänken till livet för sin man Leifs skull kunde känna en samhörighet med Valerie Solanas och mordförsöket på Andy Warhol.

Det som blivit kvar för henne var hennes autistiska son, hennes oroliga dotter samt hennes roll på litteraturvetenskapliga institutionen. Från det att Ivar för första gången stegat in på institutionen hade Stina observerat likheterna mellan hans beteende och hennes sons. Det var något med sättet på vilket de gick upp i detaljer, en observationsförmåga och besatthet som i sociala sammanhang allt som oftast ledde dem till slutsatsen att andra människor inte hade rätt. För de av deras slag – de neurodivergenta – bar båda på insikten om att avrundningar inte bara är avrundningar. Och Stina tyckte att det var orättvist av livet att det andningshål hon fått, utan diagnosens närvaro, nu blivit solkad av en individ med liknande, fyrkantigt-kubistiskt, sätt att se på världen. Dessutom tyckte hon att allt Ivars snack om konspirationer, lögner och liknande var barnsligt. Inte för att hon hade något initierat att säga om Cthulhu och de andra monstren i Lovecrafts mytbildning ur ett litterärt perspektiv, hon hade inte ens läst Lovecraft. Nej, hennes inställning till det hela spirade som så mycket annat i hennes liv ur den relation hon levde i. För när man bor med en annan människa så blir vissa saker svåra att dölja och... Stina talade sällan högt om det.

Stina hade sett saker.

Via Leif.

Lyckta dörrar.

Hon visste hur finansmarknaderna styrdes och hon kände till en sanning så outtalbar att bara de sinnesslöa, galna och de utan något att förlora skulle nicka förstående om hon berättade.

Något som på grund av dess reella, högst verkliga implikationer fick H.P. Lovecrafts begrepp *kosmisk skräck* – där Cthulhu reser sig ur vattnet och i formen av en bläckfiskdemon representerar den stora rasen som sitter på alla nycklar och all världens kunskap – framstår som just vad det är: en barnslig fantasi författad av en man som knappt kunde behålla ett vanligt fabriksjobb och fått ett erkänt eftermäle som luktar av såväl rasism som antisemitism. Och när man nu ska tala om att något som ser ut som en hund, luktar som en hund och skäller som en hund oftast är just... en hund – så var det väl allmänt erkänt att Nabokov var en pedofil som gick runt och mätte, i alla fall så hade hon Jekaterina sagt det.

Men för att återkoppla till vår värld, Stinas glimtar av sanningen, och det som verkligen betyder något...

Magiska lösenord.

Frågor som ställda till rätt person vid rätt tillfälle betyder något helt annat än ordens semantiska innebörd.

Valerie Solanas mordförsök på Andy Warhol grundade sig väl, om sanningen ska fram, i att hon inte fick inträde i Warhols The Factory. Den personliga agendan uppklädd i en diskurs av feministiskt siden eller allmänt ideologisk haute couture. Stinas man Leif talade alltid i telefon, ibland skrek han, ibland svor han, men luren var så gott som alltid pressad mot högerörat och framför honom låg anteckningsblock på vilken han formade geometriska mönster.

“Jag behöver inte anteckna, behövde inte göra det på Handels heller, det minns du ju. Men när vi sitter i möten så sitter alla alltid och skriver i sina anteckningsblock och det känns ohövlighet att inte skriva något. Och då blev det de här geometriska klottret, jag kan ju inte rita. Du vet att mitt intresse för konst lutar åt det moderna där det är tanken som räknas”, förklarade han det för henne.

Stina muttrade “Men hela huset är fyllt av det här klottret?”

Leif svepte med armen mot väggarna i salongen. "Säg inte så, här har vi större konstverk", syftandes på den konst han införskaffat sig.

Stina, som vid det här tillfället fortfarande hade en i stort positiv inställning till sin äkta man tillika fadern till sina två barn kliade sin vänstra underarm med högerhanden. "Men du tror inte att det här ständiga klottrandet har något slags terapeutisk effekt? Du jobbar ju så mycket. Hur kopplar dina kompisar av?"

Leif tittade på Stina allvarligt. "Horor, fnask och luder så klart", han bröt upp i ett rått skratt.

Kvar hemma med markservicen var Stina, omgiven av den samling av moderna konst som prydde lägenhetens väggar samt på de illa fullklottrade skrivblock Leif genererade i rasande takt tack vare arbetet. Och motvilligt fick Stina erkänna för sig själv att hon tog fram det där klottret när hon saknade Leif.

Leif var på tjänsteresa i Chicago.

Eller kanske i någon outtalbar provins i Kina.

Och Stina sov inte ensam i sängen, utan i sällskap av ett av hans A4-block som välsignats av Bicipennans bläck – modell kulspets.

Det låg på hans kudde.

"God natt", vanlig konversationsvolym lät högt i mörkret i Birkastan.

Och Stina kände där och då ett systerskap med Valerie Solanas, för hade de inte båda blivit nekade uppmärksamhet från den konstnär vars liv de mest av allt önskat tillträde till?

Stinas uppenbarelse stod i kontrast till Jekaterinas dito. Den slaviska skönhet hon bar som ett vapen, eller en valuta, och som säkerligen spelat in i den utveckling som ledde till att hon snärjde Ivars finanskompis Kim gäckade Stina. Stina själv hade inte satsat sina kort på skönheten, men kände ett avund i den självklarhet med vilken Jekaterina förde sig och behärskade det kvinnliga kollrandet. Hon visste inte heller till vilken grad denna valuta intresserade Leif – törsten efter mammons diton hade slagit rot i hans hjärta, ett frö som såtts i ung ålder och sedan odlats ömt av erfarna trädgårdsmästare. Men Stina kunde ändå inte slita sitt egets avunds blick från Jekaterinas arsenal.

Läppar.

Ben.

Bröst.

En nätthet med vilken hon förtrollade män omkring sig genom att i sanning vara feminin utan att be om ursäkt för det.

Stina hade alltid förutsatt att Ivar och Jekaterina skulle bli ett par. Om så enbart av den anledningen att de båda var en vagel i ögat i hennes vardag och att deras köttsliga och själsliga förenande skulle te sig som ytterligare ett skämt livet skulle kunna dra av på hennes bekostnad.

Jekaterina fick sig ett bra liv bakom Kim. Huvudet tar besluten, men nacken styr huvudet, som sagt. Och på mer än ett sätt speglade Jekaterinas och Kims tillvaro den tillvaro som Stina och Leif hade – om än Kims karriär inte var tillnärmelsevis lika framgångsrik som Leifs dito. På den tiden då detta hade ägt rum såg Stina inte ut som hon gjorde nuförtiden. Hennes kropp hade inte ansamlat de kilon hon nu bar runt på och med vilkas stegrande avtryck på vågen hon motvilligt fick erkänna för sig själv att hennes fascination för Jekaterinas skönhet ökade.

En gång nu efter Ivars återkomst till litteraturvetenskapliga institutionen hade hon, genom en dörr på glänt, hört honom säga till Anna-Lena att “Stina var som en larv som samlade på sig energi. Som om hon väntade på att omslutas i en puppa eller överleva en vinter”.

Stinas relation till Leifs föräldrar var ansträngd. De var konstiga, de var osympatiska och särskilt Leifs fars bakgrund, med alla de liv han mer eller mindre direkt påverkat, och den stig av moraliska överväganden hans värv fört honom in på hade lett till att en karaktär som i grunden säkerligen var antisocial och osympatisk förvandlats till en osalig ande som svävade över familjen i lägenheten i Birkastan.

Har spöken besittningsrätt?

Det var inte på sitt arbete med vätebomber och atombomber som Leifs far blivit rik, nej. Men tack vare de kontakter han fått via Manhattanprojektet och den uppfinningsrikedom och företagsamhet som han, i likhet med andra av hans rang och sort, förfogade över hade han med vind i seglen kunnat hålla rodret i stadig kurs framåt på näringslivets sju hav.

Att Leif skulle förvänta sig något slags emotionellt stöd från fadern hade aldrig varit att tänka på. Om inte så var hans fäbless för Wagner, och uppträdande hemmavid – där kostymen föll av och hans verkliga jag förväntades skymta igenom – bara det ett vittnesmål om att kanske alla vätskebalanser inte var rätt kalibrerade. Men Stina trodde på den gamla sanningen att konflikter ofta accentueras av pengar, just därför att ekonomin i bemärkelsen

resursfördelning blottlägger individers syn på rättvisa människor emellan. Och sett genom det glaset var Leifs fars curriculum tudelat, för å ena sidan hade han ju hjälpt Leif i karriären något oerhört – för så tyckte han att det stod skrivet i stjärnorna att han av tradition var tvungen att exekvera. Men å andra sidan hade han gjort sin ende son arvlös.

Stina hade motiverat det där sista, med arvet, med att det var något slags självspåkande tradition i den typ av familj som Leif kom ifrån. Att de med hans blod skulle börja på noll, likt Leifs far själv gjort, just för att ge dem en morot att lyckas själva. Att man därför inte behövde fästa så stor vikt vid det när man reflekterade över hans beteende, och nog hade det gett Leif eld i baken också. Det var så hon förstod sin mans motiv, hämndlystnad, för det var den och avunden som genomsyrade hennes eget liv.

Valerie Solanas.

Stina talade med, och såg på, Anna-Lena med den rätt som en åldersskillnad kan tyckas skänka en. Det sociala spelet på den litteraturvetenskapliga institutionen var en intrikat sak, för det var den arena där Stina agerade utanför hemmet. Hon hade alltid trott att Jekaterina och Ivar skulle bli tillsammans, och detta hade bekräftat allt ont hon tänkt om dem båda, men så hade det blivit tvärtom på något kringelkrokigt sätt.

När Anna-Lena yppat att hon träffade Ivar, såväl då som nu efter hans återkomst, hade Stina reagerat med att säga att “Den där mannen vill inget gott för dig”. Och Anna-Lena hade sedan inte berört det mer, om än som en pusselbit i sina relationer till sitt ex Henrik och sin nuvarande partner Dag.

De båda bedragna.

Anna-Lena var dock besviken på vad hon tolkade som avund från Stina för att hon fick en yngre mans uppmärksamhet, men detta tillbakavisade Stina å det yttersta. För när räkningsdagens dag så kom, och Leif tjänat sina pengar skulle hon stolt vara kvinnan som stått bakom honom, i vått och torrt. Och då skulle hon, dottern och sonen vara i centrum för hans uppmärksamhet.

Var hon säker på det?

Sagan om Oidipus, med de implikationer som bärs av konceptet att förälska sig i sin förälder av motsatt kön och dess roll i den Freudianska föreställningsvärlden var någonting som alltid

låg Ivar nära till hands när han föreläste. För Anna-Lena var det mer av en passage som behövde passeras, en nödvändig nyckel på litteraturvetarens knippa för att förstå de texter som det ingår för en litterärt bildad att känna till, och hon tyckte själv inte att det fanns så mycket intressant att lägga till om det – varför Ivars fascination för ämnet enligt henne bedömdes handla inte så mycket om konceptet, utan av sig själv.

Mer intressant, och unikt, tyckte Anna-Lena det var att lyssna till när Ivar talade om de effekter som kontextualisering kan ha för en berättelse: “Så, saker kan betyda mycket olika saker, beroende på vem som är avsändare av budskapet. Ofta kan också ‘sagan om sagan’ göra något tänkvärt, en överenskommelse om att konceptet i sig och dess implikationer är mer spännande än berättelsen i sig självt. Skåda bara upp på vår himmel och föreställ er en inuit på nordkalotten som står under ett grönt norrsken och stärker greppet om sin kniv där den ligger i slidan, byäldste har ju berättat att norrskenet kan bli argt och att man kan behöva försvara sig. Sedan framåt några hundra år i en amerikansk förort utanför Palo Alto där en åttaåring håller sin far i handen en sommardag och frågar ‘Vad är molnen gjorda av?’, och får svaret ‘Linuxservrar, mestadels’”.

Henrik pockade på Anna-Lenas uppmärksamhet igen.

I olika (digitala) sammanhang såg han till att göra sig relevant och var gång som Anna-Lena såg hans ansikte i någon av de digitala kanalerna påmindes hon om... Dag. De båda herrarna Henrik och Dag var av samma skrot och korn, och det gällde även det som man kanske kunde kalla för hennes tredje man i livet: Ivar. Ivar utgjorde dock en kontrast till de bägge i stycket tidigare nämnda herrarna; han var inte ingenjör (om än hans detaljerade kunskap om och känsla för litterära referenser kunde misstas för något som i alla fall påminde om den berömda forskarsjukan som börjar på a), hans ståtliga längd placerade huvudet hans markant ovan Henriks 1,78 och Dags 1,81 centimeter.

Man har väl sin typ.

Anna-Lena mindes hur en av hennes väninnor efter dennes brors skilsmässa stannat över på en fest och mot småtimmarna bevittnat densamme brodern i famnen på en kort och kurvig brunett.

Detta hade gjort väninnan rasande, och det högst temporära systerskap (som kort efter denna episod hade avslutats på Anna-Lenas initiativ) hade utnyttjats av väninnan till att ringa upp Anna-Lena och skrika att hon var arg, inte för att han träffat en ny och att hon hyste sympati av något slag för sin före detta svägerska, nej. Istället skrek hon upprört: “Hans typ är blondiner med små bröst!”

Tiden förändrar mycket.

Känslan hon haft där och då var att väninnan ifråga var en idiot. Nuförtiden, efter alla livsvals vattens porlande under otaliga broar, undrade hon detsamma om sig själv – och så här i backspegeln var det där uttalandet egentligen inte så uppseendeväckande. Hon hade såväl sett som hört folk både göra och säga betydligt värre saker, tyvärr.

Henrik hade skrivit i sitt sista meddelande att det var viktigt, det han ville säga henne. En ursäkt hade ju varit på sin plats, kunde man tycka, men hon lät det bero. Hon läste meddelandet så att han kunde se att hon sett hans lilla patetiska rop på uppmärksamhet, och ignorerat honom. Enligt Henrik var det viktigt – brådslande – att han fick tag i henne men hon tyckte tvärtom att det var viktigt att han hölls på avstånd från hennes liv. Han hade förstört nog.

Left on Read.

Det var så man refererade till det på internet hade hon lärt sig av allt sitt utforskande av relationstips och råd som fanns att finna där och trots sin avsky för anglocismer, hon föredrog att uttrycka sig i enlighet med SAOL:s stringens, njöt hon av att ha begagnat sig av detta uttryck; det kändes, för att fortsätta på det inslagna engelska spåret; rejuvenerande.

Förutom den tidigare redovisade texten hon fått av Ivar så hade hon dessutom fått följande korta etyd vars humor hon, på grund av det tema som texten skämtade om, inte helt och hållet kunde uppskatta där hon satt på tunnelbanan på väg ut mot universitetsområdets på högkant placerade dentalblåa skokartonger...

Ivars andra skrivövning – Den konservativa avantgardisten

Det här med att göra barn är en komplicerad sak för oss människor, speciellt som barnalstrandet har vandrat upp i åldern hand i hand, kanske likt en (hehe) förälder leder sitt barn, med vår ökade förväntade livsålder och den ekonomiska utvecklingen i väst.

Två generationer sitter vid ett bord iklädda kostym respektive finklänning enligt den könsstereotypa ordning nutiden kräver av oss att specificera som enligt normen. Den unge mannens föräldrar har dukat upp för middag (fläskfile, serranoskinka, skagenförrätt..) och samtalet glider in på alla de angränsande ämnena och alla vet vad det egentligen handlar om, utan att direkt hugga tag i pudelns kärna. Men så tar svärdottern bladet från munnen och tilltalar sina, ack så obrydda svärföräldrar än mer obrytt.

En lite djupare inandning följs av “Ja, alltså vi har aldrig haft problem med att bli gravida, men så är det ju lite problem det här med att behålla. Det blir ju liksom en äggblandning men det är som att allt bränner vid.”

Modern på andra sidan bordet tittar på sin son, det barn hon fick trots att hennes man inte ville. Den man hon inför sin svärdotter beskriver som den egentligen enda mannen i sitt liv. Hon har överseende med sin sons val av partner, tillskillnad från fadern som ser att något stort kommer att gå förlorat om de tvenne unge älskande vid bordet blandar sitt blod; “Som att späda ut blod med hallonsoda”, har fadern vid något tillfälle sagt.

“Äsch, det där spelar ingen roll”, replikerade då matriarken vid bordet. Lögnen hon då yttrade kan förvisso balanseras i vardagen. Hon kan hindra sig och på ett intellektuellt plan förstå att hennes son inte är den perfekta ängel hon i alla de hormonella tillstånd hon befunnit sig i sedan han kröp ur hennes kropp framstår som för henne. Förolämpningen, för det är så hon ser det om hon är ärlig med sig själv, bränner ändå. Hon tycker att hennes svärdotter gör antydningar om att något är fel med hennes inte bara förstfödde, men enda avkomma. Och så... Hon söker ögonkontakt med svärdottern, ställer ner sitt vinglas på duken och gör så det uttalande som måste till för att rädda familjejuvelernas anseende: “Ja, min son har stark sperma.”

Modern kan inte mycket om aktiekurser eller kriskommunikation, men i sin värld har hon agerat bäst enligt den doktrin som heter “rädda familjens, och då speciellt den av en gud hon inte tror på, välsignande sonens anseende.”

Så hur togs detta emot av det vi nu i enlighet med det näringslivslingo vi slängt in i narrativet får benämna som marknaden?

Fadern grymtar på sitt hörn; obrydd om det mesta och med nedskruvad volym på hörselapparaten har han lärt sig att det bästa för ett lyckligt äktenskap är att nicka och hålla med (hålla käft) i det konservativa sammanhang livet valt åt honom. Dessutom lever han i övertygelsen om att processen att vara gravid och föda ett barn är något som – likt för tikar – behövs för var kvinna så att de blir lugna. Att nervsystemet lugnar ner sig efter det att kroppen upplevt allt det som de nio månaderna med följande födsel och amning innebär.

Svärdottern låtsas som att hon inte hört.

Sonen har knallröda kinder och förser sig ymnigt av vinet. Bälgar i sig av Bag-in-Boxen.

Matriarken betraktar sin son med stjärnbeslövade ögon: en karlakt som ingen ska tro har problem med viriliteten. När hon några år senare opererade bort äggstockarna på grund av en cancerdiagnos ringde hon sin son och skrek i telefonen “Jag är vare sig kvinna eller

man!”, och kanske var det det ultimata beviset för att hon, vad hon själv än trodde, tyckte eller tänkte, var född avantgardist gällande såväl öppenhet som könsfrågor.

Ivars återkomst till institutionen i denna nya roll hade upptagit en betydligt större del av Anna-Lenas vakna tid än hon hade räknat med. Novellen hon just läst hade förstås en viss relevans för barnlösa kvinnor och därför anknytning till henne, det var hon motvilligt tvungen att erkänna och att just detta gjorde att den inte roade henne så mycket som den säkert roade en 15-20 år yngre manlig läsare. Ivars forskning berörde, direkt eller indirekt, frågor av mer politisk natur än det som hon sysslade med om dagarna – och detta helt oavsiktligt. Ivar var också mer imponerad, tyckte hon, av det arkitekturella än det känslomässiga och en av de litterära saker han uppmärksammat mest de senaste åren var den svenska författaren Lina Wolffs roman med titeln *Brett Easton Ellis och de andra hundarna*. Novellerna var bra, det sa han inget om, men “titeln är ett genidrag, att associera sig med en av de bästsäljande moderna, men ändå i stora lager respekterade, författarna av vår tid i titeln gör att man får upp hennes böcker och henne när man som svensk söker på honom. Där kan man tala om ett gott användande av hypertextualitet inte bara texter emellan, men i den väv som sammanbinder alla våra medvetanden nuförtiden. Jag önskar jag hade kommit på något lika smart själv.”

Anna-Lena rörde sig vant i institutionernas lokaler. Ivars röst inifrån en lektionssal fick henne att stanna upp. Med säker röst hörde hon honom tala till studenterna inifrån lektionssalen: “Vi ska inte tala om politik under våra föreläsningar här på institutionen, och det förstår ju jag, om man lägger bort politik och religion som samtalsämnen kan man just umgås med nästan vem som helst. Men det går inte att bortse från att den utveckling av samhället som sker just nu ifråga om könsfrågor, sexuell läggning och framförallt könsidentitet kommer att ha, och redan har, en stor påverkan på de berättelser som skapas. Det är, oavsett om man vill göra det till en politisk fråga eller inte, omöjligt att bortse från att detta är ett slags ny pensel, eller i alla fall en vars spröt har vuxit sig starkare under de senaste åren. Och det är mycket möjligt att till exempel Kafka, om man ser till hans berättelse *Förvandlingen* om George Samsas förvandling till en kackerlacka, hade varit lockad att arbeta med könsdysfori, könskorrigering och plastikoperationer som ett instrument i sina berättelser, om han hade levt idag. Sanningen att säga så är detta instrument som bara väntar på att till fullo utnyttjas i litteraturskapandet. Det har gått mycket snabbt. Se bara på hur

science fiction-författaren William Gibson myntade begreppet *cyberspace* i början av 80-talet och hur man nu, inom en livstid från uttryckets tillkomst, har techjättar som talar om att skapa just den typ av plattform han beskrev.”

I och med att det var i början av terminen så gick de igenom lite gott och blandat i ett försök att få studenterna att stanna kvar och fullfölja kurserna de påbörjade. Elaka tungor menade att det system som gjorde att institutionerna fick betalt per student och avklarad kurs hade lett till en inbyggd populism som främjade just publikfrieri och, kanske än värre, en slappare attityd till examinationsmomenten med målet att släppa igenom så många som möjligt istället för bara de som gjort sig förtjänta av att passera kursen. Anna-Lena förstod dessa invändningar, men förstod också att det måste finnas en balans och att de övervägningar och komplicerade system producerade av hennes kollegor som i teorin skulle främja rättviseaspekten gällande examinationsmomenten eller institutionens rättssäkerhet och intressen inte kanske var förenliga med den plats i samhället som humaniorainstitutionen i fråga uppbar (där en förtäckt arbetsmarknadsmässig åtgärd ifråga om samhällets sysselsättningsgrad definitivt kunde misstänkas äga rum). Hon som, till skillnad från sin kollega Stina, inte bar politiska skyggglappar i rött som i ilska färgade hela omvärlden blå, förstod varför det givna ersättningssystemet i en kompromiss mellan olika viljor kommit på plats och hade overseende med det.

Att ha tålmod.

Att slösa sin tid.

Det var en hårfin skillnad på dessa bägge och Stina hade inte varit sen med att göra gällande att Ivar och Anna-Lenas kontakt kunde dra ned dem båda i ... ja, vad, egentligen?

Lögner.

Elaka tungor hade åsikter och gjorde gällande att Ivar inte var bättre än vad Henrik hade varit, om än mer viril då möjligtvis. Att han, för att använda det uttryck han själv brukat i novellen placerad här ovan, lyckats få till “äggröran”.

“Alla vet att han var tvungen att dra från Danmark på grund av att han gjorde en student gravid. Och som många män, hade han inte vett att stanna. Han slösar din tid”, så löd Stinas ord då hon blivit varse deras frekventa umgänge.

För visst var det så att Anna-Lena gjorde sig tillgänglig för honom. Hon hade tid för honom på det där sättet som hennes sambo Dag hade tid för precis alla relevanta streams av Dark Souls i Europa (det vill säga om de mötte hans krav; han var av den hårda skolan som gillade spelet *vanilla*, vilket innebar att det inte skulle vara patchat/uppgraderat och därmed gjort

marginellt enklare – eller enligt vissa tungor, bara mer välbalanserat – än vad det var vid lanseringen). Detta, att något var vanilj, var dessutom något hon stött på på ett liknande sätt som hon nu stod och lyssnade genom dörren till Ivars föreläsning. Hon hade i sina fåfänga försök att tilldra sig Dags intresse genom sexuell aktivitet snubblat över begreppet på internet som ett motsatsbegrepp till allt det hon sökte efter och som hon hoppades skulle locka bort honom från skärmen – ironiskt nog genom att typ spöka ut sig som ett av de gotiska monstren som rymdes på hans skärm. Just därför hade hon spetsat då hon hört honom lägga ut texten vitt och brett om att “Inget gick att jämföra med den känsla som vanilj gav, och att allt annat var begränsande likt att vara uppbunden i någon bondagehistoria”, det sista ordet uttalat med stark avsky.

När Dag någon timme senare stormat ut ur rummet för mer Joltcola hade Anna-Lena höjt blicken från allt PVC-material som belamrade hennes laptopskärm “Så du föredrar vaniljsex?”

Ljudet av kolsyra som lämnar en 33 cl:s läskburk ackompanjerade Dags “Vad menar du?”

Anna-Lena fångade sin sambos blick över laptopen och nickade mot hobbyrummet “Vanilj och bondage, jag hörde allt därifrån.”

Besvikelsen över att det handlade om en teknisk mjukvaruterm, fick Anna-Lena att fråga sig om det fanns någon medicinsk term för att beskriva den önskan hon nu kände för att hennes sambo skulle känna någon form av sexuell lust som helst?

De utläggningar som Ivar hade om litteratur var, tyckte Anna-Lena, ofta främmande för ämnet, eller i alla fall i dess periferi. Hon, ville hon minnas, hade vid något tillfället hört honom orera om den samtida ryska författaren Viktor Pelevin, i anslutning till vilket verk var egentligen irrelevant, men hon ville minnas att han talat om att han inte ville uttala sig om sina verk i specifika termer – att det bästa var att läsaren själv fick bilda sin uppfattning gällande de enskilda texterna – men att han mer än gärna diskuterade skapandeprocesser och dylikt; och då gärna i termer av hjärnsynapser och deras associationsskapande egenskaper. Minnets förgänglighet och förmåga att smälta samman med andra associerade platser – så kan hjärnan få oss att minnas konversationer mellan människor som aldrig träffats men man umgåtts med på samma plats, till exempel. Denna, Ivars svada om en annan mans svada, var karaktäristiskt för honom.

Dramatis personae #6 – Dag Lind

Om Dag finns egentligen inte mycket mer att säga än att ni kan tänka er det tidigare Dramatis Personaestycket om Henrik och överföra de till Henrik associerade personlighetsdragen till Dag.

Hans ingenjörsmässiga passion hade dock burits med från barndomen medelst kärleken för tunga bilar, och dessa fordon var någonting som Anna-Lena från deras första möte skulle komma att förknippa med honom. De var lika miljövådliga som maskulina de där diesel-SUV:arna han envisades med att åka omkring.

Lackens kulör skulle komma att variera med åren och den aktuella modellen han för tillfället valt att ta ut genom sin arbetsgivares leasingavtal.

Vad som inte varierade var materialets känsla.

Det tunga.

Det gedigna.

Strävt och mäktigt som en besk kopp kaffe serverad av en excentrisk barista.

Anna-Lena fann en trygghet i det lilla hopp uppåt hon var tvungen att ta för att komma in i de höga bilarna. Och då han efter en tröttsam arbetsdag parkerade i närheten av institutionen och hon såg den stora maskinella besten uppe på den där kullen till höger om hennes vanliga utgång, den tunga dörren öppnades och hon tog ett steg uppåt för att komma in i passagerarsätet.

Mötet med Dag där.

Hans doft, bakom ratten, blandad med bilklädselns arom, och det mjuka framförandet av fordonet hemåt.

Trots att allt kanske inte blivit så som de, och kanske framförallt hon, hoppats på mellan dem så var de stunderna då han körde dem hem en stund hon kunde slappna av i.

Hon bara var, och var nöjd med det.

Dag hade, till skillnad från Anna-Lenas tidigare partner Henrik, aldrig bjudit på några fina, dyra kobemiddagar. Om han fått veta att han var ett kompromissval för Anna-Lena hade han förmodligen tagit det med ro, den maskinella syn på världen som såväl var en orsak till, som följd av, hans yrkesval letade sig också in i den privata sfären av hans tillvaro.

Han hade alltid haft speciella intressen och hade, precis som Henrik, läst på något

ofantligt om kobe-biffar innan han gick in på en sådan restaurang.

Själva systematiserandet stod i centrum för hans liv och var en djupt rotad del av hans organism; och sedan hur denna drift tagit sig uttryck, det hade varierat under olika faser av livet. Som barn hade han skapat en tabell där han systematiserade och indexerade sin legosamling med hjälp av datorn som hans pappa köpt åt honom – en mycket simpel historia jämfört med de monsterprocessorer som återfinns i var mans brödrost idag.

Att han skulle bli ingenjör var självklart.

Giftermålet mellan honom och Anna-Lena var ingenting han hade något emot. Dessutom hade hans mamma blivit glad. Hans mamma levde, precis som han ansåg att Anna-Lena gjorde, enligt en föreställning om att livet till stor del bestod av en punktlista som det gällde att bocka av. Inte för punktlistan i sig själv, utan helt enkelt för att de tre V:na – Villa, Volvo och Vovve – var ett beprövat koncept enligt vilket människan hade goda förutsättningar att leva sitt liv i harmoni med det omgivande samhället och medmänniskor.

Tetris är ett spel som i filosofisk mening går ut på att bringa ordning i en kaotisk värld och likt belöningen i den meditation som så många av de österländska tros-lärorna torgför som vägen till nirvana, manifesterar sig den senare som en tomhet – ett intet.

En perfekt rad skapas – och klossarna försvinner.

Att Nintendo valde att släppa Tetris till sin NES-konsol i början av 80-talet var ett beslut som föregicks av att deras inköpare sprang på spelet på en mäs-sa och flertalet gånger under dagen återvände till båset för att spela lite till...

Det har kallats en digital drog, och det var också inkörsporten till den mönsterigenkänningsmani som präglade Dags liv. En vilja, ja, ett trängande behov, av att sortera allt mer komplexa pussel och sammanhang. Dag var en av de som befann sig tillräckligt långt ut på spektrumet för att ha klarat Tetris och blivit belönad med filmen på hur det sovjetiska rymdskeppet sätter av på sin färd ut i världsrymden. Han hade läst på om hur skaparen av Tetris sagt att det i början av utvecklingen i Tetris hade funnits fler bitar än de sju (om man räknar in två spegelvända varianterna) som kom med i den slutgiltiga versionen. De skars bort från spelet därför att de flesta människor hade svårt att hantera fler pjäser, förmodligen hade det med det mänskliga arbetsminnets begränsningar att göra.

Dag hade ofta önskat att de hade behållit de där ytterligare varianterna av klossarna i spelet.

I alla fall som ett tillval.

Senare på dagen.

Anna-Lena såg Ivar gå in på sitt rum och tog rygg på honom. Det var generiskt kalt i det lilla rummet, han hade inte fått sina prylar från Danmark än; en institutionsdator, tomma hyllor som snart skulle vara belamrade med pappershögar.

Hon tog upp novellen "Kaffe och lögn" ur sin väska och höll upp den framför bröstet så att han såg att hon kladdat på (och därmed läst) den. "Den var rolig, du fick med mycket för en sådan kort text, dessutom utan några inslag av hypertextualitet."

Ivar log, dröjde sig kvar med ögonen en stund för länge vid hennes höfter. "Kul att du tycker det. När jag var yngre så var jag ju besatt av hypertextualitet. Det känns ju otroligt intellektuellt att man refererar till andra verk som nått större spridning och kulturell betydelse än man själv kan drömma om att ens verk någonsin kommer att få. Och den andra texten?"

Anna-Lena placerade högerhanden mot höger sida av ansiktet "Du måste ta det lugnt när du skriver sånt där. Saker jag säger till dig i förtrolighet om Stinas och hennes exmans förhållande får du gärna behålla för dig själv. Tänk om hon läser den texten, hon skulle direkt förstå att du känner till den där historien om hennes knepiga svärföräldrar via mig. Så, min unge Proust, vad vill du skriva? Vilka är dina drivkrafter?"

Ivar svarade: "En myt som jag har hört om, jag vet inte från vilken kultur den kommer men om jag inte minns fel så var den typ jungianskt återkommande eller uppstående i flera olika mänskliga samhällen så var det en myt om vaginor med tänder, som sedermera klipper av mäns kön när de har sex med dem."

Anna-Lena var oväntat allvarlig. "Det låter som att rödluvan är arg"

Ivar fortsatte: "Man kan skriva av olika skäl. Den ständigt nobelpristippade ungraren László Krasznahorkai började skriva efter det att han träffade en man som reste runt och kastrerade griskultingar åt bönder med det uttalade målet att fånga den känsla och betydelse som han fått uppleva av mannens kallsinne. Men så är han ju lite speciell också – han hävdar ju att de två saker som fått honom att gråta dels var när hans dotter sa upp kontakten med honom och en scen i den åtta timmar långa, svartvita, filmatiseringen av hans debutroman *Satantango*. Och så skrev han en bok utan punkter också, eftersom att vi enligt honom talar utan punkter."

Anna-Lena log, det var sånt här trams man kunde ägna sig åt; form och språkmisshandel, istället för att berätta en god historia. "Det här låter som ett författarskap du har studerat."

Han tog ett steg närmare henne och lät sin hand ta ett grepp om "Kaffe och lögn". Hon kände hans andedräkt när han talade "*Satantango* handlar om en man som kommer till en ungersk by efter kommunismens fall för att ljuga och konspirera..", Ivar skrattade till och

fortsatte: “Om det här var en roman så skulle man nästan kunna tro att det var en sådan där grej som författaren placerar i den bara för att visa på att någon är en opålitlig berättare; en person har skrivit en text som handlar om, ja till och med hyllar lögnen. Personen ifråga har doktorerat om opålitliga berättare och drar spontant upp ytterligare verk genomsyrade av den svarta tungans hantverk.”

Anna-Lena släppte pappret hon höll framför bröstet, nu var texten åter i dess skapares händer. “Så hur går det med kärleken?”

Ivar predikade vidare: “Om jag skrev något ordentligt, det vill säga en riktig roman, så skulle jag göra vad jag kunde för att verkligen hylla de som gått före mig. För många, och då särdeles för män, i min generation gick det stora införandet av det här litterära greppet via Brett Easton Ellis; den uppenbara frågan i *American Psycho* ‘mördade han de där fnasken på riktigt eller var det bara en dröm?’ är ju något som dryftats på många handelshögskolor fram och tillbaka. Men det är bara en västanfläkt mot lögnens mästare Nabokov: där lögnen i sig används inte bara som redskap men sätts upp på piedestal mot vilken strålkastarna riktas för total exponering. Och så sållar man ut de lättduperade genom att ge dem en bok om övergrepp och våldtäkt i utbyte mot en beskrivning av ett mångårigt kärleksförhållande mellan en 12-åring och en äldre man.”

Anna-Lena pekade mot namnet på passerbrickan som hängde runt hans hals. “Du har bytt namn, jag antar att det finns en fru Aastrup också?”

Ivar strök henne över armen. “Det här med hypertextualitet, att nämna andra författare eller referenser i sina egna texter, respektive intertextualitet; att ingen text står ensam utan att den tolkas i en kontext av alla andra texter som en läsare konsumerat. När Google skulle skapa sin sökmotor kopierade de det akademiska systemet med referenser, där varje hemsida hade en ranking i hur stark auktoritet den hade och hyperlänkar från en hemsida till en annan gjorde att den senare rankade högre. Namnet Aastrup är bara för att komma längst fram bland medförfattarna i akademiska sammanhang. Det garanterar mig att alltid nämnas vid namn när man skriver något och aldrig hamna som ett anonymt spöke i bland ‘et al.’”

Dramatis personae #7 – Petra Verkaik

Petra Verkaik begåvades i tonåren med två kärnvapenbomber av ett slag som inte reglerades av International Atomic Energy Agency (IAEA); men dessa blev den eld över vilken hon smidde framgången i sitt liv.

Det var som, ursäktat uttrycket, science fiction på riktigt, hur USA hade hackat Irans kärnvapenprogram genom att placera USB-minnen i närheten av forskningsinstitutet med program som fick reaktorerna att gå i överfart så de sprängdes. Av säkerhetsskäl var inte datorerna där inne uppkopplade till internet, men lockelsen av ett gratis USB-minne upphittat på parkeringsplatsen utanför övervann tydligen de instruktioner man antas ha fått från relevant säkerhetspersonal.

Summa summarum; en historia för bra för att vara sann, bara det att den (enligt USA) var... just det; sann.

Petra Verkaik banade vägen för MILF-hetsen; en föregångare till konceptet som senare skulle säljas in till de breda porrkonsumerande massorna av Lisa Ann. Lisa Ann kompenserade för det hon (inte) fått av naturen med plastikkirurgi medelst den politiska kryddan av att spela den snygga (kanske "milfiga" är mer en riktigare beskrivning) republikanska politikern Sarah Palin i filmen *Nailin' Palin*. Fröken Verkaik själv medverkade i flertalet mindre roller i spelfilmer av den enkla anledningen att någon var tvungen att bära hennes bröst inför kameran, för att de skulle kunna vara med så att säga.

Då det politiska trenderna kommer och går så är odipusmyten ständigt aktuell, oavsett om den berörs som i detta nu av en kuriosaktig analys, i Stig Dagermans bok *Bränt barn* där huvudpersonen har sex med sin fars nya kvinna när denne är upplädd i hans döda mors finkläder, eller om torghandlaren trycker ur sig ett "knulla din mamma" på den lokala pidginvarianten.

Visst att Monica Belluci tog hela MILF-konceptet till nya nivåer när hon blev den första äldre bondbruden, eller att Jennifer Coolidge i sin roll som *Stifler's Mother* (en vacker mor till en tonåring i filmen *American Pie* som sedermera har sex med en av sin sons kompisar) gjorde konceptet känt utanför de avenyer på internet man besöker utan att registrera sin besökshistorik. Och i en tid då man tvivlar på sanningshalten om precis allt (Fake News!) så tycks även fantasin kunna verka som musa och inspiration, för vad får igång hjärnsynapserna mer än just en fantasieggande äldre mor [valfritt freudianskt rättfärdigande].

Och för många kommer Petra Verkaik alltid att vara den som gick först i ledet.

Fanbäraren.

Historien som hennes två mest iögonfallande tillgångar blev mest kända för var den om när hon låg under en bil och meckade med dess underrede i garaget på Playboy Mansion och domkraften sviktade – bilens fall dämpades av hennes enorma byst, vilket också ledde till att hon överlevde. Och oavsett om den historien är helt och hållet falsk, sann eller för marknadsföringsmässiga syften kryddad så kan vi i alla fall konstatera att själva kärnan i Petra Verkaiks historia (det som spelar någon roll egentligen) är äkta vara, även om det är lätt att tro något annat.

Det är den dom som IAEA:s silikongeigermätarens tystnad skvallrar om.

Den kvällen möttes Anna-Lena av joltcolaburkar och pizzakartonger i hallen.

När hon först träffat Dag var det mot sina näras (ett ord vi inte ska missta för *vänners* – vi ska inte överdriva här) rekommendationer; de träffades på en salsakurs om vilken hon hört att “de som kom ensamma lämnade i par och de som kom i par lämnade med någon annan.”

Både hon och Dag hade varit ensamma.

Stina hade, som väntat, varit emot arrangemanget från första stund, hennes feministisk-politiska indoktrinering (i dessa sammanhang bäst gestaltad av hur SCUM-manifestet åt sig in i hennes studenters litteraturlistor på olika sätt) hade fått henne att ge upp angående män, helt och hållet. De (Dag och Anna-Lena) hade dock fått några nätter i mörker, röda vinflaskor och restaurangbord upplysta med tända ljus tillsammans.

Familjemiddagar följda av hennes mors “Tappa inte den här bollen nu.”

Att Dags hjärna, precis som Henriks, dominerades av den vänstra hjärnhalvan hade varit uppenbart redan under deras första möte; han hjälpte instruktören att fördela paren över golvet med hjälp av en överslagsräkning på hur många meter som vart närvarande par den kvällen behövde sett till vilka steg som skulle repeteras och... Man kan inte få allt, och bristen på det spirituella; att ge sig hän känslor och intuition valde Anna-Lena att se som det spel mellan det manliga och det kvinnliga som Stina sedan länge valt att se som inget annat än en upptrampad stig till besvikelsens (och patriarkatets!!) bittra fruktkött. Och även om det sägs att man ska finna lyckan genom att anpassa sig själv – att man inte ska förändra sin partner – så var Anna-Lena ändock tvungen att erkänna för sig själv att en stor del av attraktionen med Dag var att det gick att jobba med honom. Den där ryska utbytesstudenten, Jekaterina (en vänlig påminnelse här, snacka om läsarservice), hade vid något samtal sagt att man i Ryssland i parrelationer uttryckte sig som så att “huvudet fattar besluten, men att

nacken riktar huvudet åt det håll det ska titta”. Och nog hade det gått att forma, eller så hade hon i alla fall intalat sig själv, Dag på olika sätt.

Till exempel så hade hans kulturkonsumtion varit av begränsad art, för att uttrycka det milt. Men hon hade fått med honom på museum fyllda av stora franska namn; det enda som behövdes var en logisk argumentation för besöket. Att säga att tavlorna var fina och, så att säga, spela på de sublimes strängarnas lyra var inget som fick de mentala höfterna att svänga i det här sällskapet. Däremot; att komma med ett argument såsom att Bauhausrörelsen till stor del influerat byggnader som vi ser var dag, och även var ett... (ja, ni fattar) var den typen av argument som bet. Och även om han inte såg samma saker som henne när de väl var där inne på museum hon lockat in honom till så gick det att bortförklara detta med smak. Hon föredrog vackra målningar och avbildningar av vår världs förgångna, medan han fokuserade på geometriska mönster och själva museernas planlösningar – men han var där ändå. Stod bredvid henne i det kulturland som intresserade henne; en kompromiss från hans sida som hon var glad att han var beredd att göra – och en gest från hans sida som hon nu tack vare åldern hon uppnått och de erfarenheter som följt med den hade vett att från djupet av sitt hjärta (eller i alla fall, sin vänstra hjärnhalva) hade vett att uppskatta.

Från Dags hobbyrum hördes skrik och slag.

Något slags monsters hesa kraxande.

Dag formade vokaler.

Det hela påminde om något slags kommunikation, och enligt den tidsanda som råder där man inte ska låtsas döma något så... Vad fan, folk har ju kommunicerat via kortvåg.

Kraxandet från hobbyrummet uppgick i ett crescendo och Dag hördes igen “Faaaaan!”

Man ger upp sina illusioner, sina drömmar och sina förhoppningar om en framtid och nöjer sig med det man kan få.

Allt för att komma hem till detta.

Anna-Lena sparkade till pizzakartongen.

Knappt hade Anna-Lena hunnit till sin Bag-in-Box innan Dag flög ut ur hobbyrummet med siktet inställt mot kylan. Och där inne i köket mötte de varandra, hon beväpnad med ett rumstempererat vinglas och han med en kyld Joltcola.

Två främlingar under samma tak, beredda att fly till sin respektive verklighet på respektive sätt.

Anna-Lena hejdade Dag när han vände om mot hobbyrummet. “Jag vill ge dig ett erbjudande.”

Och Dag lät svara “Jag har inte tid nu, nästa Stream..”

Anna-Lena trängde sig på honom med sin kropp, placerade sin hand över hans skrev och tryckte sig fast så att det försvårade hans rörelsealternativ. Tryckte in sin tunga i hans mun.

Dag backade med huvudet “Jag måste gå, de väntar.”

Och som ett Abrakadabra var han strax därpå borttrollad.

Tillbaka i hobbyrummet.

Anna-Lena svepte vinet.

Hällde upp ett glas till.

Med bestämda steg rörde hon sig framåt längs parketten. Några steg framåt och in till vänster låg öppningen varifrån det helvete som hennes hem och förhållande höll på att förvandlas till strålade, och hon må ha saknat en vägledare á la Vergilius i det hon nu skulle till att göra, men som litteraturvetare gick inte den detaljen henne förbi att hon likt Dante var gång han sänkte sig en ytterligare en nivå i helvetet gick igenom porten åt vänster, på italienska *Sinistra*, för att konfrontera nästa packe synder.

Hon öppnade dörren varifrån helvetesskriken kom.

Nedanförr trappan låg det förbannade hobbyrummet, sladdar, kontroldon av diverse slag – fula replikas av figurer i något slags vitrinskåp.

Och.

Dag som skrek och hade sig i headsetet.

Anna-Lena kunde inte bestämma sig för vad som lät värst; monstren i spelet eller Dags upphetsade röst – tangerade den mot falsett?

Hon sänkte sig ner i mörkret.

Dag hoppade till när han såg henne där i rummet; kanske var det freudianskt (läsarservice: då han var något år äldre än henne får berättaren troligtvis hoppa över anspelningar på oidipuskomplex); av alla helvetesljud och skrik i rummet var det som skrämde honom inget annat än en kvinna.

En arg sådan.

Anna-Lena hytte med näven. “Nu räcker det”. Och så slog hon sönder TV:n, slog sönder vitrinskåpet och gav sig till slut på den man som hon såg som ansvarig för att allt detta skett. Hon må ha gjort dåliga val, men han var det dåliga valet och därför hytte hon mot honom. Då denna skrift inte gör några anspråk på att vara feministisk så lyckades han ändå, i egenskap av otränad man, att fysiskt hantera den otränade kvinna han levde tillsammans med.

Biologin tog ut sin rätt och snart låg Anna-Lena i en hög på golvet med ansiktet fullt av tårar.

Den platta TV-skärmen var sönderslagen.

Dag kände att han borde vara rasande, men ärligt talat var villrådig ett bättre valt ord.

Dramatis personae #8 – Leif Pilstrand

Leif var Stinas ständigt välklädde man – en effekt av att han hade ett yrke där kostym och slips var kutym att bära istället för blåställ. Kim kände till Leif, större än så var inte Stockholm och mindre än så var inte Leif, för det han skulle komma att åstadkomma karriärmässigt var nog stort för att göra honom ryktbar i snäva kretsar.

Var vuxen man har dock varit ett barn, och det är den unge, spåde Leif som vi nu ska fokusera på. De inre drivkrafter som skulle få honom att vid sextio års ålder slå fast att “det finns ett direkt samband, 1:1, mellan hur kåt en man är och hur driven han är i karriären”. Hans dotter skulle för sin partner vid något tillfälle också säga att det hemma vid det berömda middagsbordet, kring vilket de experimentella konstverken hoppat sig, i Birkastan torgförts en teori om att “Hur man för sig vid middagsbordet är en stark indikation på hur man betar sig i sängen”, och den omedelbara motfrågan från hennes partner löd “Och hur äter din pappa?”, varpå dottern svarade sin partner “Mest kött”.

I de mest hormonsprudlande tonåren uppstod en situation där Leif under en kort tid hade två parallella relationer. Två jämnåriga kvinnor suktade efter att leva ut de vuxnas lek med hans spåda kropp som stämjärn. En av hans fars kollegor, måste det ha varit, sa till honom att “sånt där biter en i baken. Att Ljuga och ha sig. Det är lika sant som att sanningen alltid kommer ikapp, och då ofta slår ur de mest oväntade vinklar.”

Leif var inte den finansman han skulle komma att bli vid det här tillfället, bara ännu en finnick tonåring som drömde om att utforska de dopaminbanor som åldern låst upp för honom. Hans hemmiljö var präglad av rikedom; hans far var en framstående fysiker som hade deltagit i vidareutvecklingen av kärnvapen och andra massförstörelsevapen inom ramen för Manhattanprojektets fortsättning efter andra världskriget, och därför en stor – och mycket högljudd – förespråkare säkerhetsdoktrinen Mutual Assured Destruction eller

“ömsesidigt garanterad förstörelse”; att den bästa garantin för att ett kärnvapenkrig inte skall bryta ut är att ett användande av dessa vapen av en stat A obönhörligt gör att denna stat A själv attackeras med kärnvapen av stat B. Detta gjorde i sin tur att valet att avstå från kärnvapen i sin tur tjänade allas självintresse, och således borde valet att inte använda vapnen vara givet för var berörd agent.

För en provokatör som Leif var dessa argument guld. Liksom då han, under gymnasiet diskussioner om Israels vara eller icke vara besvarade (i hans ögons) vänsterblivnas argument om att Israel själva skapat en fasciststat och ett apartheidsystem, fyllt av just den typer av hemskheter de flyttat till Israel för att undkomma med “När strupen är blottad så gäller det att hugga” eller “Det är väl bra att någon bombar de där arabjävlarerna”.

Han upprepade i sin tur sin fars ord, som denne lät välla fram i pauserna i sin favoritsysselsättning– att med bar överkropp efter jobbet röka och dirigera den antisemitiske Wagner på vinyl, beväpnad med en dirigentpinne i högerhanden och ett whiskyglas i vänsterhanden.

Hans far var en hård man, som också fått mycket utträttat under sin livstid. En ovilja till kompromiss och en osympatisk inställning till de små estetiska krumsprång, såväl som i stort sett allt som kunnat blåsa glädje i den hårt hållna barndom Leif fick, hade skapat den osämja mellan dem som resulterade i att när Leif under sin tid på ekonomiprogrammet valde att äkta sin Stina blev deklarerad arvslös.

Bestämda åsikter.

Ingen kultur som inte var Wagner var värd något.

En uppväxt på behörigt avstånd från bygglunch och explorervodka.

En skoluppgift på gymnasiet gick ut på att skriva en novell. Svenskläraren gick igenom lite grunder i berättande och berättade också om det klassiska greppet att ta en gammal historia eller religiös myt och placera den i en annan kontext. Svenskläraren berättade också om så kallade plot points, och att ju fler vändningar som befolkar den dramaturgiska kurvan i en historia desto bättre anses den men att man många gånger försöker dölja bristen av en god historia genom att lägga in coola vinklar, mycket action, våld eller sex. “En god historia byggs ofta upp genom att man i efterhand får reda på det man borde vetat från början”,

sammanfattade läraren lektionen till tonerna av rastklockans ringande.

Novellen, som skulle läsas upp för klassen var ju givetvis tvungen att vara provocerande. Något annat kom inte på fråga, och den här idén om att ta en gammal myt i kombination med att munnen ju talar om det som hjärtat är fullt av ledde Leif in på ett spår om Särимner, Tors gris som återuppstod var natt efter det att den blivit slaktad och uppäten. Han var av skäl hänförliga till rent rums- och tidsbetingade aspekter oförmögen att vara medveten om att den ungerske författaren Laszlo Krasznahorkai eller hans kommentar om mötet med griskastreren som den antändande gnistan till hans kreativa arbete – Krasznahorkais lögnkantade debut *Satantango* kom inte ut förrän 1985, och när det där citatet spreds; ja, det vette katten... Leif hade läst en serietidningsadaption om Särимner där asaguden Tor under sina äventyr väljer att vila hos en familj med en dotter och en son. Som tack för deras husrum låter han slakta sin gris Särимner och servera fläskköttet till familjen och lägger ut den skinnet från grisen på golvet. Så på natten när alla sover sött tar sig sonen i familjen upp och suger ut mörk ur grisens ena ben, varpå den inte vaknar till liv som den ska nästföljande morgon.

Och som kompensation för detta kräver Tor att de två syskonen blir hans slavar.

Och vad kunde den fattiga bondfamiljen sätta emot en gud?

Leif tänkte sig bacon, med den krispiga kombination av sätta och fett han älskade mest av alla maträtter i dess okomplicerade kittlande av smaklökarna, som en god metafor för den sexuella – ja, kallades den inte också för den köttsliga – njutningen. Och så började han, i hopp om att under pubertal fana underhålla sin klass – och samtidigt förfasa sin lärare – skriva en novell med titeln Fläsket som handlade om en man som blir tillfångatagen av en underskön nymf i underkläder som framhäver hennes kropp snarare än skyler den. I hennes grotta dit hon släpat protagonisten ger hon då lekens instruktioner och regler – varje dag måste han äta en strimma stekt bacon för att under resten av dagen få förlusta sig med henne och alla de vänner hon bjuder in till deras orgier och om kosten bestående av enbart bacon är enahanda, så kompenseras detta av den etniska variation som bjuds protagonisten av hans mästarinna; asiatiskt, slaviskt, italienskt (här skall sägas att Leif gick i fällan att skriva för mycket och detaljerat om de olika kvinnor som deltog i orgierna i och med exekverandet av en klassisk nybörjartabbe – att inte se att denna långa och mycket detaljerade del av historien (i andel av totalen mätt säkert 80%) var en så kallad *darling* som mådde bäst av att dödas.

Twisten kom i att protagonisten varje dag var tvungen att äta ytterligare en strimma

bacon, vilket var okej de första dagarna, ja till och med veckorna.. men efter 70 dagar...

Inte.

Så.

Skönt.

Va?!

Dessutom blev han i, motsatt till vad som ofta sker med veganer – oavsett motiv med sin valda kostinriktning – överviktig. Men detta brydde sig inte kvinnorna om. Tills en dag då han blivit så fet att nymferna han förlustat sig med under dessa omständigheter helt sonika slaktade honom och grillade hans feta kropp på spett (ja, med äpple i munnen) över en lägereld i grottan, slickandes de läppar som tidigare tillfredsställt hans alla önskningar tills de kastade sig över hans kropp och åt upp honom. Och vid slutet när de sista detaljerade skildringarna av vackra asiatiska kvinnokroppar och de efter måltiden nerkladdade spetsunderkläderna firats av så avslutade han historien med “För som vi alla vet sägs det att människokött smakar likt fläsk.”

Leif var dock inte nöjd med historien, den kunde förvisso uppnå reaktioner hos de i hans egen ålder, och då speciellt sexskildringarna tänkte han... men han ville slå djupare, och framstå som smartare även om det han skulle uttrycka låg längre bort från det hans hjärta och själ trängde mest av allt – kravlösa, galna orgier som krävde en budget och/eller ett sammanhang långt ifrån hans eget i skolkorridoren.

Så han bestämde sig för att slå neråt genom att författa en ny novell, denna gång med religiöst snarare än sexuellt tema.

Klassföreståndaren tog av sig glasögonen. Han passade in i det offentligas vanligt kala skrud som omgav dem alla i rummet de befann sig i “Vi ser inte på det här med humor. Och det måste ni som vårdnadshavare förstå, att man kan inte skämta om allt.”

Novellen *Judens dom* skildrade hemmiljön i det han föreställde sig som en vanlig medelsvensson (en miljö på långt avstånd från hans egna som kantades av faderns högljudda ljudmattor med Wagner, tillika en äkta Stradivarius som prydnad) och hur det serverades fläskkorv, räkor och bacon, kött tillrett i samma käril som mjölk... Huvudpersonen var en ung vuxen man den här gången, fortfarande hemmaboendes, och

han träffade en tjej i samma ålder, vilket senare följdes av lite sex och den revolutionerande tanken att de skulle begå rituellt självmord nu så att de rena från synd skulle kunna vandra genom pärlporten och stanna där förevigt. Och detta tilltag exekverades (jag ber er läsare att ha överseende med de invändningar som kan finnas gällande huruvida självmord är en synd eller inte – ni får komma ihåg att det är en tonårings första – nej, andra! – försök till prosa som är föremål för diskussion här.

Efter självmordet vaknar så huvudpersonen upp och finner sig ensam, och inte i himmelriket utan i helvetet. I Charons roll eller ställe finner han en stel byråkrat som, likt han godkände spannmålstransporter medelst tåg, inte visar på några känslor alls när han deklamerar att huvudpersonen var jude hela tiden utan att veta om det – och därför nu befinner sig i helvetet emedan hans tjej som var kristen kom till himlen, för hon hade ju ingen del i att döda Jesus Krist, Guds son.

Leifs fars enda kommentar efter mötet var “Vi är kvantitativt begåvade i den här familjen, det kreativa har aldrig legat för oss. Och om du väljer den vägen så kommer jag inte kunna hjälpa dig, min son.”

Åren gick.

Leif slutade gymnasiet och började Handelshögskolan.

Där träffade han Stina.

Han gick ut Handelshögskolan och...

Hans far fixade, via kontakter, en intervju för honom på Goldman Sachs i News York – precis den firma som Leifs vänstervänner (och även, faktiskt, hans dåvarande fru Stina) målat upp som just kapitalismens rovansikte – Cthulhubläckfiskens inkarnation i vår värld.

På planet till USA satte sig så hans far ner bredvid honom. Relationen mellan dem hade inte repat sig – vad den nu skulle repa sig till – sedan han i anslutning till Leifs giftermål med Stina förklarat honom arvlös med motiveringen “Hon är dig inte värdig, lita på din far”. Trots detta hade dock fadern, via kontakter, ordnat med en arbetsintervju så att hans son skulle få en god början på karriären. Han beställde in varsitt glas whisky åt dem båda “Så, hur känns det för dig att du ska på intervju på Goldman Sachs?”

Leif tog en klunk av Whiskyn, det var tomt på folk i första klass “Nervöst så klart, jag har hört mycket om intervjuprocessen. Vi övade på det i Caseklubben och så där.”

Hans far såg sig omkring, flygvärdinnan var försvunnen. “Du vet allt det där som du älskade att provocera med, att häckla konspirationsteoretikerna som talade om att hela världen var styrd av ett slags bläckfisk av rikingar med en arm i vart maktcentra och en sugkopp i var korridor av betydelse. Det låter ju helt galet att en illuminatiorganisation skulle styra över allt i världen eller hur. Att du hånade de där vänsteridioterna i skolan, aktivisterna, jag förstår det med tanke på hur det lät hemma hos oss. Men...” han rörde sitt huvud närmare Leif och viskade “Det är sant. Det finns ett folk som är bättre än de andra. Ett utvalt folk som är smartare, mer kapitaliserat och framförallt har en i snitt högre IQ än övriga raser i världen. Du vet hur alla legender har ett namn, alla monster har ett ansikte? Namnet är judarna, och ansiktet utåt är just Goldman Sachsloggan.”

Leif hade aldrig sett sin far så upphetsad, och samtidigt aggressiv, som nu “Vi? Men vi har inget judiskt namn, och du har smaskat bacon och fläsk lika glatt som jag där hemma.”

Fadern tog en klunk av sin whisky, etablerade ögonkontakt med flygvärdinnan och gestikulerade *två till* och fortsatte: “Vi är en del av det här – vi har de bästa advokaterna, det är våra bankirer som bestämmer över kapitalflödena, våra politiker som sitter i såväl Washington som Kreml antingen direkt eller indirekt. Harvard och Hollywood. Har du någonsin hört någon stoltsera med att de har anlitat en ‘hinduisk advokat’? Det var ingen slump att Oppenheimer menade att det enda de allierade hade för sig när de satte igång arbetet med atombomben långt efter tyskarna, det enda vi hade på handen var tyskarnas antisemitism för det filterade bort den intelligentsia som behövdes för att ta sig an uppgiften och uppenbarligen räckte det för att vinna ett världskrig. Och att du inte fick veta, det beror på att jag har velat skydda dig och vi lär oss av våra fiender. Det är som judo, man ska utnyttja motståndarens slag precis som när vi under sjudagarskriget hackade arabjävlnas radio och instruerade dem att beskjuta varandra och jag tog lärdom av den där fittan Eichmann. När Mossad plockat honom satt han och gnällde och hävdade att han bara var en byråkrat och att han lika gärna kunnat godkänna tomträtter som de miljoner människor han skickade till döden, eller något värre. Men det där är irrelevant, helt irrelevant förstår du, för han fick sitt straff och blev dödad som den hund han var. Vad trodde han när han spottat så på jordens herrefolk?! Men det vi ska fokusera på är hur han när han efter förintelsen mottagits i Argentinas varma famn lät sin stolthet gå före vettet och själv bytte namn till Ricardo Klement men lät sina ungar behålla familjenamnet

Eichmann på grund av att... ja, det beslutet var i alla fall en del av den kedja som ledde fram till att vi fick tag på den horan. 'Logistiker' och 'byråkrat', ja man förstår att man hellre vill titulera sig så än som mördare. Och ingen formell akademisk utbildning hade han heller. Är man ens värd att kalla sig människa då? I alla fall så är det dags att du får veta att du är en 'Stein', och inte en 'Pilstrand'."

Leif visste inte vad han skulle säga.

De tektoniska plattorna i hans hjärna kolliderade och han stirrade ner i ett sanningsmörker så djup att han, trots sin inte överdrivet stora empati och de facto totala brist på erfarenhet av dramatiserande, övertygande kunnat gestalta en av H.P. Lovecrafts rollkaraktärer i fråga om förvirringen och villrådigheten som hans fars avslöjande just översköljt honom med.

Leif sänkte sin whisky och sa, mest för att emulera något slags normalitet. "Måste du säga det här dagen innan jag ska på intervju på Goldman Sachs? Det är stressande nog att tänka på att jag ska bli satt att räkna, göra logiktest och grillas i en intervjusituation. Det här är viktigt för mig", han uttalade de sista orden med emfas och irritation.

Faderns blick försvann in i den grå ryggen på flygplanssätet framför honom "Du behöver inte vara orolig. När du går in i byggnaden och anmäler dig i receptionen så frågar du helt sonika tjejen som sitter där 'Vet du var någonstans här i närheten som man kan äta Kobébiff?'"

Leif betraktade sin far. "Va?"

Fadern suckade. "Det är inte ens fusk. Nepotism är att få yrket på grund av kontakter. Du får det på grund av ditt genetiska material, att du är av en viss ras som är speciellt lämplig för det du ska ge dig in på. Framavlad och medelst betingning trimmad till att bli läkare, advokat eller bankir. De måste bara få veta att du är jude. En av dem."

Leif skulle inte uppleva ett liknande tillfälle av närhet mellan honom och sin far förrän en 30 år senare.

Också då på resande fot.

Destination: Zürich.

Förehavande: Skatteplanering.

Väl inne i Cthulhus kula bemötte receptionisten frågan med en allvarlig blick och medföljande nickning, bakom henne hängde Goldman Sachs-loggan i en metallrelief. Leif iakttog logotypens ljusblå färg, prydd med det hopsnirkade G:et över S:et. Mer än hälften av loggan var en tom rymd, som för att signalera till omgivningen att man inte behövde säga mer.

Tomma tunnor skramlar högst, och allt det där.

Speak, friend, and enter.

Mellon.

Receptionisten lyfte telefonen, slog ett nummer, utbytte några meningar på hebreiska med någon på andra sidan luren och la på "Du kan sätta dig ner. De du ska träffa kommer nu på direkten."

Innan han hann blinka satt Leif i ett rum med marmorbord tillsammans med tre män klädda i illasittande kostym i amerikanskt snitt.

De la fram ett papper framför honom "Här är anställningsavtalet. Förresten, Moshe, visst behövde du någon i ditt Retailteam?"

En man i blå kostym bakom öppnade munnen "Jo, vi har en del, men jag vet att Yehuda i råvaruteamet kan behöva lite förstärkning också. Det där löser sig."

Nästan förnärmad frågade Leif "Men vi har ju inte haft någon intervju."

Den tredje av dem såg dömande ned mot Leif på andra sidan bordet. Att han ännu inte satt sig ner underströk skillnaden i makt och inflytande över situationen dem emellan "Du har inte fattat. Här på Goldman Sachs jobbar vi effektivt, och vi behöver inte hålla någon intervju med dig. Vi vet redan allt vi behöver veta. Skriv på och följ med nu så att vi kan börja tjäna pengar på dig."

"Och arbetsvisumet?", var det enda Leif fick ur sig.

Mannen som hette Moshe exponerade tänderna i ett brett leende "Det är inga problem för oss. Vår sort går före i kön."

Och så föddes en bankir.

Många år senare, efter en entreprenöriell resa, med en like som vore den tankad med kärnbränsle, knackade det på dörren till den stora lägenhet i Birkastan som Leif och Stina valt för att tillbringa sina dagar i. Det var vid tillfället en stor och fin lägenhet där ljuset sipprade in genom fönstrena och likt det skapandemedel som ljuset är för vår värld lyfte den konst som prydde väggarna i det borgerliga hemmet.

Då, när de två missionärerna, en pojke och en flicka ingen av dem en dag äldre än 20 år fyllda, knackade på dörren för att berätta om sin frälsare Jesus Kristus, Guds son som kommit till världen för att dö för alla Leifs och därtill alla andras synder var Leif inte medveten om hur lägenheten skulle komma att te sig bara några år framöver.

Efter det att barnen flugit ut permanent skulle fönstrena komma att barrikaderas.

Det ljusa skandinaviska skulle bytas ut mot ett mörker.

Lägenheten skulle tjäna som en sorgens kokong.

Instängt och mörkt, men också som en plats för förvandling och förbättring.

Vergilius måste ju i sin roll som ciceron leda Dante först ned genom *helvetet* där var port går till vänster och nedåt och sedan till höger och uppåt genom skärselden för att han ska kunna nå paradiset där han äntligen får vandra i sällskap med sin älskade Beatrice.

Men denna utveckling visste Leif inget om när han besvarade inbjudan till kyrkan med "Er frälsare var falsk då, och han kommer vara falsk nästa gång också. Bland mitt folk så sätter vi ingen tilltro till den där charlatanen ni kallar Jesus", och slängde igen dörren framför näsan på missionärerna.

I handen bar han ett av de numera berömda blocken med geometriska krumelurer och han hade viktigare samtal att delta i än det han just inbjudits till. Han återupptog samtalet i telefonen "Yes, yes, they are squeezed now, so we buy..."

Han hade tillgång till en bättre gemenskap än de där missionärerna någonsin skulle få.

En klubb det inte gick att köpa sig medlemskap i.

Det var en mottagning i de centrala delarna av staden, i mötesrummet väntade dem tidningar med artiklar om hur man skulle hantera jobbstress, fantasins roll för de som växer upp i en värld allt mindre fjättrad i vår fysiska verklighet och andra, liknande teman. Långt bort från tabloidernas tester på teman som: *hur dina glasögonbågars form definierar din karriär*. Det

var ingen musik i väntrummet, och detta skulle under de gånger Anna-Lena och Dag gick dit att beredda såväl dem som de andra i väntrummet obehag – lite radioskvalp, eller varför inte klassisk musik hade gjort den obekväma tystnaden mindre...

...tyst...

De kallades in av en kvinna som stack ut sitt huvud från en dörr till höger, längre fram i korridoren.

Nu när parterapi återigen kommit upp på bordet hade Anna-Lena egentligen inte varit positiv, om det inte varit för att det faktiskt var Dag som tagit initiativet. Det var också han som bokat kvinnan som satt framför dem i grå stickad tröja och stora runda glasögon. Hon var inte beredd att testa oljeterapin igen, den hade ju dessutom – i hennes fall – visat sig fungera temporärt men inte permanent.

Så kunde det vara.

“Så, det var du Dag, som kontaktade mig. Jag heter Britta och har jobbat med det här i över tjugo år på olika sätt och nu idag på första mötet vill jag mest av allt lyssna på er båda för att kunna forma mig en bild av hur saker och ting går till. Så, Dag, börja du.”

Dag harklade sig “Jag förstår att det här kan vara svårt att ta på allvar, men det här spelet jag håller på med. Jag är en tongivande karaktär i den communityn och precis som jag och du har talat om tidigare om att angripa spelet när det är i sitt *Vanilla state*...” Här följde en lång utläggning om TV-spels olika distributionssätt genom tiderna och hur de otaliga uppdateringarna och iterationerna påverkade dem samt den konstnärliga diskussionen om huruvida man skulle välja att anpassa sig efter vad spelarna själva tyckte och tänkte gentemot den ursprungliga visionen som utvecklarna haft, något som såg ut att väcka föga intresse hos såväl terapeuten Britta eller Anna-Lena.

Anna-Lena tänkte på de formulär de fått fylla i angående sina psykiska tillstånd och skicka in till hon Britta, på var sitt håll skulle de fyllas i hade Britta skrivit i mailet – så att man inte påverkades av sin partners närvaro. Det kändes även nu som att de; Anna-Lena och Dag var på just var sitt håll, tyckte Anna-Lena även om de satt bredvid varandra... Dag fortsatte att mala på om vikten av att komma in blind i spelen och att den chansen bara gavs tätt inpå release eftersom att forumkulturen gjort sitt för att försvåra för sådana som han som ville upptäcka verken själv, på egen hand “Gore, det vill säga snuff och annat sådant äckel som postas på internet märkt som annat för att jävlas med andra forummedlemmar stör mig mindre än när någon i ett initialskede av ett spels livstid lurar en att se något som man inte

förväntas se. Därför är varje release av ett From Software-spel mycket intensivt och tidskrävande de första veckorna.”

Anna-Lenas besvarade den ögonkontakt hon och Britta etablerade genom att himla med ögonen – men hoppet om att inkassera gratispoäng tack vare den könslojalitet som i många fall sluter sig likt en mörkläggande kupa över konversationens intellektuella lyskraft proklamerades av Britta dött medelst orden “Vad är det som betyder så mycket för dig med allt det här?”

Anna-Lena såg sig om.

Kanske var det hon som var småsint, kanske var man tvungen att närma sig de här leksakerna för vuxna med än mer intresse än när hon tvingat sig att försöka spela. Nu skulle hon inte bara hålla i handkontrollen. Hennes strategi hade varit att anta formen av en dam i nöd för att tvinga på sig lite handgriplig handhållning som förhoppningsvis kunnat leda till mer avancerade fysiska övningar men dessa uppoftningar var inte nog. Nu skulle hon tvingas kontempera dess *raison d'être*. Anna-Lena förstod dock att den politiska kostnaden för att verka svår så här i början skulle komma att bli enorm och valde därför att positionera sig som en insatt och intresserad partner genom att avlossa en insatt fråga: “Vad är det med Dark Souls som är så viktigt? Det undrar jag också.”

“Det är inte Dark Souls jag spelar. Det är Bloodborne. Dess hårdare och svårare kusin som kom efter Dark Souls och som tagit inspiration från H.P. Lovecrafts mytologi – det har vi ju talat om, du och jag.”

Dag hade vänt huvudet mot Anna-Lena.

Hon försökte le genuint.

Dag fortsatte: “Det som jag förstår är svårt att greppa om man inte ser det här på marknivå så att säga, det är att jag spelar det här på hög nivå. Kommer du ihåg när du testade att spela och hur det stod *YOU DIED* i versaler över hela skärmen?”

Anna-Lena nickade.

“Det är seriens kännetecken. I vanliga fall säger man att svårighetsgraden på ett datorspel är bra om man klarar sig någonstans 70-80% av alla fall, men From Softwares spel är en artistisk motreaktion på det. De är skitsvåra och oförlåtande till den grad att den där dödsskärmen blivit en integrerad del av meme-kulturen på nätet och till och med använts i reklamsammanhang för spelet. Och jag är en av de bättre på det här, speciellt på den europeiska scenen har jag gjort mig ett namn. Både när det gäller det spelmässiga, men också kring att hitta detaljer angående själva historien genom att pussla ihop föremålsbeskrivningar och dylikt. Det är ju så som historien och narrativet i stort berättas”, Dag log och såg sådär

barnslig ut som man gör när man närmar sig de 50 och talar med just demonstrerad passion för vad som till syvende och sist är en leksak.

Britta log och gjorde en inbjudande gest med armarna mot paret hon hade framför sig “Ja, man kan ägna sig åt olika saker här om dagarna. Samtidigt så brukar inte intressen vara det som gör att förhållanden inte fungerar. Det brukar istället vara värderingar, att man till exempel värdesätter utbildning på liknande sätt.”

Anna-Lenas tankar letade sig bort till sin kollega Stina vars man tagit ut skilsmässa strax efter det att han, nära inpå sin förestående femtioårsdag, sålt det företag han offrat allt för. Såren han lämnade efter sig var djupa; hon hade gått hemma som ett ljust, benigt spöke (det var sannerligen så hon såg ut) och utfört den markservice som behövs för att se till att en lägenhet blir till just ett hem för de barn som hon kom att uppfostra åt dem båda. En uppgift som varit särdeles ansträngande eftersom sonen befann sig på spektrumet, eller som man säger i dagens samhälle; han var inte neurotypisk. Att sonen led av det som kallas för forskarsjukan var kanske inget alltför överraskande sett till genetiken en generation bakåt i faderns led – Leifs far hade ju sysslat med forskning explicit innan han sadlat om till den näringslivskarriär som sedermera skulle leda till den familjegenerationens rikedom.

Efter skilsmässan lämnade han henne för en yngre asiatisk förmåga med kurvor som Stina bara kunde drömma om – oaktat vad IAEA:s silikongeigermätare skulle säga om dem – och tog MC-kort.

Ajabaja.

Och hon som offrat så mycket åt honom.

Hon hade kunnat komma så mycket längre i sitt egna istället för att stanna vid den där lektortjänsten på 20% som hon stampat på sedan början av universums expansion, istället för att prioritera sin forskning.

Fy skäms.

Frityrolja att slänga på grannarnas skvallrande.

Men hade de äktenskapsförord?

Anna-Lena hade plockat upp delarna av sin kollega. Långa tårfyllda samtal om veckor, månader och år som slitits ur hennes kalendrar utan att någonsin kunna föras tillbaka. Det var också under denna period som hennes kropp förändrats. Nästan lika hastigt som George Samsa vaknat upp som en kackerlacka hade förvandlingen skett. Den anorektiska kropp hon pryglat sig till under de trånande åren – i ett hopp om att likt huvudkaraktären i Kafkas novell *Svältkonstnären* få uppmärksamhet – var med ens utbytt mot en heffaklumps lekamen; som hade alla års uppdämda svält fått henne att inhalera hela sitt, till den tidpunkten, livs

kaloriunderskott i ett enda stort tabberas. Manshatet hon bar likt ett kuttersmycke för vem än som ville se och höra hade dock vuxit fram under lång tid, även om det hade amplifierats av hennes föredettas svek.

Tankarna om Stina avbröts av terapeutens manande "En viktig sak i vart förhållande är att man talar med varandra. Det är en klyscha men någonting som jag brukar tala om är att varje förhållande ska innehålla tre liv; ett för vardera part och ett gemensamt. På så sätt har båda ett liv fyllt av erfarenheter och så att säga någonting att bidra med till det tredje, gemensamma projektet som i sig är förhållandet. Och jag skulle vilja att ni hittade ett sätt att mötas på, som jag förstått det, Anna-Lena, har du redan testat att spela Dags datorspel." Britta vände sig mot Dag...

Boktitlar såväl som enskilda kapitels namn besitter enorm makt gällande att rikta fokus hos betraktaren. Detsamma gäller också tavlor där den kognitiva puffen från ett fåtal ord kan skänka ett modernt konstverks virrvarr en mening som annars skulle gå även den mest hugade entusiasten förbi.

Det fanns en tid då Anna-Lena avundats Stina för det hon haft en äkta make och två barn. Mannen hade hon förvisso förlorat till en förmåga som tedde sig vald just på grund av den kontrast hon utgjorde mot Stina själv. Anna-Lena tröstade Stina med intygande ord och maningar om att det var oförklarligt, det som hennes man gjort mot henne – kvinnan som fött honom två barn.

Sanningen var dock en annan.

En liten djävul i Anna-Lena, av många benämnd som sanningen, förstod dock varför Leif lämnat Stina.

De många åren av arbete dessförinnan var väl bara en flykt bort från det otacksamma vrak hon utvecklats till, sedan var väl valet av partner nu och då främst de fysiska skillnaderna en manifestation hos mannen att han behövde något nytt. En omstart.

Anna-Lena hejdade sina freudianska tankevindlingar.

Den *holländska vinkelns* frånvaro i samband med Ivars, vågar vi drista oss att i kursiv text kalla det för *förräderi*, mot sin vän Henrik skulle nog för många ha lett till något slags kognitiv dissonans. Men om man får tro det där gamla slitna talesättet att "den som läser lever tusen liv" så kunde Anna-Lena stämma in i dess kör vid det tillfället.

Det var ju ett så billigt narrativt grepp.

Motsvarande agerande av henne gentemot Henrik hade väl varit att hon blivit gravid, vägrat göra abort och så när det var dags för deras kärleksbarn att hälsas välkommen av världen så krystade hon ut... Håll i er nu, käre läsare, för här kommer den stora chocken, en svart unge!

Ivar hade tittat allvarligt på Anna-Lena när han berättat det som skulle få Anna-Lena att på allvar omvärdera hennes och Henriks relation. Anna-Lena och Ivar hade haft sex, och redan det att han berättat för henne; om de otaliga konversationerna som försiggått mellan Ivar och Henrik angående sakernas tillstånd och utveckling hade gjort henne irriterad på all den tid hon slösat. Hur Ivar hade förklarat för Henrik om och om igen att det inte var läge att slösa mer med Anna-Lenas tid och fertilitet.

Ivar tog ett djupt andetag "Det var ju inte som att det du gjorde när du pekade mot hans skrev och sa 'Ge mig en baby', var sublimt. Jag tyckte att till och med en sådan ultraingenjör som Henrik skulle förstå det."

Anna-Lena nickade "Man kan ju tycka det, ja."

Ivar påbörjade ett "Det var dock..." för att sedan tystna tvärt.

Anna-Lena tog på hans torso "Vad? Det kan väl inte bli värre."

Ivar sa snabbt, som en robot att "Du vet när han sa att han åkte till Norge på tjänsteresa för typ ett år sedan. Han gjorde en vasektomi då. Jag vet att ni har haft oskyddat sex och att du har haft koll på dina dagar och så vidare. Men det var därför som ni inte blir gravida. Du får dock inte säga någonting om att jag sagt..."

Anna-Lena avbröt honom med en puss på munnen "My lips are sealed."

Henrik var en idiot.

Sådana ska man bara undvika, var det någon smart som sa.

Det fanns ingen poäng med att konfrontera sveket.

Det vore bara ännu en chans för Henriks svarta tunga att ta ton; en melodi Anna-Lena dansat allt för länge till. Och det var inte heller värt att bråka om det – än idag hade Anna-Lena aldrig tagit upp att hon visste om vasektomin med Henrik, för var det något hon var trött på så var det att viga tid åt idioter och lögnare, och inte bara i sitt privatliv; studenter som ljög om att "hunden ätit upp läxan", det i sig ett påstående som enkelt gick att punktera, för det första; skrev du inte på datorn och för det andra; använder inte alla molntjänster nuförtiden just för att undvika att filer ska försvinna?

Anna-Lena suckade.

När Anna-Lena träffade Dag var hon mån om att saker skulle gå snabbt just för att inte slösa mer av sin dyrbara tid. Avseende giftermålet var det viktigaste för henne nästan att det blev gjort, så att hon hos skatteverket kunde bokföras som gift. Det var en, hade hon insett i efterhand, mycket ingenjörsmässig syn på det hela och det kanske också därför som Dag hade så stor förståelse för det. Det var ett kvantitativt mål som gick enkelt för honom att relatera till.

Varningsklockor?

Dag hade sagt att Anna-Lena betydde mycket för honom och att hennes utbrott i hobbyrummet hade fått honom att reflektera över såväl deras relation. Och det gav henne ett sting av dåligt samvete att hon låg med Ivar igen. Ivar var dock mer än glad över den tillfällighet som gavs för att göra en utläggning om fler av hans obskyra intressen: "Han har rätt på sitt sätt. From Softwares spel har en extrem svårighetsgrad. Man skulle nog kunna likna dem vid TV-spelens James Joyce där skillnaden i svårighetsgrad mellan deras *Ulysses* respektive deras *Finnegans Wake* egentligen är mindre detaljer. Det gick en vandringshistoria på institutionen i Århus där jag var om en kille som skulle skriva sin doktorsavhandling om Ulysses men inte kom i mål. Uppgiften visade sig vara honom övermäktig." Ivar skrattade till och tog en klunk av sitt kaffe. "Så jag ger faktiskt Dag rätt i vad han säger om sina Bloodbornebravader. Och det stämmer att det är kraftigt influerat av H.P. Lovecrafts mytologi, har jag hört, men jag har aldrig spelat de där spelen."

Ivar fortsatte med en utläggning om att spel han faktiskt spelat, som han var alldeles för ung för att spela som barn egentligen och det var inte på grund av våldet. Myst och Riven var två spel som Ivar sa att han förstått liknade From Softwares diton i den meningen att handlingen till stor del berättades genom miljön och objekten i de respektive världarna istället för det raka narrativet som erbjuds i klassiska berättelseformer via litteraturens strömlinjeformade format. "Den danska författaren Karen Blixen sa ju att 'det inte är en dålig egenskap hos en historia att man bara förstår hälften av den' och det är ju något man bör ha i beaktande när man talar om de här verken. Sanningen instoppad i ett kapitel av boken som inte finns med i innehållsförteckningen. Ett finmaskigt nät av lögnar där alla som sitter fast i det pekar ut varandra som den enda sanningssägaren. Det är mer regel än undantag att spelaren missar detaljer, ja till och med huvuddrag i historien och därför när man ser eftertexterna rulla

fortfarande frågar sig varför man gör saker, vem eller vad man är och vad eller vem den onda respektive goda kraften är”, skrattade Ivar.

Han fortsatte med en utläggning om att Doom likt Myst släpptes 1993 men prioriterade snabb action framför det som i Mysts fall var vackra stilla målningar eller diabildsrutor hade jämförts med varandra i en masteruppsats han hittat på typ University of Utahs hemsida en sen natt. “Den komparativa studien menade på att där Doom offrade grafik för rörlighet och interaktion var Myst motsatsen som offrade interaktion och rörlighet för att visa upp vackra datorrenderade vykort.”

Anna-lena avbröt Ivars utläggning, som ämnet till trots faktiskt intresserade henne av en oväntad anledning: "Du och min man har kunskap om exakt samma spel.”

Ivar log. “Ja, det finns väl en kanon inom det mesta. Spel och musik också. Precis som inom litteratur.”

III

Isländska sagor och hyperlänkar

Ivars novell – Chinese Business och ett recept för Mukbang

Mukbang är en term som kommer från Sydkorea och betyder “ätsändning”. Det är ett internetfenomen som går ut på att man äter stora mängder mat live inför kamera medan man talar med publiken. Ofta har man olika teman på sändningen, till exempel att man ska äta 10 000 kalorier i form av friterade räkor i en sittning.

Detta är ett stort fenomen på internet som vi, tyvärr, skall få anledning att återvända till.

Stina träffade den man, Leif, hon skulle komma att skaffa barn med under sin studietid. Hon skulle för resten av sitt liv betrakta honom som sin livspartner, även om hon inte skulle komma att behålla relationen med honom till dess att döden skilde dem åt.

Hon var ett upproriskt barn.

Och uppvuxen i ett vänsterhushåll, som bland annat uppmuntrade henne att åka på studieresa till Sovjetunionen på gymnasiet. Väl i Petersburg gick hon i samklang med universitet SPGU:s politiskt aktiva studenter ut och söp till slavisk dunka-dunka medan hon drack drinkar av oklar karaktär – men de var starka och där fanns en grön och en röd smak att välja på.

Upprorets karaktär blev allt mer komplext då hon, sina arbetarföräldrars familjers bristande studietradition till trots, fått full pott under gymnasiet och därför kom in på Handelshögskolan i Stockholm. Från dag ett hade målet vara att likt den vänsterpartistiske riksdagsledamoten Ali Esbati långt senare skulle komma att göra, lära sig om kapitalismen från själva urkällan (ja, det var en Ayn Randreferens) för att jobba med bistånd och göra världen bättre. Eller som dåvarande ordförande för Ung Vänster, Ali Esbati, uttryckte det i Dagens Nyheter när han blev antagen till skolan: “Jag vill lära känna fienden.”

Livet kom dock emellan, och på en fest på Handelshögskolan stack hon sin tunga i örat på en man vars barn hon skulle komma att föda och uppfostra för att sedan efter många års äktenskap till slut själv göra uppror emot – Leif.

Leif själv var tafatt med kvinnorna och uttryckte det som att den där tungan i örat under tryckaren var det “coolaste han upplevt”.

Så de började hänga.

Stina var en okej elev, inget speciellt dock, medan Leif tidigt visade upp en sällsynt

talang för bankirens värv. Han hade en sådan talang för det att de karriärvägar som presenterades för honom i etablerade organisationer inte räckte till; firmanamn som Barclays och Rothschild till trots. Utvecklingen för ett sådant stjärnskott kunde egentligen mäckas med att bäras av en typ av farkost.

Han var inte skapt för att arbeta på annan mans jord.

Och med rätt man bakom denne farkosts ratt ledde autostradan i rasande fart mot Mammons guldströsslade land.

Han startade eget.

Det var en intensiv period.

2 barn och 5 företag under loppet av 5 år blev det.

Feminismen, som vid denna punkt på tidslinjen upptog allt mer av Stinas tankeverksamhet, har ju brottats mycket med just den fråga som vid detta tillfälle blev glödande het. Hur ska det gå till att kombinera en karriär med ett familjeliv – och svaret/lösningen på problematiken är i de flesta fall mycket enkel. Det som behövs för att helhjärtat kunna satsa på sin framfart i näringslivet är *trumvirvel*: en hemmafru. Och det var också denna roll som Stina fick ikläda sig.

Japanerna har ett uttryck som i runda slängar lyder som följer: Alla människor har tre masker;

En man bär på jobbet och i andra officiella sammanhang.

En man bär inför sin familj och sina nära vänner.

Och en som man bara är medveten om själv.

Den sista av dessa, som dyker upp vid tillfällena då man ifrågasätter sig själv med alla de samvets kval val och slag som under livets gång har masserat själen. Stina kunde inte med att se det bihang hon kommit att bli till Leifs karriär. Han stod på mässor iförd kostym, citerades i affärstidningar och tillbringade allt mer tid utomlands med att vara något slags kugge, i religiös hierarkisk mening närmare en småpåve än akolyt, i kapitalismens trossystem.

Som ett rop på hjälp valde nu Stina att ta sig an en av självspäkningens penslar för att uttrycka sitt SOS – en kantrad båt på öppet hav vars kortvågssändare ignorerades av det subjekt som en gång svurit att alltid stå vid hennes sida.

Hon svalt sig.

Späkte sig.

Stinas spöklika pinnskala uppenbarelse vandrade likt en osalig ande fram och tillbaka i våningen i Birkastan där hon uppfostrade sina och Leifs barn. Materiellt hade de det mycket gott, och priset för det betalades på samma sätt som det gjorts för miljontals barn dessförinnan (av många av dem med glädje, det skall tilläggas) – en fars frånvaro. Leif tillbringade under dessa år allt mer tid på resande fot, hans inslagna karriär med anknytning till fastighetsbranschen och företagsförmedling gjorde blixervisiter i världens alla fyra hörn nödvändiga.

En japansk pensionsfond med inriktning på den nordeuropeiska fastighetssektorn ville träffas över en sushi.

Barclays bjöd på brittiskt manér in till en Afternoon Tea i samband med en kapitalanskaffningsrunda.

Valutastrategiöverläggningar med en amerikan på J.P. Morgan Chase & Co. i New York.

En sedelärande historia som i sammanhanget förtjänar att uppta en av vår hjärnas minnesplatser vid sidan om Leifs strapatser var den som den ena grundaren av det anrika investmentbolaget Andreessen Horowitz, Ben Horowitz, har vittnat om när han skulle flyga en teknisk specialist från USA:s östra sida till västkusten.

Ben blev uppringd av den HR-kvinna som specialisten blivit hänvisad till för att arrangera sin resa och HR-kvinnan sa nu att "Jag bokade en resa till honom, han kommer fram om 3 dagar."

Ben blev förvånad. "Tre dagar? Det tar ju bara sex timmar att flyga från New York till Palo Alto."

HR-kvinnan tog ett andetag. "Han sa att han ville ha en så lång flight med så många anslutningar som möjligt."

Ben rynkade pannan. "Så lång flight som möjligt? De flesta vill ha så korta fligheter med så få anslutningar som möjligt?"

"Det stämmer", sa HR-kvinnan "Men han sa att han hatar sin familj och han hatar sitt jobb så det enda han njuter av i livet är att dricka whisky ensam på flygplatsbarer."

Ensamheten kan slå en människa ur gängorna och för Stina blev boten på detta, och ett försök att finna ett slags värdighet i situationen, att återigen sätta sig i skolbänken. Hon började studera litteraturvetenskap som kvällskurs och när det öppnade sig en möjlighet att assistera lite på institutionen tog hon den.

Och så blev hon kvar.

Tjänsten på 20% var egentligen tänkt för en studerande i behov av en extra slant men för Stina blev detta den livlina som fick henne att tala om någonting i nutid. Tidigare bedrifter om hur hon hade jobbat på Goldman Sachs HR-avdelning må ha låtit imponerande för den i lingon ej invigda, men för de som visste var det uppenbart.

Hon var redan då ett bihang.

Och detta var innan dess att livmodern kallat hennes kvinnliga själ (med fågelns lockrop eller vargens yl låter vi vara osagt) till att föra arten vidare ännu ett led i den kedja som, om den noga följs, för oss tillbaka till mänsklighetens vagga på afrikanska slätter, långt bort ifrån den verklighet som nu omgav Stina med kreditsystem, val av webbläsare och representativ demokrati.

En krympt värld kan ha den effekten att små saker blir väldigt stora.

Och så blev också Stinas engagemang för den litteraturinstitution som förbarmat sig över henne med en deltidssysselsättning av onaturligt stor vikt. För det abstrakta tänkande, och hyllandet av det konstnärliga och samhällsgenomträngande som litteratur ändå för sägas vara, var ett emblem hon stolt kunde bära på sin spröda kropps axlar likt en sköld mot den skam det vore för en en gång revolutionär kommunist att kalla sig för det hon egentligen var. Ordet som redan nämnts i denna text och som Stina, när hon med ficklampa lyste upp sitt inres vindsvåning bävade för att exponera med ljus: hemmafru.

All värdighets ände.

Den karl som valde att bli hemmaman var i alla fall avantgardistisk och nytänkande – inte ens där var könen lika.

Men så en dag kom vad som skulle tyckas som ljusningen för Stina. Denna ljusgräns som blottade inte annat än den hägring hon sprungit efter i snart 25 år: Leif.

Året var 2007.

Och Leif bedömde att det efter otaliga års stigande fastighetsvärderingar var dags att göra slag i saken och bli rik på riktigt.

Fler möten.

Island.

Singapore.

Taiwan.

Hongkong.

Saudiarabien.

Island.

Tillbaka till Island.

Island igen.

Leif sålde sitt bolag inriktat på fastighetstransaktioner till den isländska banken Kaupthing, och när han senare skulle få frågor huruvida han såg det som komma skulle så berättade han om den bjudning han fått äran att gästa under integrationsprocessen de två bolagen emellan "Det var ett gammalt isländskt slott, man fick en iPod (som ju var svindyra på den tiden), och massor av sprit och en kylmask att applicera så att man skulle se anständig ut dagen efter. Och jag vet inte, det var ju trevligt, men jag hade inte spenderat mina pengar så."

I företagsekonomiska sammanhang är en gammal sanning att bra företag betalar med pengar och dåliga företag betalar med aktier, och Kaupthing betalade 100% cash. En bekant till Leif frågade honom, som hastigast och oblygt, om det var fråga om en så kallad Earn out, det vill säga att ambitiösa mål sätts för ledningen som sedan, om det uppnås (vilket nästan aldrig händer), resulterar i ytterligare en utbetalning.

Leif svarade nej på denna fråga.

Det var till och med så att den isländska banken som pengarna satts in på knorrade när Leif ville ta ut pengarna ur landet, men det löste sig och snart satt han hemma i Birkastan ensam med sin fru Stina och tre utflugna barn. Han hade alltid haft som mål att sluta jobba tidigt, men nu när han var där vid mållinjen slogs han av att jobbet ju konsumerat så mycket av hans tid att han saknade det. Det var vad han hade gjort av sin tid här på jorden, och till skillnad från många andra hade han blivit rikligt belönad.

När finanskrisen, med sin grund i en illa skött fastighetssektor, så var ett faktum 2008, och de isländska bankerna låg uppradade som griseknoar huttrande till ljudmattan av borgenärernas stampande och slaktarnas knivslipande från rummet intill fick han så ett

samtal.

Kaupthing bank hade gått i konkurs.

Advokaten, vilken Leif hade på andra sidan luren, representerade Kaupthing Banks konkursbo och berättade att uppdraget var att få in så mycket pengar som möjligt för de tillgångar som ändå fanns på bankens sargade balansräkning. Man ville gärna få in pengar snabbt, så kunde Leif tänka sig att betala 5% av den köpeskilling Kaupthing hade betalat honom för banken ett år tidigare så gick det bra.

Och så blev Leif ekonomiskt oberoende inte en, utan två gånger.

Som tidigare nämnts hade Leif tillbringat mycket tid redan under uppbyggandet av sin bank utomlands. Han hade krattat manegen för ett intåg i Asien och Kina och detta medförde att han hamnade i situationer där den kinesiska businessstraditionen helt enkelt krävde att man skulle bli skitfull och gå på bordell – och om detta berättade han hemmavid, med tillägget att alla de andra affärsmännen och lokala kinesiska partirepresentanterna följt med de lokala skönheterna in på rummen, han kommenterade det med förtydligandet: “Jag sysslar ju inte med sådant där, så jag och hon som jag blev tilldelad, vi spelade helt enkelt brädspel hela natten. Något slags lokal variant av Fia med knuff.”

Även jag, i egenskap av författare, fick höra dessa uttalanden och beklaganden då jag som tonåring satt vid deras middagsbord i egenskap av kompis till ett av de dåvarande tonårsbarnen.

Men de kinesiska lyxeskorternas (tyvärr ej) onämnbare närvaro var inte det enda sättet som den gula febern skulle sprida sig in bland ljuskronornas reflektioner i Birkastanlägeheten. Ty efter det att Leif två gånger i tät följd blivit ekonomiskt oberoende följde det tidsöverflöd som ofta följer efter lyckade entreprenörers resa.

Leif såg sin fru.

Hennes spöklika, utmärglade existens – vit som ett lik och inte grädde.

Och han lämnade henne för en asiatisk skönhet med kurvor – som för att understryka kontrasten mellan den partner han en gång valt i Stina.

Han bytte det bleka och platta mot det mörkare och kurviga.

Det utmärglade tillstånd genom vilket hon inte lyckats tilldra sig Leifs uppmärksamhet fick Stina att förstå att det var läge att tänka om och tänka nytt. Inspirationen kom en dag då

hon i sin självpåtagna roll som askungen städade sin sons rum och såg en video på datorn han lämnat på.

En kvinna som vägde säkert 150 kilo för mycket åt hämtmat från en snabbmatskedja. Mukbangkulturen tog Stina med storm, och fascinationen fick än mer bensin på elden när hon fick veta att de antidepressiva SSRI-mediciner hon blivit utskriven efter Leifs svek och flykt från familjen hade viktökning som biverkning.

Det här var något hon var bra på.

Frossan påbörjades.

Hämtmat ur pappkartonger i starka färger.

Glass ur 1,5 literspaket som hon inmundigade med bara händerna.

Lät fet mjölk från kon smeka sidorna av hennes strupe likt ett diande barn. Och likt ett diande barn växte hon.

Ja, hon blev fet som fan.

Jag låter det vara osagt om hon blev lycklig av detta – jag tror inte det.

Jag vet heller inte om hon som litteraturvetare slogs av insikten att i en modern tolkning av Dorian Grays porträtt kanske detta, hennes viktpendling och fysiska manifestation först som anorektisk, och senare som bulimiskt kraftigt överviktig skulle kunna spela en stor roll. Hennes manshat intensifierades också under denna tid och nuförtiden är hon en feminist ful nog att engagera sig professionellt, om hon så skulle önska. Senast jag hörde av henne skräpar hon dock på den där litteraturvetenskapliga institutionen där alla låtsas att hon är oundgänglig för att verksamheten ska fungera; så slutar historien om Stina – barnen utflugna, ett BMI högt som en skyskrapa, en överflödig existens.

När jag berättade om det här för min dåvarande flickvän så var hon oförstående för dramats utveckling. Hon sa att han inte borde (och det kan man väl hålla med om) ha legat med de där kinesiska lyxeskorterna och det är ju sant av flera skäl. Dels på grund av att han stått inför prällen och lovat evig trohet inför gud, men också – kan den som är lagd åt det hållet tycka – på grund av människohandeln och dess effekter på såväl individer som samhället i

stort om man får tro socionomer.

Jag hade dock en mer realistisk approach och sa “Men kom ihåg att det var en kinesisk lyxeskort och han var snorfull när det där hände.”

Detta gjorde henne arg “Så om du är full och det kommer en snygg tjej, ska du vara otrogen då?”

Jag svarade att “Hela situationen är riggad för det, han är långt borta i någon kinesisk provins inte en västerlänning vet namnet på, eskorterad dit av lokalpolitiska pampar, en deal hänger på att det ska fungera. Dessutom kräver den kinesiska affärstraditionen att man ska bli superfull så att man, så att säga, ‘tappar ansiktet’ och visar sitt rätta jag inför sina framtida samarbetspartners. Miljarder dollar ligger i potten.”

Min dåvarande partner var indignerad. “Då känner jag dig bättre.”

När jag tog upp detta med en kollega så svarade denne att det bara fanns två sätt att svara på detta upplägg: “Det finns en typ av person som inte skulle svara så som du gör.”

Jag frågade honom, som jag respekterade inte för den titel han hade utan för sin ålderdom och därmed sin livserfarenhet: “Vilken typ av person då?”

Och kollegan svarade “En lögnare.”

Mitt och min dåvarande partners förhållande, kanske är *förbindelse* en bättre benämning på det vi hade, tog slut inte på grund av vår olika syn på detta utan på grund av de skillnader i världsåskådning som synen på detta fenomen indikerade.

Men oberoende av det har jag hört talas om två techgrundare som hamnade i en liknande situation. De skulle bjudas på massage efter ett affärsmöte i Indonesien och gick blåögt dit. När de förstod vilken inrättning de hamnat på vände sig den ena till den andra och sa “Du får ta den här. Du är singel, men min fru där hemma är gravid i åttonde månaden”, och la benen på ryggen.

Om det blev något av det potentiella samarbetet skvallrade inte historien.

Men den större frågan lyder: är det det som är kärlek?

Anna-Lena blev förargad när hon läste detta första längre stycke hon fått ta del av från Ivar.

Ivar ryckte på axlarna. “Det är ingen som kommer få veta.”

Anna-Lena suckade. "Jag tycker inte att det är respektfullt att du bara slänger ut alla dessa saker jag berättat i förtroende för dig om Stinas förhållande, hennes mans affärer och torskande och Stinas ätstörningar."

Ivar log "Som sagt. Det får hon aldrig veta."

Anna-Lena närmade sig Ivar. Han hade börjat komma i ordning i sitt hem nu när en tid passerat sedan hans ankomst, och längs väggarna stod böcker och pärmar uppradade. De kunde smaka varandras andedräkt nu och de gamla tidernas synder gjorde sig påminda. "Jag hörde att du så att säga inte kunde hålla dig lugn där nere. Att du var tvungen att dra från Danmark på grund av någon kvinna och allt vad det var."

Ivar rättade till sin hållning. "Folk pratar så mycket. Och de som pratar mest av alla är de som är avundsjuka, vem har du hört det från?"

Anna-Lena log "Då kommer du bara konfrontera henne... Oj."

Ivar hade lagt på sig en aning sedan sist de stod så här nära. Det var inte attraktivt, tyckte Anna-Lena, men hon kunde inte värja sig när han tryckte en kyss på hennes läppar "Det är bara kvinnor som härbärgerar på de här ämnenas institutioner, så du har ju inte direkt varit specifik. Men jag har mina aningar om att personen ifråga avhandlas i novellen du just dömde ut. Hur går det med kärleken själv?", frågade han.

Anna-Lena log "Det går dåligt. Och du själv odlar ditt Oidipuskomplex, hänger med tanter som jag. Jag trodde ålderns falnande fertilitet var en god försäkring mot barnalstrande i din sport."

Ivar smekte Anna-Lenas arm. "'Life imitates art', anti-mimesis kallas det tydligen och det var Oscar Wilde som sa det. En rolig koppling till *Dorian Grays porträtt* där ju själens verkliga tillstånd exponeras på det dolda porträttet. Det är tydligen en kommentar till något Aristoteles sa, mimesis innebär att man ordnar konsten efter hur världen ser ut, men det börjar bli tvärtom känns det som. Jag hörde på radio hur influencers tydligen har börjat gå till plastikkirurger och visat upp sig i filter för att visa hur de vill se ut. Och ärligt talat har jag börjat se de där idealen krypa upp på mig också. Hur synen på skönhet och attraktivitet förändrats, hur kvinnor jag tidigare tänkte på som för plastiga och för uppenbart fake faktiskt har en attraktiv lyster. Det finns en psykologisk effekt av det också, som jag duckade för tidigare. Kvinnans underordnande mannen, hur hon valt att lägga sig under kniven för att skänka okulär tillfredsställelse till sin man, eller bara den manlighet som omger henne. Allt under täckmanteln att hon vill se ut på ett visst sätt själv."

Anna-Lena såg Ivar i ögonen. "Det är inte konstigt att feminismen går framåt när småpojkar som du säger sådant här. Oavsett vad så tycker jag att du måste poängtera detaljen med

Dorian Grays porträtt i novellen, hur porträttet speglar personlighetsutvecklingen och den själsliga statusen som ingen ser. Jag förstår det, och det är lätt att anta att alla gör det, men du umgås kanske i för litterära kretsar.”

De kysstes.

Anna-Lena berättade om sin status hemma, att hon och Dag gått i parterapi, precis som hon och Henrik men att hon den här gången valt en kvinna och att hon ändå kände att det gett något efter vändningen in till höger i hennes behandlingsrum.

Anna-Lena berättade inte om den desperation som de obligatoriska självskattningsdokumenten hade uppbådat hos henne, för de påminde henne om andra dokument hon fyllt i tillsammans med Dag.

Anna-Lenas mamma hade lärt henne att en riktig vän inte är avundsjuk, att glädje för någon annans lycka är ett det enkelt litmustest för att se vilka som på riktigt vill en väl, respektive de som tar plats i ens liv därför att dess historia bjuds en som ett annat billigt nöje. Och här fick hon erkänna för sig själv att hon inte kunnat glädjas åt den civilstatus som Stina under lång tid hade åtnjutit i egenskap av gift och mamma. Hon hade haft svårt att unna Stina detta. Sorgligt nog som detta kan tyckas vara hade Anna-Lena inte ljugit om dessa känslor för sig själv – och denna uppriktighet hade i sin tur gjort att hon känt sig som en liten, om än vuxen människa.

I ett försök att komma ikapp Stina hade Anna-Lena också forcerat en vigsel med Dag, i stadshuset hade de bytt de ringar som hon själv köpt under förevändning att det var så man gjorde nuförtiden; ett påhitt som ivrigt påhejats av Stina som en feministisk seger då det begav sig, “Nu tar vi för oss”. Men för Stina handlade det om något annat än en feministisk seger, det var en vinst för henne själv där det viktigaste var att hon i skatteverket kunde registrera sig som gift, och det var förmodligen den här ingenjörsmässiga synen på det hela som gjorde att Dag inte fick för sig att ifrågasätta arrangemanget.

Dokumenten om sitt psykologiska tillstånd hon och Dag fyllt i hos parterapeuten påminde henne dock om en annan av de besvikelser i livet som låg som skavde i hennes tillvaros hörn. En gång tidigare hade nämligen hon och Dag varit i kontakt med psykologer, men då i andra ärenden än att rädda sitt äktenskap. Adoptionsresan börjar som bekant med psykologiska utvärderingar, och dit hade hon dragit Dag. Kurslokalen fylldes med par av samma bakgrund som de själva; medelålders och barnlösa, sedan länge hade den trend på 60-talet då det var status att adoptera ett koreanskt barn kommit och gått och nu satt här människor som kort och gott kunde beskrivas som vuxna.

“Vuxna människor som likt de barn de snart hoppades få ta hand om skulle leka mamma-pappa-barn”, Anna-Lena fåktade iväg tanken men hann smaka dess bittra gift. Hon läste mycket facklitteratur under de där åren, om anknytningsteori och annat och en del av de tankar som förekommit i de texterna bubblade upp till ytan nu när hon såg Ivar framför sig; steget från anknytningsteorins territorium till den dal i Oidipus skugga han vandrade genom tycktes mycket kort.

Kort var också steget Anna-Lena tog när hon valde att följa Ivar hem och återuppta den relation de hade haft för många år sedan.

Smusslandet.

Lögnerna.

Passionen.

Men så mycket lögn behövdes tyvärr inte, för Dag var uppsluppen i hans senaste passion, och om denna språkade också Ivar och Anna-Lena då det var något som låg dem nära om hjärtat, nämligen litteratur. Ivars lägenhet var som väntat knökfull med böcker och nog med pressad cellulosa täckt av latinska bokstäver för att göra Gutenberg stolt. Men det var en riktig bostad nu; ett sovrum och ett stort, separat vardagsrum som lätt kunnat misstas för ett bibliotek. Bostadsrätten, belägen en bit söder utanför stadens centrum, bar dock med sig ett arv från studentrummet; de inramade affischerna med Blade Runner och modellen Petra Verkaik hade hängt kvar från studentrummet.

Anna-Lena förklarade att “Den där parterapeuten, Britta, ville att vi skulle närma oss varandra. Försöka mötas över ett eller annat intresse och precis som många psykologer så var hon en läsande människa, så det var kanske inget allt för överraskande när hon föreslog att Dag skulle gå med i en bokcirkel.”

Ivar stod framför Petra Verkaik som skylde sina bröst, oklart varför egentligen då alla i världen som hade det minsta intresse av att se dem, redan sett dem. “Så nu ska han och hans ingenjörkompisar läsa något de inte klarar av. Som att släppa ut en oerfaren löpare på ett maraton.”

Anna-Lena nickade. “De började väldigt klassiskt med Processen.”

Ivar gav medelst sitt nickande ett godkännande bifall “Det låter vettigt. Och sedan?”

Anna-Lena berättade att Dag föreslagit att de skulle gå på Anna Karenina, men att hon rekommenderat dem att hålla sig inom gränsen 300 sidor. Att det var en enkel regel man kunde följa för att öka chanserna för bokklubben att överleva den dödliga kraft som den såväl tyngre som (i sidantal mätt) längre litteraturens lockelser lätt drog en mot likt ett kunskapens äpple kan locka den vetgiriga från himmelriket ner i fördärvet. Och då hade hon istället gett

sin äkta man rådet att läsa något modernt, varpå de börjat läsa en dystopisk roman vid namn *Children of Men*. Och det hade gjort henne ledsen att han själv inte verkade reflektera över att dess tema; en framtid där mänskligheten inte längre kan få barn, fanns på mycket nära håll. Han talade om den som om det inte berörde dem, och det talade i sin tur sitt tydliga språk om att vad det verkade så berörde det inte honom.

För det var Dag som hade valt bort barn.

Han hade läst att det var mycket komplexare med adoptioner än vad man generellt talade om, att det tystades ner. Men det var tydligt, lät han meddela efter sina studier i ämnet, att det inte kunde komma på fråga att adoptera. Statistiken talade sitt tydliga språk om att den psykiska ohälsan hos adopterade barn var skyhögt jämfört med barn som växte upp med sina biologiska föräldrar.

Han hade valt bort mamma-pappa-barn och ersatt den leken med *Dark Souls*.

Fan vad hon hatade det där hobbyrummet.

För hobbyrummet var tänkt att ha en helt annan funktion när de tittade på lägenheten. Det var tänkt att fyllas med antingen babyblåa eller prinsessrosa tapeter där de tillsammans skulle välkomna antingen sitt eget eller någon annans barn att upptas i den enhet som de tre tillsammans skulle kalla för familj. Men helvetesskriken från hobbyrummet hade faktiskt tystnat nu när den tredje boken för bokklubben valts.

Anna-Lena hann knappt påbörja sin berättelse om att bokvalet föranletts av att Dag och hans barndomskompis tillsammans sett den fritt inspirerade uppföljaren till filmen *Blade Runner*; nämligen *Blade Runner 2049* innan Ivar avbröt henne. "Säg inte att de gett sig på *Pale Fire*!?"

Anna-Lena nickade stumt "Hur visste du?"

Ivar berättade att *Pale Fire*, förekommer i den filmen dels som de brottstycken som reciteras (se John Shade-citatet som står efter innehållsförteckningen) i de Voight-Kampff-test som androiderna får göra för att bevisa huruvida de är mänskliga eller inte. Men än viktigare; att själva rotlösheten och lögnaktigheten i den berättelse som utspelar sig på dess sidor är en direkt kommentar på temat i filmen, där narrativets skiftande karaktär är en stor del av berättelsens poäng. "Det är verkligen ingenjörsmässigt att välja den boken, den är ju kort i sidantal, men många av de samtida kritikerna refererade till den som oläsbar då det begav sig. Den handlar om en poet, John Shade, som blir mördad när han skrivit klart sin sista dikt som råkar heta just *Pale Fire*. Hans kollega på den litteraturvetenskapliga institution som de båda verkar på, Charles Kinbote, skriver sedan kommentarer till det här verket och det är här som komplexiteten tilltar. Du blir runtskickad om och om igen mellan olika diktrader och olika

kommentarer som i sin tur refererar till ytterligare kommentarer och till slut vet man varesig in eller ut. När jag först läste den klarade jag inte mer än en timme, sedan fick jag huvudvärk. Och i slutändan så handlar boken om vem som säger vad och är ett slags sammelsurium av människor som står i ring, pekar på varandra och skriker lögnare. Till och med registret i boken har en roll att spela där vissa personer refereras till som ett namn i registret men som andra personer när man väl slår upp dem på den sidan. Men den är ju tillåten i bokklubben, eftersom den är under 300 sidor. Pale Fire kan ju tolkas på flera sätt – man kan läsa den som att antingen poeten eller hans kollega skrev allt, såväl dikten som kommentarerna, eller att de skrev somliga delar var för sig och så vidare.”

Anna-Lena suckade. “Stina hade sin tagning på det här så klart. Hon sa bara att Nabokov var ett äckel som gick runt på bussar och mätte småflickor. Och så sa hon att det var synd att ett sådant svin blev begåvad med en sådan stor talang.”

Ivar var än mer entusiastisk “Om jag skrev en roman så skulle jag börja där jag står. Jag skulle skriva om en litteraturvetenskaplig institution. Däremot så tycker jag att lösningen i Pale Fire med ett mord är lite billig. Det är ju bara motorn, så klart. Det som förflyttar läsaren såväl som författaren framåt men jag önskar ibland att jag likt en mig närstående var i näringslivet och hade sett saker som gjorde att jag kunde slänga på en karaktär ett mål att bli rik, bygga ett företag eller liknande. Tyvärr har jag ju skräpat i det akademiska hela livet, så jag skulle väl dra till med något triangeldrama där den intresserade partens ambitioner eller målsättningar kanske inte helt klarläggs och där svaret på saker och ting finns som utspridda delar i texten, att plocka upp och limma ihop längs triangeldramats utvecklande – det klassiska asiatiska berättargreppet som inspirerade George Lucas när han skapade Yoda. En liten karaktär som sitter på sidan av vägen men visar sig sitta på stora doser visdom och visar sig ha en stor inverkan på historiens utveckling och huvudkaraktärens utveckling, helt enkelt. Och kanske visar det sig sen när man tänker efter att huvudpersonen var någon helt annan än den som tog mest plats. Den tysta diplomatin och allt det där.”

Det tog emot för Anna-Lena att helvetesskriken blivit en del av hennes naturliga hemmiljö; nu när tystnaden som framkom i dess frånvaros skvalpningar mötte henne på andra sidan ytterdörren.

Men så var det.

För all den tid och energi som Dag tidigare investerat i de olika streamarna, lades nu på det verk vars namn Dag uppegade för sig själv då han lade sitt av studier tunga huvud på sin kudde; "Blednij agon". Det betyder blek låga på ryska, det språk som Dag ägnat strax under ett år åt att lära sig under sin militärtjänstgöring och som nu, till skillnad från då tidigare påtryckningar att damma av de gamla lingvistiska kunskaperna gjorts från Anna-Lena, kom väl till pass. Dag såg paralleller mellan hans passion för TV-spel, att man förvisso kunde njuta av verken i konverterat format men att man till syvende och sist ändå skulle sträva efter att spela dem i det originalformat som det ursprungligen släppts.

Dag konstaterade att "Det var svårt att läsa på ryska."

Anna-Lena tog en klunk kaffe "Ja, det förstår jag när man inte underhållit det på sådär tjugo år. Men jag kan berätta en hemlighet om Blek låga och Nabokov."

Dag utbrast "Nej!" Upprördheten kom sig av hans stränga syn på att man skulle gå in i verkskonsumtioner blind.

Blind.

Originalformat.

I de TV-spelskretsar han verkat var dessa de två förmaningar under vilka det varit viktigt att ta del av de aktuella verkan, och han förde över dem med en till synes nyfrälsts stränghet när det gällde sin litteraturkonsumtion.

Blednij agon.

Blednij agon.

Blednij agon.

Hobbyrummet skulle komma att förvandlas till en ocean av papper likvärdig en visumansökan till Nordkorea.

Papper med iakttagelser skulle nålas upp, komplett med referenser till olika passager i textens kommentarer och rader i dikten.

Om den samurajrustningen var mer malplacé i detta hav av cellulosa och bläck än i den tekniska streamingutrustning som tidigare dansade kring den lät Anna-Lena vara osagt. Uttrycket "Careful with what you wish for" tog dock upp allt mer tid och tankekraft hos Anna-Lena. Förklaringsmodellen "Män är från Mars och kvinnor från Venus" applicerades i sammanhanget, med begränsad framgång. Anna-Lena var, hade alltid varit, mer känslostyrd än Dag. Och det sätt som han nu valt att inträda i hennes domän på var kanske inte så oväntat för där hon kunde fascineras av ett brottstycke av en manlig författares tankebana; "Kvinnlig

sexualitet hade alltid fört hans tankar till kaffebönors sträva doft” – Vad sägs här? Vad menas? Och så länge som hon njuter av de tankar som sprudlar ur denna meningsplanta, vad spelar det för roll?

Dag valde istället det mer ingenjörsmässiga närmandet, och ur det perspektivet var också valet av Blednij agon/Pale Fire/Blek låga perfekt, att döma utav det som Ivar berättat om det. Att finna den röda tråden i verket var mycket mer likt ett elektrotekniskt kopplingsschema och det gavs alla möjligheter att sätta just det i mitten av strålkastarnas centrum för läsaren, om denne så önskade. Nabokov hade en förkärlek generellt för det oberäkneliga och lögnens kraft, inte så mycket i livet som i litteraturen och historieberättandet och detta fick, enligt Ivar och, det fick Anna-Lena lära sig efter idogt sökande på nätet, den allmänt sett ansedde Nabokovkännaren Brian Boyd, sitt ultimata uttryck i *Pale Fire*.

En pjäs så vinklad att den fjärde väggen används mer som golv än som litterärt grepp.

Det var ingen slump att just det verket skrevs efter Lolitas kommersiella framgångar.

Precis som att olika skolor ansåg att den kunde läsas från olika författarnas (det vill säga ur poeten John Shades eller redaktören Charles Kinbotes) perspektiv, med alla de konsekvenser det gav på historien, så gick den också att läsa på olika sätt. Dikten följt av kommentarerna och det eviga bläddrande mellan sidor (och än värre: huvudvärk hos läsaren) som nödgades för att ta sig igenom verket. Detta hade också lett till att boken då den gavs ut använts som bas för ett experiment ifråga om hålkort (glöm inte att såväl Nabokov som den fiktive poeten John Shade i *Pale Fire* skrev på just kort) och hyperlänkning mellan olika sidor och referenser i det som var den digitala världens vagga. Det gick också att läsa dikten för sig, kommentarerna för sig eller dem båda i den ordning som de låg placerade; det vill säga från sida 1 till slutet – precis som en vanlig bok.

Blednij agon.

Blednij agon.

Blednij agon.

Det var vad Dag talade om nu under de få tillfällen han stack upp sitt huvud ur hobbyrummet, men än värre var de viskande ljuden Anna-Lena hörde från hans sänghalva

Vid middagsbordet satt Dag med sina lappar; ryska ord på ena sidan och svenska ord på den andra.

Precis som de lärt sig i militären, men nu var inte målet för språktillskansandet längre en abstrakt idé om att förhöra en rysk militär på vift. Nej, nu var målet högst konkret; att bilda

sig sin egen uppfattning om den abstrakta mordgåta kring vilken Pale Fires övriga fyrverkeripjäser erhöll sin antändning.

“Sidensvans/Waxwing/Свиристели (fågelart)”, stod det på den översta av lapparna i den första korthögen som Dag tillverkat. Och det var inte det mest ovanliga eller abstrakta elementet han valde att mata in i sin nyvakna ryska del av hjärnan nu när han gav sig i kast med ja, vad? Tidigare i den här historien har vi ju nuddat vid den mörkrets spiral som genom århundradena lett många bokcirkel ner i allt livs slutdestination; döden. Och så gjorde även detta bokval. Dags ingenjörskollega med vilken han begett sig ut på denna upptäcktsfärd, ett krumsprång från siffrornas lande till bokstävernans dito, hade lagt ner snart efter bokvalet. Även om det givetvis var lockande att den spelade en symbolisk roll i uppföljaren till en av hans gamla favoritfilmer från 80-talet. Den mani som Dag kände inför dechifreringsuppgiften som låg framför dem motsvarades dock hos de övriga deltagarna i bokcirkeln av ett idogt gäspande, alternativt den för läsaren ofta uppkommande huvudvärken.

Anna-Lena såg på Dag över middagsbordet någon månad in i projektet. Han hade vigselringen på sig, precis som hon. Ivar hade vädrat åsikten att vigselringen med tillhörande symbolism, precis som hennes ålder eller – och det hade faktiskt gjort henne svartsjuk – den religiösa tillhörigheten som en judinna han träffat i Danmark, var en krydda till det som nu kunde benämnas som deras – Dags och Anna-Lenas – gemensamma samliv.

“Det är som att jag känner hjärnan växa, att vissa delar av den som inte aktiverats på länge liksom vaknar upp”, sa Dag och skar till en bit av maten.

“Jag som litteraturkunnig vet att det du gett dig in på är ett sisyfosarbete, sa Anna-Lena, men jag vet något som du verkar ha missat, som kommer göra det här mycket enklare för dig”, hon tog en klunk av det vin hon hållt upp i sitt glas – Dag ville inte ha något, då hans hjärna behövde vara så fräsch som möjligt för de uppgifter som låg framför honom.

Dag stirrade upp ögonen “Du får inte säga något.”

Anna-Lena tog sin sista klunk av rödtjutet och lät ett “Okej då” undslippa hennes pillemariska läppar.

Under en av Dags expeditioner upp ifrån hobbyrummet mötes de två makarna i vestibulen.

De såg på varandra som främlingar.

Anna-Lena skulle ge sig av och brottades med sina läderstövlar då hon fångade Dags blick. Så tog hon mod till sig och serverade den pralin som ni läsare fått suga på ett tag nu (se *Dramatis personae #2* – Vladimir Nabokov), och det var bittert för Dag att höra, för med ens

var allt det slit han hittills lagt ner på projektet inte associerat med flitens långsamma uppbyggande framgång.

Utan enbart.

Förtvivlan.

Taxin stod parkerad på gatan bredvid Dags gröna SUV.

Färden till Ivar var inte lång, och hon hade föredragit att köra själv men vinet gjorde sitt. Ivar hälsade Anna-Lena med en kyss i sin tambur "Rött eller vitt?", var det första som undkom hans läppar, följt av ett försynt "Hej". De båda skrattade.

Anna-Lena klunkade i sig av det röda vinet "Det var så sjukt roligt att se paniken i hans ansikte. Han har ju varit så om sig och kring sig med att gå in blind i det här, och att han ska ta sig igenom det här på originalspråk, så han hade missat den detaljen om Nabokov som till och med jag känner till; att han började skriva på ryska för att efter nio romaner byta språk till engelska. Så han har suttit och hackat sig igenom *Pale Fire*, nej förlåt – Blednij agon – på sin halvt bortglömda ryska – och det har gått långsamt, det vill jag lova!"

Ivar höjde sitt glas mot hennes "Skål för det. Än är inte den sista idioten född."

Anna-Lena tog illa vid sig av den kommentaren, något hon hanterade genom att som hastigast ta en till klunk av vinet "Det är så sjukt att han blivit besatt av det här chiffret, att det var det han tog med sig. Det är så..."

"Ingenjörigt?", fyllde Ivar i.

Anna-Lena suckade "Ja, men precis. Tanken med att han och hans kompis skulle gå med i en bokklubb var ju att vi två skulle komma varandra närmare. Inte att det skulle vara ytterligare ett hinder, och sedan det här att han skulle läsa den på ryska. Jag bläddrade lite i boken på engelska, det var jobbigt nog."

Ivar kysste henne lätt på tinningen "Det där att han vill lösa gåtan, och göra det själv, jag vet ärligt talat inte hur mycket det är värt något. Boken i sig är ju mer en kommentar till sanningen och lögnen som ett subjektivt koncept. Första gången jag läste den så följde jag kommentarerna och upplevde närmast ett hån av författaren på slutet, typ 'har du inte fattat att du bara följer en galnings svada i kommentarerna, har du inte gett upp än?'"

"Och vad handlar svadan om?", frågade Anna-Lena.

"Det handlar om ett fiktivt land långt, långt borta som hette Zembla där det var en statskupp varifrån kungen blev bortjagad och mycket tyder på att redaktören själv, Charles Kinbote, är

denne fiktive kejsare. Inte minst är tecknet på det att det i det index som återfinns i slutet av boken under 'Charles II' refereras står 'See also Kinbote.' Det leks i boken med att saker som refereras fel, eller till exempel göms i innehållsförteckningen eller indexet bär extra stor tyngd när man ska försöka nysta upp historien.”

Upplägget i sig fick Anna-Lena att dra sig till minnes den stora skandalen med Andy Warhols Brilloboxar. Ett konstverk som inte var mycket mer (om man nu får säga så om konst) än reproduktioner av stålulfsförpackningar som ställdes ut i olika sammanhang. En del av dessa lådor tillverkades i Skåne, och gott så. Men när det efter Warhols död skapades olagliga kopior av boxarna i samma fabrik som tillverkat originalen och dessa såldes för miljonbelopp, då blev det dålig stämning.

Folk.

Skulle.

Dömas.

Och vid sidan av detta drog en större diskussion igång om vad som faktiskt var konst, och ifall inte själva rättsprocessen i sig inte bara expanderade konstverkets omfång, utan också kanske var dessa mest lyckade utkomst. Och mitt i allt det här uttalade sig en av Andy Warhols vänner om vad hon trodde att hennes avlidne vän hade tyckt om hela karusellen; “Ja, han hade nog tyckt att det mest var lite roligt.”

Efter det att Anna-Lena sagt till Dag att det han slitit sitt hår över var den ryska översättningen av *Pale Fire*, och inte originalet i sig, så hade arbetet med dechifreringen tagit fart. Och sett i det ljus att Dag inte var mer än ett fångat djur, inlemmat i ett narrativt typ av schackproblem, vars lytesfulla natur han skulle behöva skåda utifrån för att själv upptäcka.

Blednij agon var nu utbytt mot *Pale Fire* i deras hushåll och när Anna-Lena väl vågade sig ner i hobbyrummet såg hon anteckningar på små kort uppsatta på en whiteboard och utskrifter av kalkylark i vad hon trodde var ett försök att mappa upp tidslinjen. Ivar hade berättat att boken i sig självt var full av andra litterära referenser, såväl som inspel från och anspelningar på Nabokovs andra verk; till den grad att en professor Pnin som var huvudkaraktär i boken med just titeln *Pnin* dök upp i en cameoroll. Dessa aspekter gick dock Dag över huvudet, likt han förmodligen inte visste att Nabokov skrev merparten av sina verk på just små lappar som hans fru Vera sedan ordnade, renskrev och så vidare – längre bort än så från sig själv hade inte den gamle Nabokov gått när han i förordet (för det hade Anna-Lena

orkat ta sig igenom på inrådan av parteraputen Britta), påtalade att John Shade skrev sina dikt Pale Fire på kort.

Britta var förundrad över att Anna-Lena påtalade den uppkomna situationen som ett problem. Inte påtalandet i sig, men att allt tagit den här vändningen; likt en narkoman byter ut sin drog istället för att gå till roten med sin missbruksproblematik hade Dag bytt ut den dechiffkering av de digitala världar han så ivrigt sysselsatt sig med mot ett litterärt dito.

Anna-Lena utnyttjade i sin tur den uppkomna situationen genom att med sin man sluta en *deal* – som Ivars handelskompis Kim skulle ha uttryckt det – om att ge varandra mer utrymme för egna projekt. Anna-Lena hade bara träffat Kim den där gången för hundra år sedan när hon, Ivar och Jekaterina hade ramlat iväg men hon kunde tack vare allt hon hört om honom tycka sig proxykänna honom, som Ivar skulle uttryckt det.

En del av Anna-Lena visste sanningen om detta upplägg, och det var att om hon verkligen velat att få det att fungera med Dag så hade en ärligare väg framåt varit det afrodisiakum hon lärt sig om och brukat tillsammans med Henrik när de varit ett par. Hon till och med fingrade på en burk med babyolja i den lokala matvarubutiken, men hon lät den återvända till sin plats på hyllan. Det var underhållande att babyoljan kunde utnyttjas för just de barnalstrande aktiviteterna, utöver att användas för barnen då. Vid ett tillfälle hade hon påpekat för Ivar att det var ironiskt att han var intresserad av såväl datorspel som bröst, och pekat mot hans Petra Verkaik-affisch, men han hade svarat att det tvärtom var helt stringent jämförbara intressen; med ett leende konstaterade han att "Båda företeelserna framförallt vände sig till barn, men att en del vuxna män ju aldrig blir mer vuxna än att de har vett att njuta av barnsliga nöjen."

Och vartåt det uttalandet riktade Anna-Lenas tankar skall vi av respekt för henne, och hennes livsval låta er – käre läsare – spekulera i själva.

Den nyvunna friheten bekom inte Anna-Lena lika mycket som det faktum att förslaget mottagits med axelryckningar av de, åtminstone i juridisk mening, vuxna män som det kunde ha förväntats glädja.

Först av Dag som såg det som ett gott tillfälle att ytterligare förkovra sig i... (ja, har ni glömt, så snegla på denna boks titel...).

Sedan av Ivar – de av Anna-Lena förväntade glada tillropen kom inte när hon berättade om honom för det.. Och om dessa händelseutvecklingens vindlingar inte var nog för att omkullkasta de regler som ansågs stå som garant för den dagliga tillvaron på institutionen.

Så var ännu ett akademiskt år utrivet ur almanackan.

Och den lugna sommarens tid, utan studenter och föreläsningar – och nuförtiden dessutom välsignad med distansarbetets alla möjligheter – tog nu vid.

Tystnad.

Anna-Lena tillbringade sommaren på distans, tillsammans med sin karl som i hobbyrummet satt och la det pussel eller schackproblem som medelst *Pale Fire* gäckat såväl vanliga läsare som akademiska litteraturvetare många gånger. Hon försökte få kontakt med honom; lockandet och kollrandet av hans fokus, bort från det viktiga – *Pale Fire* – till henne fortsatte på olika sätt; men när hon avbröt honom i studierna genom att helt sonika vandra in i rummet iförd bara nya spetstrosor blev han mest irriterad, och när hon väl fått ut honom på stan och godtycklig aktivitet såg hon på hans blick att det därinne bakom pannlobben bara försiggick en väntan på att komma hem igen.

Och hennes sanna vänner visade sina riktiga färger.

Stina svarade inte då hon ringde.

Ivar hade inte tid att ses; eller jo, han kunde ses snabbt efter det att hon skickat en selfie i de där spetstrosorna. Hon åkte till honom i den stora gröna SUV:en, inte ens BH hade hon under sin beige trenchcoat.

Hon släpptes in i hans lägenhet.

La sig i hans säng, nickade mot Petra där på väggen.

Lät sig betäckas.

Efter Dags avfärdande behövde hon den bekräftelsen.

Dramatis personae #9 – Vera Nabokova (jungfrunamn Slonim)

Vera Nabokova var Vladimir Nabokovs fru, redaktör, översättare och musa.

Bland annat så var det Vera som förvandlade *Pale Fire* till *Blednij agon*, i en översättning som verkligen måste ha krävt sin yrkesman! Och deras täta samarbete kring litteraturen och livet i stort mynnade också ut i att många av Vladimirs verk är dedikerade till just Vera.

Till Vera.

Så står det i pappersluntan innan historien sätter igång.

Hon gjorde likt Stina, och många kvinnor med henne gjort innan så väl som kommer att göra efter Stinas tid här på jorden, och lät sin egen karriär (ryktet säger att hon visade

talang för författarvärvet i sin ungdom) stå tillbaka för att paret Nabokov tillsammans skulle satsa helhjärtat på Vladimirs skapande karriär. Vi har tidigare i den här texten nämnt hur den fiktive poeten John Shade skrev dikten Pale Fire på små kort numrerade med radordning och dylikt, och vi behöver inte gå längre än till författaren själv (gamle Vlad) för att se varifrån denna vana kom ifrån. Det var nämligen så som Vladimir Nabokov skrev, slarviga kort, ibland författade ute i naturen när han låg och väntade på att en vacker fjäril skulle flyga förbi hans håv. Sedan när han kom hem väntade Vera på att få hans kladd så att hon kunde maskinskriva styckena som Vladimir författat under dagen.

Vladimir Nabokov var, som tidigare gjorts gällande i denna text, trespråkig; "Min hjärna talar engelska, mitt hjärta talar ryska och mina öron föredrar franska", som han själv uttryckte det. Detta gav också, likt det stora språkbytet från ryska till engelska som han blivit så känd för (han skrev ju inte bara på två språk näppeligen, han skrev ju på dem båda väl), möjlighet för honom att själv översätta sina verk. Bland annat så översatte han Ögat från ryska till engelska och i dess nya språkdräkt hamnade den som följetong i amerikanska Playboy. Detta skänkte tidningen det intellektuella tuggmotstånd och kulturella kapital som publikationen trängde för att vara nog rumsren att kunna ligga framme i salongen, trots att fröken Verkaik och hennes kollegor lockade köttets safter att vaggas i gungning på angränsande sidor.

Det klassiska sättet att undersöka hur folk använder en vara eller en tjänst är att fråga de som använder den om deras beteenden. Så gjordes också de första läsarundersökningarna och svaren man fick in var tydliga; det som folk var intresserade av var tunga politiska analyser av komplexa skeenden på andra sidan världen. När man istället observerade vad folk faktiskt var intresserade av att läsa framstod ett annat mönster; männen läste sporten, kvinnorna tittade på bilderna.

Men...

Alla vet vi att man läser Playboy för artiklarnas skull.

En unik insikt i Vladimir Nabokovs skapandeprocess gavs då paret Nabokovs son Dmitri i egenskap av förvaltare av sin fars verk svek sin fars löfte om att bränna de fragment av den roman han jobbade på, men aldrig hann slutföra, vid sin död; *The Original of Laura (Dying is Fun)*. Istället gavs den ut och där ser man korten – det finns inte mycket mer att säga om det, då Pale Fire anses vara svårläst, ja, av många ansedd som omhöljd av ickepentrerarbara hinner så anses *The Original of Laura (Dying is Fun)* vara omöjlig att

förstå – av den enkla anledningen att den inte är färdigskriven.

Man kan förstås fundera på hur Vladimir skulle tagit det, han lär ju ha blivit försäkrad först av sin hustru Vera, och denne senare av sonen Dmitri om att alla de där korten skulle brännas vid hans död – men kanske vore detta det roliga med döden för honom? Att bli ljugen för en sista gång? Det är ändå en fråga man kan kosta på sig att ställa när man talar om en person vars historia om hur han och hans fru träffades är höljd i dunkel på grund av att de ständigt sägs ha förändrat historien, lagt till, tagit bort och ljugit... bara för det rena, skära nöjets skull! Vad man vet är att de träffades i den ryska diasporan i Berlin, någon gång efter revolutionen och att de fann ett starkt band i just sin kärlek till litteraturen och berättarkonsten.

Och vad vore väl en bättre välsignelse för just dessa älskande tus kärlek än att historien (ja, berättelsen, ja sagan!) om hur de träffades blev till just en myt vävd av lögn och skrävel.

Sommaren passerade och det blev så småningom dags att återvända till de vardagliga bestyren på institutionen. Anna-Lena kände sig ensam – allt eftersom sommaren passerat hade den känslan av övergivenhet förstärkts. Och hon kände sig samtidigt patetisk för vad var det för människor hon valt att omgett sig med.

Livet hade passerat så snabbt.

Kärleken till litteraturen hade lett henne in på den akademiska banan, där hon sedan kommit att stanna egentligen mer på grund av slentrian än på grund av en vilja att utveckla sig eller slå sig fram inom det akademiska. Hon kunde inte minnas vem som sa det eller exakt hur orden föll "Sällan har så få slagits så mycket om så lite", som en beskrivning av hur det gick till i den akademiska världen. Och vilka uppoffringar var man nu beredd att göra för att ta sig fram, på ett sätt tyckte hon att Ivars namnbyte från Strømmer till Aastrup var illustrativt.

Men hon hade också bytt namn, likt många kvinnor med henne – såväl Stina som dennes objekt för avund, Jekaterina – hade ju gjort detsamma. Och hon hade gjort det, och gift sig med Dag, i hopp om att få allt det där som Stina faktiskt haft: en vuxen man, två barn.

Objekten för Anna-Lenas avundsjuka fick henne att skämmas.

Hon var avundsjuk på Stina som efter allt hon varit med om i sitt förhållande med Leif – och särdeles sett till det ensamma, övergivna liv hon levde idag – hade blivit bräddad av en yngre donna. Det var tacken för att hon åsidosatt sin karriär och tagit hand om ett barn med särskilda behov samtidigt som hennes man åkte jorden runt och slöt affärsuppgörelser och

gjorde, ja, det där andra.. Men Stina hade i alla fall fått uppleva det! Som om lyckan varit kort, men ändå funnits där, i alla fall ur ett ingenjörsmässigt matrisperspektiv hade hon lyckats bocka av mycket av det som Anna-Lena själv önskade.

Ivar, som mot slutet av sommaren slutat svara på hennes meddelanden, hade skänkt henne den uppmärksamhet hon så väl behövt vid olika tillfällen.

Men nu hade brunnen sinat.

Hon förstod ju att han, trots de förtroliga samtal och särdeles hans avslöjande av Henriks agerande gentemot hennes barnalstrande planer, intagit en speciell roll i hennes liv.

Förtrolighet.

Och sex?

Mot sex?

Om hon var ärlig mot sig själv så var det uppenbart att han och hon aldrig varit menade för varandra, eller var det hon som inte vågat? Anna-Lena tänkte på den där barnsliga affischen i hans rum, att det var en tryckt signering med ett snirkligt *Petra Verkaik* på den gjorde inte saken bättre, men det var uppenbarligen idealet han eftersträvade. Anna-Lena tänkte på Ivars författardrömmar som han då och då vädrat och på hur en kvinna som Verkaik inte vill umgås eller synas tillsammans med en man som Ivar. Samtidigt så kunde hon se pinuppan som en fantommusa, en fantasi att skapa för, likt många konstnärer och författare haft en kvinna som första konsument av deras verk.

Vladimir hade ju sin Vera.

Och i en tid där allt mer ter sig uppdiktad och regisserat, där virtuella skönheter från TV-spel – var det Lara Croft? – prytt sidorna i publikationen som skänkts tyngd av såväl Nabokovs som Verkaiks bidrag; spelar det då någon roll vad som får hjärnsynapserna att lysa upp?

Den äldre, erfarna kvinnan.

Det var den roll som Anna-Lena fått spela i Ivars liv.

Äldre hade hon alltid varit, även om den relativa skillnaden dem emellan inte kändes lika betydande nu som den gjort när han en gång kom in på institutionen som en späd, vetgirig och – får man tillstå i den mån det nu gick att tala om det – karriärlysten student.

Och så Dag.

Denne man som hon satt sina sista spelmarker på och därmed hastigt gift sig med, om så bara för att bocka av en av de saker hon ville uppnå. Det hade aldrig varit någon stor kärlek dem emellan, i alla fall inte från Anna-Lenas sida.

En forcerad affärsuppgörelse.

Hon tittade på sin vigselring, den som Ivar hade sagt var en extra krydda då de låg med varandra.

Hon hade sett bortom den initiala kärleken för att istället få trygghet och jobba mot de stora målen i livet.

En gång i grundskolan hade en lärare gett Anna-Lenas klass i uppgift att stänga ögonen och föreställa sig att de andra inte fanns där. Och läraren hade sagt att ju mer uppmärksamhet och bekräftelse ni är i behov av, desto svårare kommer ni att ha att fullfölja den här uppgiften. Anna-Lena hade inte haft speciellt svårt för det då, hon var knappast balens drottning. Men vid denna punkt i livet, övergiven av alla dessa människor så kände sig Anna-Lena outtröttligt ledsen, och i sanningens namn också nervös över vad som väntade henne när hon återigen skulle kliva över institutionens portar.

Det dröjde dock inte länge innan hon insåg vidden av sommarens händelser.

Den stora överraskningen efter sommaren bestod inte i elevernas beteenden, kursplanen eller något slags ombyggnad på institutionen. För Anna-Lena var det uppenbart vad Ivar och Stina sysselsatt sig med under sommaren så snart som hon såg... Stina.

Likt en larv som krupit in i en kokong för att transformeras till en fjäril slog Stina ut sina vingar. Hon kom till institutionen i höga klackar, hårt sminkad och borta var alla de där sorgelilona hon lagt på sig sedan Leifs berömda svek.

100% sex.

Anna-Lena bemötte Stinas nya uppenbarelse med enbart ett ord: "Oj".

Och hon var inte ensam om den reaktionen.

Och Ivar då... Jo, han betraktade Stinas varje steg med ett leende hos ett barn som får plocka praliner i Willy Wonkas chokladfabrik.

Ivars ögon.

Upp och ner längs Stinas kropp.

Som en hiss.

Stinas utseendeförändring berodde inte bara på diet och träning, nej, det var uppenbart att hon lagt sig under kniven. Och det var dessutom uppenbart, om man kände till agenterna i denna historia, att man inte behövde leta efter regissören för denna förvandling utanför institutionen.

Att Stina behövde bli sedd tyckte inte Anna-Lena var konstigt.

Hon själv vädrade ju samma behov.

Dubbelsveket däremot kändes mer eller mindre uppdiiktat, som om det inte var något som hände i verkligheten, men att bli sedd var ju en mänsklig drift som det syntes. Och när hon konfronterade Stina om det så sa denne att hon “Förutom glädjen över att bli sedd och vara vacker dessutom kunde relatera till Ivar på grund av att han, likt hennes egna numera utflugna son, befann sig på spektrumet.”

Som om dylika utsagor behövdes för att toppa den våta oidipuspjäs som Ivar nu satt upp för vem vet hur många gånger i rad – om än han fått tillgång till betydligt dyrare rekvisita än tidigare genom att indirekt nalla ur Leifs plånbok.

Dramatis personae #10 – Anna-Lena Lind (jungfrunamn Eriksson)

Anna-Lenas typ var som den var, och det var ingenting hon kunde göra något åt.

En svaghet för vissa drag.

Det har väl de flesta människor, om än många inte är så vokalt pådyvlande om dem som Ivar. Anna-Lena skulle minnas flera definierande tillfällen med de tre män som i hennes medelålders liv skulle komma att spela större roller. Och om nu någon förståsigpåare får för sig att det är förminskande att Anna-Lena, i sin egen *Dramatis personae* definieras i förhållande till sina män och deras påverkan på hennes liv istället för att hylla hennes akademiska meriter, kvicka humor eller någon annan (ej skönhetsbetingad) kvalitet, så finns ledtrådar till den argumentation en sådan presumtiv läsare skall finna i den fula ankunghistoria som Stinas metamorfos representerar.

Henrik hade inte glömt henne.

Han poppade upp ibland i hennes liv, sanningen var att han nu senast under den långa sommaren, vilken hon förgäves tillbringat i rollen som *älskarinna trånandes vid telefonen*, hade skrivit till henne.

Men hon hade inte svarat.

Jekaterina som ju blivit tillsammans med Ivars handelskompis Kim hade i sin tur en väninna från Minsk som varit tillsammans med en britt i åtta år, gift i fyra. De hade ansökt om uppehållstillstånd i England för att de skulle kunna vara tillsammans, men processen drog ut på tiden – så till den grad att han gick till domstol och fick kompensation för att processen dragit ut på tiden för länge. Till slut gick de till en jurist tillsammans för att se om de kunde snabba på ärendet, varpå juristen sa “Vilket ärende?”. Mannen visade sig vara

homosexuell och hade inget som helst intresse av att få dit en rysk kvinna att beblanda sig i hans och hans kompis Alexanders tillvaro. Däremot hade alibit att han gift sig – komplett med bröllopsbilderna – dugit väl för att få släkten att sluta fråga om hans förehavanden på äktenskapsmarknaden. Han hade således ljugit om hela integrationsprocessen från början till slut och de brittiska myndigheterna hade inte återkommit med något svar till honom av den enkla anledningen att det inte fanns något ärende att adressera. Men det var för sent för att backa – de sänkta kostnaderna, som det ju kallas på Kims näringslivslingo, var allt för höga – och nu när papprena var inlämnade levde de båda i en ny uppsättning av lögn där han sa att han såg fram emot att hon skulle flytta till England och hon sa att hon visst älskade honom.

Av den magnituden tänkte Anna-Lena på den lögn som Henrik matat henne, och som avslöjats av Ivar i en trött, klyschor-är-klyschor-just-därför-att-de-är-sanna-anda.

Att han under tiden som hon försökt att bli gravid gått och steriliserat sig.

Utan att berätta om det för henne.

Och efter det hade hon gett Ivar det hans själ törstade efter mer än något annat: en äldre kvinna med uppdämd sexlust.

En vissnande blomma att plocka från vägkanten.

Kanske inte av Petra Verkaiks kaliber, utseendemässigt – men Anna-Lena hade i alla fall för egen del aldrig haft sådana konversationer med en partner som hon och Ivar hade haft.

Det litterära samspråket.

Inte människor av kött och blod, utan själar av bildning som i sin egen spegelbild ser någon som vill förutsätta att alla de möter, likt de själva, navigerar sig genom världens ständiga gråskala med hjälp av en kompass byggd av *Proust*, *Rousseau* och *Dante*.

Men män var män.

Män var till och med djur, om man fick tro Stina.

Och även om Stina alltid hävdade att kvinnor inte var kvinnor i den mening hon levde som kvinna – på avbytarbänken med sina stora ord allt längre bort från den verklighet hon själv levde i och den diskrepans som uppstått mellan hennes livsgärning som markservice åt en rik man som sket i henne och de stora ord om *Liberté*, *Égalité* och *Fraternité* (med betoning på det systerskap hon inbillade sig fanns gömt i glipporna mellan ordtriptyken) hon skanderade i vart sammanhang möjlighet gavs.

Stina hade utan tvekan brädat Anna-Lena.

Operationerna, dieten, sminket och den nya, aggressiva klädseln som inte var vacker, utan bara mest... vulgär.

Men hon var närmare Petra Verkaik än vad Anna-Lena någonsin varit. Och att det mesta var fake; ja, var det inte som att tro på tomten eller Jesus, bara man vill tro på det tillräckligt mycket så lyfter önskvärd tro ens övertygelse till något för själen ofta verkligt fruktsamt. Och om man jämför med de mödrar som blivit vänner med sina barns mördare i tron om att förlåtelsen var den nyckel som saknades dem för att efter detta livet nått och smidigt hoppa över stängslet från vår herres hage och rätt in förbi Sankte Per och pärlporten... ja, i jämförelse med deras trossatser och övertygelser var den form som skänktes en siluett av lite plast här och där, en uppbruten-och-sedermålad näsa och fettsugen mage ett mindre, högst överstigit koncept att svälja.

Stinas förvandling förde Anna-Lenas tankar till de idéer som Ivar presenterat gällande Dorian Grays porträtt och det där resonemanget om att livet imiterar konsten. Detta i giftermål med den lögn, eller i alla fall för en cyniker som Anna-Lena, den förställning av det ursprungliga (sanningen?) samt den åldersskillnads avstånd på livsstegen som de båda kvinnorna satt på i förhållande till Ivar – här var de båda forna vännerna för alltid samma, i den mån att ålderns nummer obönhörligen befinner sig i lika snabb förändring för alla.

Att Anna-Lena lämnats till förmån för denna sexbomb som tillkommit efter en metamorfosliknande process värdig en lepidopterists fulla uppmärksamhet.

Skulle Ivar vid någon punkt överge denna sin oidipusfetish? Bara för något år sedan hade en bok med titeln *My Dark Vanessa* kommit ut som handlat om en äldre litteraturprofessor och hans relation till sina yngre elever. Texten var fullsmockad med referenser till Nabokov i stort, och *Pale Fire* i synnerhet, till och med titeln var tagen från en strof i dikten som boken i sig var döpt efter hade Ivar berättat och i samma andetag nämnt att "En av de mest realistiska aspekterna av den boken var att huvudpersonen börjar läsa *Pale Fire* när hon är 16, inte en chans att en sextonåring kan uppskatta ett så komplext verk." – Anna-Lena undrade varför denna fascination för åldersskillnaden i relationer stod så högt på agendan för Ivar, och hur han i och med sitt eget åldrande skulle förvalta denna fetish som var hans psyke given – skulle han som sextioåring springa efter åttioåriga tanter i hopp om att gnida sig mot deras rynkor, eller skulle det hela vända? Skulle han byta ut den oidipuskomplex-piedestal på vilken han under hela sitt liv placerat kvinnor i sin mors ålder, mot elektrakomplexets (läsarservice: det inverterade oidipuskomplexets) dito byggd av ett

material prytt av hans egna årsringar på vilken en framtida iteration av honom själv, med grått hår och begynnande kulmage, skulle klättra upp för att fånga uppmärksamheten av kvinnor som ville göra bekantskaper liknande de han själv gjort i deras ålder?

Dags besatthet av att lösa mysteriet Pale Fire med alla de vindlingar som historien om den mördade poeten John Shade och hans hjälpsamma kollega Charles Kinbote inbjuder till – detta finmaskiga nät av lögner så tätt sammanvävt att det är svårt att maska ur den ariadneröda sanningens tråd och fästa den i narrativets nål för att bilda sig en klar bild av vad som hänt.

En kyrkokör vilken mottar applåder för var lögn de sjunger, av en publik som inte nödvändigtvis tycker om melodierna som lämnar deras strupar.

Anna-Lena hade inte orkat läsa *Pale Fire* själv. När hon bläddrat i den hade det resulterat i huvudvärk, och migrän hade hon nog av i livet redan. Men hon insåg att hon var tvungen att ta till något drastiskt för att bryta den förbannelse som Nabokovs mest komplexa verk utövade över Dag, och om hon kände Dag rätt så fanns det bara ett sätt, ett alexanderhugglikt drag, att spela ut för att förändra situationen.

Hemmet mötte henne med den tystnad som nu ersatt helvetesskriken.

Hon tog av sig ytterkläderna.

I brist på något bättre gjorde hon korstecknet innan hon, med en inkvisitors tunga steg, tog till vänster och gick ner i trappan till den personliga helvetesutpost som hobbyrummet blivit för henne. Dag satt vid skrivbordet med ryggen vänd mot henne och filade på vad som såg ut som något slags diagram. Väggarna var prydda av postit-lappar med olika namn.

Hon tog mod till sig "Hej."

Dag mumlade "Hej, hej.. Jag är upptagen."

Anna-Lena tog ett djupt andetag. "Historien i *Pale Fire* handlar inte så mycket om John Shade och Charles Kinbote och vem som mördat vem, eller liknande. Det är underordnat de frågor den ställer om vem som kontrollerar ett narrativ och hur den som är berättaren kan ge vissa ord en helt annan mening än om någon annan sagt precis samma sak. Det är därför några diktrader (se John Shade-citatet som står efter innehållsförteckningen) är med

i Blade Runner 2049 också, det var ju så du kom i kontakt med den, som en kommentar till hur en berättelse kan se ut ur olika perspektiv och narrativets gänglighet beroende på vem som berättar den. Sedan finns också alla de litterära kommentarerna och referenserna i den som är av mindre vikt än man kan tro, faktiskt. Ser du inte hur vaga alla kommentarerna till dikten är? Kommentarerna har ju ingenting med diktens innehåll att göra, i princip, utan är skrivna av en galning som bara vill berätta sin historia om det påhittade riket Zembla, som förövrigt betyder jord på ryska, och hur en vänsterinspirerad statskupp jagade bort härskaren därifrån. Kan det möjligtvis anspela på att författaren själv var adlig och jagades ur Ryssland i samband med den ryska revolutionen och grundandet av Sovjet? Och själva poängen är att det är en galnings anteckningar, att man inte ska förstå den till fullo – en poäng som också görs av alla de myriader av litterära referenser som görs i boken, som ingen vettig människa kan förväntas ha koll på”, Anna-Lena var högröd i ansiktet.

Dag mötte hennes blick. “Varför säger du det här?”

Anna-Lena snörvlade. “Varför tror du? Jag vill att du ska vara med mig istället för att begrava dig i sådana här lekar.”

Dag tittade runt i rummet för att sedan låta blicken återvända till henne. “Du har förstört mitt arbete, du vet att jag ville lösa det här själv. Jag gick in blind i det med mening.”

Anna-Lena grät. “Du förstör vår relation med det här. Det var inte såhär det skulle bli när du skulle närma dig litteraturen. Tanken när terapeuten föreslog det var ju att vi skulle komma varandra närmare, inte att du skulle bygga en mur omkring dig.”

Och då hände något.

Dag gick fram till Anna-Lena, kramade om henne och kysste henne. Hon kände tryggheten i den större manskroppen och slappnade av.

Lät tårarna strömma längs kinderna.

Dag klappade om henne och luktade i hennes hår. “Vi ska se till att det blir bra, det här.”

I Anna-Lenas och Dags hem fanns fortfarande de många anteckningarna och kartorna som varit ett försök att nysta upp den text vars benämning under processens gång förvandlats från Blednij agon till *Pale Fire*.

Den mani Dag uppvisat inför denna uppgift... Missbrukarens törst efter godtyckligt gift, ja vilket som helst. Anna-Lena mindes en av de texter som Ivar visat henne, som hon antog var mindre skönlitteratur och mer bara avbildning av det han sett omkring sig, precis som texten om Stina och dennes före detta mans förehavanden.

Ett vittnesmål.

Värdigt en tidskapsel.

Texten hade handlat om en aktiehandlare som uppvisat alla de tecken på en missbrukspersonlighet som finns att tillgå. Han var nykter alkoholist, det hade ryktats om honom att han missbrukat sex och vad hans yrke beträffar... vad var det mer än en avancerad form av hazardspel?

Denne mans i paragrafen ovanför oss redan nämnda alkoholmissbruk, gjorde att han blev avstängd från jobbet och skickad på till ett rehabiliteringscenter. I cirka ett år befann han sig borta från jobbet, i kamp med sin outsläckliga törsts demoner, och han klarade det. Mycket tack vare den morot som hans son utgjorde, och det hot om att förlora vårdnaden om denne, kunde han motivera sig att spola kröken.

Efter ett år kom han ut från den bomullsklädda inhägnaden, fick tillbaka sin son och började återigen att jobba.

Och det han fann då han satte sig framför sin Bloombergterminal var att de två stora bolagen SKF och Volvo var undervärderade.

Ja, gravt undervärderade till och med.

Men det fanns ett stort problem, han hade inga pengar att investera.

Så, han belånade huset.

Efter tre månader hade han dubblat pengarna – och han sålde. Och om han hade behållit sina positioner i ytterligare tre månader hade pengarna fyrdubblats.

Så vad gjorde han då med pengarna? La han undan dem för eventuella kommande regniga dagar? Eller kanske för sin sons utbildning?

Nej, givetvis inte.

Han köpte en sportbil.

Likt en rökare som byter ut sitt gift mot något annat, men det orala stadiets nervändar tränger att bli retade på vilket sätt mände vara.

I den anekdotens eller "litterära karaktärens" skugga framstod Dags beteende när det kom till sitt litteraturnärmande så mycket mer förståeligt och naturligt. Att systematisera, må så vara talserier som fiktiva världar, var det av alla de gift som finns i världen som visade mest potens på just hans organism. Att sedan greppa att vissa system hade hål i sig, och därtill med mening, var svårt för honom, för det var ju likt systemet i sig... ologiskt?

Varför skulle man som människa skapa ett inkomplett system, och i synnerhet då med uppsåt?

Dramatis personae #11 – Kim Gaitano

Stockholm är en ankdamn liten nog för att alla i respektive sfär av betydelse ska komma i kontakt med varandra förr eller senare. Kim hade alltid sett med överseende på sin vän Ivar som han antog var väl medveten om det faktum som i mångt och mycket definierade deras kontakt.

Ivar tyckte bättre om Kim än vice versa.

Ivar var ett inslag i Kims och Jekaterinas pargemenskap som kom in då och då, för det var alltid Ivar som hörde av sig till Kim, och förhörde sig om hur saker låg till. Det fanns också en tendens hos Ivar att övertrumpfa de i sällskapet. Om någon nämnde Freud och Jung så dröjde det inte mer än till nästa tystnad innan Ivar varmt började uttala sig om Jacques Lacan.

Man skulle säkert känna till honom för att få kalla sig bildad.

Men det fanns ju ett liv också, ett jobb att utföra, barn att hämta, räkningar att betala. Kanske var detta okänt för Ivar, av den enkla anledningen att han ännu inte hade kommit dit och att han nu inlett ytterligare en relation med en äldre kvinna, som han dessutom på ett mot bakgrund av freudiansk teori säkerligen häpnadsväckande sätt groomat till att göra om sin kropp så att den var det han ville ha. Kim kunde skratta åt det på ett sätt, men han var också trött på beteendet. Jekaterina, hans partner, höll av Ivar mer. Dels så hade han nått en speciell plats i hennes hjärta eftersom att det var via Ivar som hon och Kim träffats, den där utekvällen med Anna-Lena för hundra år sedan. Men han intresserade sig också för hennes språk och kultur på ett sätt som beredde henne glädje.

Telefonen kunde ringa och Ivar frågade upphetsat från andra sidan luren: "Betyder Raskolnikov 'kluven kil' och är det sant att han heter så för att det ska symbolisera hur han känner sig i förhållande till mordet han utfört?"

Jekaterina uppskattade att få briljera med sin bildning ibland "Ja, det är sant. Många av namnen i *Brott och straff* har sådana konnotationer. Det var länge sedan jag läste den nu, i den ryska skolplanen ingick den för oss alla, men skulle man inte kunna se den som en tolkning av Dantes gudomliga komedi? Först så mår Raskolnikov dåligt och är fattig och slår ihjäl den där pantlånerskan när han vändas och besöker brottsplatsen och allt vad det

är, det är infernodelen. Sedan när han döms och skickas till arbetslägret så kanske det är skärselden och på slutet så ser han ljuset, himmelriket, när han tänker på sin frälsning och allt det där. Men det var länge sedan jag läste den. Så ta mig inte på orden, och jag kan minnas fel...”

En annan gång när Ivar bjudit in sig själv på middag hos Kim och Jekaterina tog han fram *Pale Fire* och visade upp ett stycke (se Charles Kinbote-citatet som står efter innehållsförteckningen) och sa “Är det något du som rysktalande förstår av det här, som jag missar?”

Jekaterina tittade på bladet han slängt fram och tog fram sin mobiltelefon “Zembla påminner om ordet “zemlja” som ju betyder jord i både meningen jord som man odlar i men också jorden som vår planet. Enligt vad jag hittar på internet så är Zembla en gammal latinsk transkribering av den kyrilliska skriften för det ordet. ‘Karlik’ betyder dvärg.”

Det föll på Kim att palpera Ivars uppsvällda ego, för de hade valt olika vägar, och där Ivar en gång i tiden – efter gymnasiet – valde att studera de sköna konsterna för konstens egen skull, hade Kim valt att följa pengarna. Och nu när verkligheten, vuxenlivet (och snart också döden) flåsade dem i nacken verkade det som att Ivar ångrade sig, i alla fall delvis. Han ville pressa Kim på historier relaterade till finansbranschen, för att han skulle skriva om det, sa han. Men det fanns bara så många historier, och sanningen att säga så brydde sig inte Kim så mycket.

Något som väckte starkare känslor hos Kim var hur Ivar slösade äldre kvinnors tid, och då speciellt den där uppseendeväckande relationen med Anna-Lena som varit med och festat natten då han träffat sin Jekaterina. Kim poängterade att Ivar själv ofta varit inne på att “Kvinnor är som hundar i det att man ska försöka ta valpar på en tik minst en gång under dess livstid. Det händer något i systemet med dem då som gör hunden lugnare och mer tillfreds av att få löpa, vara gravid och föda. Och det är detsamma med kvinnor, och därför tycker jag att det här du ljög om till Anna-Lena var fruktansvärt. Du har till och med skrivit om det här i dina noveller.”

Ivar svalde. “Det var Henrik som inte ville göra henne med barn. Det var bara det att han inte hade mod nog att säga det till henne, så jag hjälpte henne komma bort från honom. Det var en altruistisk, hjältemodig insats...”

Kim avbröt honom "Hjältemodig my ass, du ville få bort Henrik så att du kunde leva ut dina mammafantasier. Det vet vi alla, jag vet hur fascinerad du var av Stifler's Mother när vi var tonåringar, och den där jävla signerade pinupbilden på väggen. Vem tror du att du lurar?"

Ivar tog en klunk av ölen "Det var inte alls så."

"Lyssna på mig nu, Ivar. Andra kommer ljuga för dig, andra kommer säga olika saker som du kanske vill höra, men jag tycker verkligen att du bör lämna Anna-Lena ifred den här gången. Du har fått ditt, och det handlar bara om att du ska få den uppmärksamhet du inte fick som barn eller jag vet inte vad. Den där bröstfetischen, det är ju något juveraktigt som det blev med Stina efter alla operationerna, beror den på att du fick för lite mjölk som barn? Sluta ljuga för dig själv, och lämna Anna-Lena ifred."

Och de orden.

Uttalade på samma pub med gröna säten som de fyra (Anna-Lena, Kim, Jekaterina och Ivar) sammanstrålade på för länge sedan bar tyngd och leder oss till...

...Sanningen

Fjärde väggen.

Hiroshimabomb.

Jag ska erkänna att när jag skriver detta så känner jag att min katharsis förändrar vinkeln, och det är förmodligen rätt så som Kim sa att jag ljugit för mig själv och rättfärdigat mitt beteende på olika sätt när det egentligen bara handlade om att jag ville njuta av en äldre kvinnas kropp. Det var en dröm som gick i uppfyllelse, och när jag satt på den information jag gjorde om Henriks ambivalens om att skaffa barn så kände jag att jag kunde krydda på lite, bara för att få bort honom och få tillgång till Anna-Lena. Jag utnyttjade det förtroende jag byggt upp hos henne, dessutom var hon så trött på Henriks velande att när jag bad henne att inte prata med honom om det så gjorde hon inte det, för vad hade poängen av en sådan dialog varit? Och det fungerade – min morbror hade rätt när han sa att "det inte alltid är en nackdel att kvinnor inte är så smarta" – men jag tror inte att bara för att jag ljög om att han hade gjort en vasektomi, så gjorde jag något ont. Samtidigt så är det väl ett vanligt problem i terapisituationer, kan jag tänka mig, att patienten inte är helt ärlig. Men jag

försöker vara helt ärlig nu, för mig själv åtminstone – är inte ofta såväl den farligaste som vanligaste lögnen den man invagar sig själv i?

Men jag ska vara bättre än så och gör därför nu någonting jag från början inte tänkt mig. Det har varit en mognadsprocess för mig under den här romanens tillkomst; att våga vara ärlig inför mig själv angående mina handlingar och motiven bakom dem. Det ser man ju också i titeln (som jag ämnar behålla oförändrad) – hur den misstänkta avsändaren närmast synes vara Anna-Lena. Men nu låter jag sanningen, likt den som skådats av en protagonist och drivit denne till vansinne i en av H.P. Lovecrafts texter, att stå naken för alla som vill se.

Det gäller också min gamle vapendragare Kims syn på mig, jag kan bara gissa vad han tror och tycker. Tyvärr så är jag relativt övertygad om att jag är mer fäst vid honom än vice versa, vilket jag ju nu även fått ur mig. Och när vi ändå är inne och opererar så nära pudelns kärna i denna historia om sanning och lögn så kan jag passa på att förtydliga mina akademiska bedrifter – min doktorsavhandling handlade om just opålitliga berättare i Nabokovs *Pale Fire*. Att utelämna information är också en typ av lögn enligt vissa. En bekant som läst förhörsteknik i det militära berättade för mig vid ett tillfälle att det första man slår ner på är just ospecifika detaljer som “Min avhandling handlar om opålitliga berättare” – ett sådant påstående skulle bemötas med “Berätta den exakta frågeställningen som din avhandling behandlar”.

“Opålitliga berättare i Nabokovs *Pale Fire* – hur valet av avsändare påverkar historiens kontinuitet”, heter min avhandling.

Lögner kommer tappade i olika grader, varianter, ja får man säga, från olika druvor?

Efter det som Anna-Lena berättat om Stina förstod jag att hon var ledsen, ensam och utstött. De utflugna barnen lämnade henne utan raison d'être och där plockade jag upp henne; vi hade ju litteraturintresset gemensamt. Isoleringen blev ju inte heller bättre av hennes utseende, det var sannerligen destruktivt att se viktökningen som en positiv bieffekt av de antidepressiva medicinerna. Men istället för att fokusera på övervikten per se så valde jag att se den som en postmodern variant av Dorian Grays porträtt där hennes fysiska utseende manifesterade hennes själs tillstånd – och kanske vore det möjligt att enligt devisen “Life imitates art” påverka själens tillstånd genom att förändra hennes fysiska utseende. Dessutom, “som man är klädd blir man hädd”, och det var ju tydligt så som hon såg ut att hon vare sig blev väl bemött eller var lycklig själv för den delen.

Första gången Stina var hemma hos mig så stirrade hon uppgivet på Petra där hon hängde på väggen. “Är det sådant där som alla män tycker om?”

Och jag sa att “Ja, det är det nog.”

Stina tittade på den gudalika kroppen och sa “Men hon är inte vacker, den enda anledningen till att ni tycker om henne är att hon har stora bröst. Men...”, orden dog av.

Nu blev jag nyfiken. “Vad menar du med men?”

Hon harklade sig. “Skulle du vilja vara med mig om jag såg ut sådär?”

Jag tog en klunk kaffe. “Hur menar du?”

Stina gick till Herr Plastikkirurg, och istället för att visa upp en bild på sig själv modifierad med något slags filterpåslag, så visade hon upp en bild på Petra Verkaik.

Kirurgen tittade på bilden. “Det är viktigt för våra patienter att ha en realistisk förväntansbild.”

Stina forcerade då sin vilja genom att dra precis det kort hon så mycket och mycket talat ner under sitt vuxna liv – kapitalet. “Jag har hur mycket pengar som helst, min före detta man är finansmannen Pilstrand och vi hade inget äktenskapsförord. Gör så gott ni kan.”

Det var i egenskap av lepidopterist jag besökte och tog hand om Stina under läkeprocessen. Hon stängde in sig i sitt hem i veckor.

Ärren skulle läka.

Och var gång jag gick in i den mörka våningen i Birkastan erinrade jag mig en klubbighet som vuxit fram i sommarvärmen och de stängda, förbommade fönstrena.

Larvens kokong.

Att döma av formen på hennes kropp under alla bandagen var det uppenbart att Mukbangidealet befann sig långt borta nu. Och så någon månad efter operationen när jag gick upp för att lämna mat – hon åt mycket små portioner nu på grund av sin Gastric bypass – mötte hon mig iförd underkläder.

En perfekt haka.

En perfekt näsa.

En perfekt midja.

Stora, underbara silikonbröst som säkerligen lyft Stinas BMI-mått med minst 1.0 per plastpåse och var ett testamente till hur människan kan förfina naturens ursprungliga skönhet när konst och teknik förenas.

Förutom att leva ut de fantasier med asiatiska kvinnor som Leif burit på, det hade han ju själv i ett av sina estetiska krumsprång dokumenterat, sedan tonåren hade hans 50-årskris förutom skilsmässa och MC-kort även genererat en rädsla för sin egen död. Han hade ju först efter det att han gift sig med Stina fått veta varför hans far var emot giftermålet.

Utspädningen av blodet.

Stina var ju inte av det utvalda folket och på grund av traditionernas beskaffenhet att arvet bara går på modern så dog också den rena blodslinjen i och med Leif själv. Och därför tycktes det honom som att den odödlighet han sökte stod att finna i konsten.

Leif började måla.

Och med de finansiella muskler han satt på kunde han ställa ut.

Och tack vare sitt kontaktnät fick han också sina verk sålda.

Och hur såg Stina ut nu?

För den som tränger ett mer beskrivande svar än "sexbomb", "MILF", "vacker" lyder det enkla, koncisa svaret på frågan att hon var väldigt lik Petra Verkaik.

När Stina, med mig i släptåg, steg in på Leifs vernissage stal hennes nya utseende uppmärksamheten från den taffliga konst Leif låtit pryda väggarna med. Stina kände direkt igen verken. Han hade låtit ta krumelurerna på sina anteckningsblock och rama in dem. Det var en lat prestation, om inte annat så vittnade de fantasilösa namnen på verken om att han verkligen gjort något som liknade en författare som helt enkelt kastar ur det han eller hon slängt ner i byrålådan: "Valutaöverläggning med JP Morgan", "Kapitalrunda ledd av Barclays" och det största verket som ju i sanning var ett kollage av säkert ett hundratal av dessa krumelurfyllda anteckningsblock ovanpå varandra insprängda i en ram hette "Exit med Kaupthing Bank". Jag gick fram mot Exit med Kaupthing Bank och tittade på de utspridda papprena, det var precis som på de andra konstverken stödord, någon enstaka finansiell term; något gäng staplar placerade bredvid ett "EBITDA++". Mestadels bestod

verken helt sonika av geometriskt klotter, krumelurer, fyrkanter och en slags halvlyckad kub som Leif tecknade om och om igen i olika sammanhang, men för den som vet vad man ska leta efter kan mönster uppdaga sig. Och jag fick syn på ett fossil från det händelseförlopp som Stina berättat för mig om: “Nordiska fastighetsmarknaden går uppåt”, ackompanjerat av geometriska krumelurer och ett ökande linjediagram – här var den förutsägelse han själv inte trott på. Stina hade berättat om hans vankande av och an och den oro han känt inför försäljningen eftersom att Leif själv varit övertygad om att fastighetsmarknaden i Norden var på väg neråt – denna insikt eller tro på en kommande recession han haft åren 2006-2007 och som senare skulle komma att slå in var också den enda anledningen att han sålt företaget. Men för att göra det var han tvungen att offentligt bekänna sig till en tro på en marknadsutveckling han inte själv såg som trolig. Och vem kunde döma honom? Han hade ju bara haft fel om utvecklingen.

Islänningarna hade ju dessutom gått i konkurs.

Han hade ju fått köpa tillbaka sitt livsverk för en spottstyver.

Gjort det som Trump kallade för en “Big Deal”.

Blivit snuskigt rik.

Så rik att den här vernissagen inte rörde hans ekonomi i ryggen.

Stina placerade det ena klackförlängda benet framför det andra och välsignade konstsalongen med lite äkta – är det att dra ordets innebörd för långt? – konservativ, ja, klassisk skönhet. Hennes gula sommardress visade precis så mycket hud att det var smakfullt och passande för sammanhanget. Tygets färg matchade också champagnen hon höll i sitt glas.

Hon vände sig om mot sin före detta man “Vilka originella titlar du har på dina verk.”

Leif stod mållös. Han tog en klunk av sin champagne, lät bubblorna tumla runt i munnen en stund och sa sedan “Är det du, Stina?”

Stina slickade sig om sina läppar, lät hennes vänsterarm markera slitsen “Ja, det är jag. Och vem är det där?”, Hon pekade på hans nya – den asiatiska stjärnan.

Hon vände ut ur lokalen, med de närvarande männens blickar i släptåg. Jag sprang efter och vi satte oss i en taxi som tog oss tillbaka till den numera ljusa lägenheten i Birkastan.

“Fan vad kåt han blev. Vad tyst han blev”, Stinas glädje över hämndaktionen fick mig att tänka på den där Roald Dahlhistorien där en man har hunsat sin hustru hela livet. Han blir sjuk och får då av läkaren ett erbjudande om att få sin hjärna placerad i en glasburk med

bara en enstaka hjärna som perceptivt instrument. Och när hans fru nu ska ta hand om honom i denna utsatta sits kan man ju lugnt säga att styrkeförhållandena dem emellan har förändrats.

Och mig beredde det också en njutning att veta att en rik, mäktig man kastade lystna blickar efter något som en gång varit hans, men nu var mitt – redan i baksätet hänglade vi.

Och väl hemma i lägenheten knullade vi som hundar.

Med tungorna hängandes utanför munnen.

Salivpölar – och inte bara! – på lakanen.

Jag lärde mig om den där polacken som byggde koncentrationsläger i Lego av en man som höll en föreläsning med anledning av att han försörjde sig på att bygga Lego. Han berättade att materialet Lego intresserade honom eftersom att det alltid går att ändra, det är ju bara att ta bort några av bitarna för att korrigera bygget i kontrast till exempelvis det skulpterande i lera och det måleri han sysslat med tidigare. Det var någon gammal författare, namnet har jag glömt bort nu, som sa att han gillade att skriva på skrivmaskin och inte på dator av anledningen att man måste tänka igenom vad man ska säga och hur innan man börjar. I teorin kan jag se en skönhet med den tanken, men rent praktiskt... De där korten som Nabokov skrev på och vars delar senare sattes ihop till romaner var ju ett annat arbetssätt som är mer likt mitt eget; ständigt antecknandes i mobilen när jag släpar runt i de akademiska sammanhang som är min vardag.

Precis som Stinas man Leif satt vid middagsbordet och berättade om alla de orgier han aldrig tagit del av behövde jag min katharsisbekännelse.

Vad mer är utomjordingen än ett troll med en amerikansk flagga?

Och är psykologens divan något mer än ett biktbås klätt med akademiska meriter?

Samma vankande av och an vid brottsplatsen som gjorde att Raskolnikov blev haffad. Det finns säkert en finare, mer exakt psykologisk benämning på problemet. Men något som jag tror, efter att ha plöjt motsvarande livstider av skönlitteratur, är att viljan att få kontroll är något som många människor har som drivkraft.

Ett självändamål.

Att likt en spindel som leker med offret som fastnat i dess nät, förändra den information och de förutsättningar som en annan människa agerar efter. Termen jag söker är *reflexiv*

kontroll och går ut på att ändra de antaganden som motståndaren gör om ens agerande eller position – för att i sin tur påverka motståndarens nästa drag.

Trots den oinskränkta tillgång jag nu hade till det närmaste jag skulle komma Petra Verkaik valde jag att kontakta Anna-Lena. Jag ville inte släppa taget, antar jag, och det helt och hållet av egenintresse.

Makten.

Inte driften.

Ledde mig.

Jag är inte en vackrare person än så.

Min förhoppning är att mitt beslut att likt ett alienmonster hoppa fram ur skuggorna och blotta det som skymtats bakom fernissan av stål och plåt på det övergivna rymdskeppet här inte ska störa berättelsen eller hur ni som läsare relaterar till den. För att återigen citera min hjälte Nabokov: "Att kalla en historia för en sann historia är en förolämpning mot såväl konsten som sanningen."

Och jag hoppas att ni, trots det att jag just formligen sprängt fjärde vägen med den typ av vapen som fick slut på andra världskriget, ska kunna relatera till det som händer härnäst i historien.

Anna-Lenas arbetsdag var över.

Sedan hon återvänt till institutionen var allt så klart. Ivar och Stinas nya relation var så uppenbar, och det var ju också förklaringen till att de båda övergivit henne. Stina njöt förövrigt av sitt nya jag, utan en tanke på hur hon bannat andra kvinnor för just det här beteendet.

Resultatet av att hennes kött formats av kniven, som om hon var den duk på vilken kirurgen målat sitt mästerverk. Det var något nyfrälst över det, just som döda-och-återfödda-människor ofta blir de mest fanatiska troende hade Stina sannerligen kastat de gamla idealen över bord.

Vem hade kunnat tro?

"Vad hade Valerie Solanas sagt?"

En fråga som Stina inte längre ställde vare sig sig själv eller andra.

Tiden efter det att Anna-Lena för andra gången saboterat Dags arbete med *Pale Fire* – om hon första gången stuckit in kniven hade hon genom att berätta slutet och poängen med historien vridit om densamma, vilket fått honom att vakna upp.

Anna-lena och Dag gick tillbaka till terapeuten.

På Dags inrådan.

Och detaljen som gavs här på raden över var av stor betydelse för Anna-Lena. Nog är det så, tänkte hon, att man får vara glad åt det livet ger en och även om det inte blivit som hon velat med tanke på barn, kärnfamilj och det ordentliga livet hon strävat efter så kunde hon ändå, efter ett antal terapitimmar, se ljuset på framtiden med Dag. De skulle resa på charter i oktober, och hon gladdede sig åt det.

Ivar å sin sida hade betett sig som om hon var skyldig honom något.

En hund som bitit sig fast och vägrar släppa?

Anna-Lena gick ut från institutionsbyggnaden och såg sig omkring över åsen. Hon hade fått ett meddelande från Ivar. Han kunde ses ikväll, det visste hon nu – och det gladdede henne mer än väntat. För hon var människa och ville ha det som hon inte kunde få och kanske låg också dragningen till umgänget med honom i att det var något som hon inte med säkerhet kunde säga var bra för henne.

Var det inte där spänningen med cigaretter legat när hon var ung?

Hösten började nalkas omkring henne, och institutionen, men än hade detta inte tagit sig några större uttryck.

Ett SMS pep till i fickan, det var från Dag: "Jag har parkerat på det vanliga stället, kom hit om du vill så kan jag köra hem dig."

Valet var nästan litterärt övertydligt (ja, kanske till och med billigt?!); skulle hon gå ner för backen till vänster och möta upp Ivar, eller skulle hon ta till höger uppför backen för att medelst det där extra skuttet ta sig upp i Dags SUV.

Den nuvarande modellen var en mäktig Mercedes, i leksaksgrön lack.

Kontrasten mellan de två männen Ivar och Dag, och respektive grotta de kunde släpa henne till var slående. Ivars hem associerade hon med de affischer han måste ha släpat med sig sedan urminnes tider, där framförallt Petra Verkaiks signatur bar det mesta av den symboliska bördan av hans olika ägodelar.

Hennes namn satte allt det han önskade i livet på pränt.

Anna-Lena reflekterade över den mängd zen hon skänkt Ivars behov – en sexuell drift liknad vid värmen och intensiteten i en blek lågas kaos som hennes kropp, framförallt

medelst hennes cellers – i jämförelse med Ivars diton – utslitna telomerer hade förmått att tillfredställa.

Så... till vänster och neråt, eller till höger och uppåt?

Även om Ivars finansvänner ofta högljutt ifrågasatte den nytta som gavs av det han sysslade med på litteraturinstitutionen, jämte att de lärde sig räkna ut nyckeltal så som WACC och OPEX, var detta tillfälle ett där sådana uttryck och begrepp gav liten om inte obefintligt med guidning. Ivar hade berättat om de där samtalen, om hur han såg litteraturen som ett reflekterande medium att söka stöd i vid svåra val.

“Den som läser lever många hundra liv istället för ett”, Anna-Lena föreställde sig Ivars långa gämliga kropp ge upphov till ett upprört uttryck när han satt med de där handelskompisarna på en pub. Och hon såg hur de övriga närvarande, klädda i kostym och slips, fnös åt honom och hans immateriella värden – oförstående för de val han gjort i livet, och hur han valt bort möjligheterna att bära de klockor och köra de bilar som de hade möjlighet till.

Han hade ju haft betygen för att komma in på just de utbildningar som agerade framkomlig väg till dessa materiella ting.

Och om läshuvudets förmåga fanns ingenting att tvivla på.

Anna-Lena mindes de första texterna han presterat och hur det redan då framgått för henne att han var ett ämne för akademien att omfamna. De första gråa hårstråna kunde anas på hans skalp, han var inte mindre dödlig än de andra. Och kanske var han inte heller ung längre, inte i den mening som verkligen ungdomen sägs göra gällande en oskyldighet då de år man än givits att spela ut ännu helt enkelt inte gett en möjlighet till stora svek eller lögner.

Anna-Lenas typ av man följde, så som ni läsare säkert förstått under loppet av den här texten, ett visst mönster. Ivars mer humanistiska närmande till världen, snarare än det tekniskt ingenjörsmässiga hade gett henne stor njutning genom åren. Det hade givit henne stor njutning att umgås med honom, att tala samma språk om samma saker, utan att gå vilse på det sätt som Dag gjort i sin bekantskap med litteraturen.

Att han försökt förstå sig på den symbolvärld med undertoner och antydningar var något som hon la på hans pluskonto oavsett.

För hon såg att han försökt, och att det han velat var att närma sig henne.

Det gjorde henne glad att se det.

Även om han gjort det lite väl mycket på sitt sätt. Men det gick ju att korrigera, för viljan fanns där. Och även om det verkade som att hon kanske inte skulle bli mamma, så var ju inte det hans fel, och man får ju inte göra det bästa till det möjligas fiende.

Allt detta oavsett.

Det plingade till i telefonen igen, det var Henrik som ville prata. Men det var dött sedan länge, och Anna-Lena blockade honom.

Det var så på tiden.

Anna-Lena stirrade inåt, och fann där i litteraturens garnnystan en kompassnål att följa.

Det strå hon greppade efter och det resonemang som följde hade gjort Ivar stolt: hur hade Dante agerat i detta val?

Vilket håll hade hans ciceron Vergilius rått henne att vandra härifrån... till vänster och neråt, riktningarna medelst vilken man leddes neråt i helvetet, eller till höger och uppåt som i gången ju ledde en mellan nivåerna i skärselden, mot förbättring och själslig frälsning?

Minns *Sinistra*.

Anna-Lena mindes, och log.

Hon tog sitt första steg.

Doktor Ivar Aastrup (f.d. Strømmer), Litteraturvetenskapliga institutionen på Stockholms Universitet, 2023

P.S.

Jag har gjort efterforskningar angående vad Petra Verkaik har för förehavanden idag, och även om dessa efterforskningar berett mig okulär njutning, får jag sammanfatta dem med att jag tyvärr inte hittat något av narrativt värde. Så hennes öde tvingas jag, inom ramen för denna skrift, lämna oberört.